

GAIRĒS

CLP reglamento įvadinės gairės

Versija 3.0
2019 m. sausio mėn.

Teisinis pranešimas

Šiuo dokumentu siekiama padėti naudotojams įvykdyti savo prievoles pagal CLP reglamentą. Vis dėlto primename naudotojams, kad vienintelis autentiškas teisės šaltinis yra CLP reglamento tekstas ir kad šiame dokumente pateikta informacija nereiškia teisinės konsultacijos. Už informacijos naudojimą atsako tik jos naudotojas. Europos cheminių medžiagų agentūra neprisiima jokios atsakomybės už tai, kaip gali būti panaudota šiame dokumente pateikta informacija.

CLP reglamento įvadinės gairės

Nuoroda: ECHA-19-G-01-LT

Katalogo numeris: ED-06-18-388-LT-N

ISBN: 978-92-9481-033-5

DOI: 10.2823/6534

Paskelbimo data: 2019 m. sausio mėn.

Kalba: LT

© Europos cheminių medžiagų agentūra, 2019

Jei turite klausimų ar pastabų dėl šio dokumento, atsiųskite juos naudodami informacijos užklausos formą (šiuo atveju pateikite dokumento nuorodą ir paskelbimo datą). Informacijos užklausos formą galite rasti interneto puslapyje „Susisiekite su ECHA“:

<https://echa.europa.eu/lt/contact>.

Europos cheminių medžiagų agentūra

Pašto adresas: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finland

Adresas lankytojams: Annankatu 18, Helsinkis, Suomija

Dokumento istorija

Versija	Pastaba	Data
netaikoma	Pirmasis leidimas	2009 m. rugpjūčio mėn.
Versija 2.0 (neišversta)	<p>Gairės atnaujintos taikant pagreitintą procedūrą, siekiant tik:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) atsižvelgti į 2015 m. birželio 1 d. visa apimtimi įsigaliojusį CLP reglamentą (t. y. pašalinti nuorodas į ankstesnius teisės aktus); (ii) atsižvelgti į mišinių ženklavimo pagal DPD direktyvą ir jų komponentų klasifikavimo pagal DSD direktyvą pereinamojo laikotarpio pabaigą; (iii) pašalinti nebenaudojamą ir pasenusią informaciją, kuri prarado aktualumą ir dabar gali būti klaidinanti; (iv) pakeisti dokumento formatą atsižvelgiant į dabartinį institucijos įvaizdį. <p>Visų pirma atnaujinta ši informacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pirminis turinys pakeistas nauju pagal ECHA gairių standartą parengtu turiniu; - išbrauktas pradinis 4 skirsnis dėl perėjimo prie CLP reglamento (ir atitinkamai pakeista numeracija nuo ankstesnio 5 skirsnio ir toliau); atitinkama informacija apie taikomas pereinamojo laikotarpio nuostatas perkelta į 3 skirsnio („CLP reglamento įgyvendinimas“) poskirsnį; - pašalintas 8.1 paveikslas (pradiniame 8 skirsnyje), nes jis nebeatitinka dabartinės metodikos ir gali suklaidinti; - pertvarkytas ir atnaujintas 9 skirsnis (anksčiau – 10 skirsnis) dėl atitinkamų informacijos šaltinių; - 16 skirsnyje (anksčiau – 17 skirsnis) išaiškinti reikalavimai, susiję su SDS atnaujinimu, įsigaliojantys nuo 2015 m. birželio 1 d. Pateikta papildoma nuoroda į REACH reglamento 31 straipsnio 3 dalį, nuo 2015 m. birželio 1 d. iš dalies pakeistą CLP reglamentu; - 17 skirsnis (anksčiau – 18 skirsnis) dėl pranešimų teikimo klasifikavimo ir ženklavimo inventoriui, papildytas nauja galimybe sukurti vieną bendrą XML failą, kuris apima daugiau pranešimų klasifikavimo ir ženklavimo inventoriui; - 18 skirsnis (anksčiau – 19 skirsnis) papildytas paaiškinimu, kad atnaujintas SDS turi būti pateiktas visiems gavėjams, kuriems per ankstesnius 12 mėnesių buvo tiekama cheminė medžiaga arba mišinys; - 19 skirsnyje (anksčiau – 20 skirsnis) dėl alternatyvių cheminių medžiagų pavadinimų išbrauktas tekstas apie prievoles, galiojusias iki 2015 m. birželio 1 d.; - 21 skirsnyje (anksčiau – 22 skirsnis) pateikiama mažiau informacijos apie tai, kaip pateikti pasiūlymą dėl suderinto klasifikavimo ir ženklavimo bei pateikta nuoroda į atnaujintas konkrečias gaires; - 25 skirsnis (anksčiau – 26 skirsnis) dėl Informacijos apie cheminę medžiagą apsikeitimo forumo (SIEF), papildytas galimybe 	2015 m. liepos mėn.

	<p>susisiekti su ECHA pagalbos tarnyba siekiant gauti atitinkamų SIEF narių kontaktinę informaciją;</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 priedas („Žodynėlis“) padalytas į santrumpų ir žodynėlio dalis, be to, santrumpos iškeltos į naują sąrašą gairių pradžioje; - visame dokumente žodis „Bendrija“ pakeistas žodžiu „Sąjunga“, jeigu nėra cituojami teisės aktai; - atnaujintos ir papildytos nuorodos į atitinkamus rekomendacinius dokumentus ir kitą pagalbinę medžiagą visame tekste. 	
Versija 2.1	<p>Ištaisomos šios klaidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10 lentelėje išbraukiama nuoroda į prievolę, susijusią su liestinėmis žymėmis ant aerozolių ir talpyklų su sandariu purškimo įtaisu, kurių sudėtyje yra medžiagų ar mišinių, klasifikuojamų kaip galinčių kelti pavojų tik įkvėpus; - 10 lentelėje atnaujintas klasės „Degiosios dujos“ pavadinimas, kad jis atitiktų 4-ąjį derinimą prie mokslo ir technikos pažangos. 	2015 m. rugpjūčio mėn.
Versija 3.0	<p>Rekomendacinis dokumentas atnaujintas taikant pagreitintą procedūrą, siekiant tik: i) atsižvelgti į mišinių ženklavimo pagal DPD direktyvą pereinamojo laikotarpio pabaigą; ii) atsižvelgti į 9-ąjį – 12-ąjį derinimą prie mokslo ir technikos pažangos pagal CLP reglamentą; iii) panaikinti pasenusią ir nebeaktualią informaciją.</p> <p>Visų pirma atnaujinta ši informacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - išbrauktas tekstas, susijęs su pereinamuoju laikotarpiu dėl CLP reikalavimų taikymo, ypač 3, 4, 12 ir 13 skirsniuose, įskaitant ankstesnio 3.3 skirsnio „Perėjimas prie CLP“ išbraukimą ir 4 skirsnio „CLP panašumai su DSD / DPD panašumais ir skirtumais“ pervadinimą į „CLP reglamento metmenys“; - 24 skirsnyje (anksčiau – 25 skirsnis) išbraukiamos nuorodos į informacijos apie cheminę medžiagą apsisiekimo forumus (angl. SIEF); - išbraukiamas 1 priedas, kuriame pateikiami 2008 m. JT GHS bandomųjų projektų, susijusių su mišinių klasifikavimo kriterijų taikymu, pavyzdžiai; - ankstesnio 4.1 skirsnio „Medžiagų klasifikacija“ ir 4.3 skirsnio „Mišinių klasifikacija“ turinys perkeliamas į naują 4.1 skirsnį „Medžiagų ir mišinių klasifikacija“; - ankstesnio 11 skirsnio „Medžiagų klasifikavimas“ ir 13 skirsnio „Mišinių klasifikavimas“ turinys perkeliamas į naują 11 skirsnį „Medžiagų ir mišinių klasifikavimas“; - įterpiamas naujas 11.6 skirsnis „5 žingsnis: klasifikacijos peržiūra prireikus“; - 16.4 skirsnyje (anksčiau – 17.4 skirsnis) nuoroda į IUCLID 5 pakeičiama nuoroda į IUCLID 6; - atnaujinamos pasenusios arba neveikiančios nuorodos; - atnaujinamas santrumpų sąrašas ir žodynėlio terminai; - vietoj termino „skyrius“ vartojamas terminas „skirsnis“; - pakeičiama skirsnių numeracija; - pakeičiamas dokumento formatas. 	2019 m. sausio mėn.

Pratarmė

Šiame dokumente pateikiamos rekomendacijos dėl pagrindinių ypatybių ir procedūrų, nustatytų Reglamente (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo (toliau – CLP reglamentas arba tiesiog CLP), kuris 2009 m. sausio 20 d. įsigaliojo ES šalyse ir dabar tapo svarbus Europos ekonominės erdvės (EEE) šalyse (t. y. yra įgyvendinamas ES šalyse ir Norvegijoje, Islandijoje ir Lichtenšteine)¹.

Dabartiniu šiuo dokumento atnaujinimu siekiama pateikti CLP prievolių apžvalgą. Išsamesnių klasifikavimo ir ženklinimo pagal CLP reglamento kriterijus rekomendacijų bei informacijos apie bendruosius visų pavojingumo klasių aspektus patariame ieškoti CLP reglamento teisiniame tekste, įskaitant jo priedus, be to, tikslesnės rekomendacijos pateikiamos [CLP kriterijų taikymo rekomendacijose ir Ženklinimo ir pakavimo pagal Reglamentą \(EB\) Nr. 1272/2008 rekomendacijose](#).

Kadangi jums taip pat gali prireikti laikytis Reglamento (EB) Nr. 1907/2006² (toliau – REACH reglamentas arba tiesiog REACH), visame šių gairių tekste paryškinome susijusias REACH prievoles, kurios yra svarbios atsižvelgiant į CLP reglamentą. Be to, nurodome su REACH reglamentu susijusias rekomendacinius dokumentus, kurie gali padėti taikyti CLP reglamentą.

---

¹ CLP reglamentas įtrauktas į EEE susitarimą 2012 m. birželio 15 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 106/2012, kuriuo iš dalies pakeistas EEE susitarimo II priedas (Techniniai reglamentai, standartai, tyrimai ir sertifikavimas) (OL L 309, 2012 11 8, p. 6).

² 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 93/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, ištaisyta redakcija OL L 163, 2007 5 29, p. 3).

Turinys

1.	Įvadas	13
1.1	Apie šias gaires	13
1.2	Kam skirtos šios gairės?	13
1.3	Kas yra CLP reglamentas ir koku tikslu jis parengtas?.....	13
1.4	Kas yra pavojingumo klasifikacija, ženklavimas ir pakavimas?.....	14
1.5	Kas yra rizikos vertinimas?	15
1.6	Koks yra Europos cheminių medžiagų agentūros (toliau – ECHA arba Agentūra) vaidmuo?	15
2.	Vaidmenys ir prievolės pagal CLP reglamentą	16
2.1	Vaidmenys pagal CLP reglamentą	16
2.2	Prievolės pagal CLP reglamentą	18
3.	CLP reglamento įgyvendinimas.....	24
3.1	Nuo ko pradėti?.....	24
3.2	Ką turite daryti?	24
4.	CLP reglamento metmenys	26
4.1	Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas	26
4.2	Anglišku terminu hazardous ir dangerous palyginimas.....	29
4.3	Ženklavimas	29
4.4	Suderinta klasifikacija	29
5.	Klasifikavimo ir ženklavimo terminai.....	30
6.	Bendros klasifikavimo ypatybės	32
6.1	Klasifikacija	32
6.2	Savarankiškas klasifikavimas ir suderintas klasifikavimas	33
7.	Suderintų klasifikacijų naudojimas.....	35
7.1	Bendra informacija	35
7.2	Kaip naudoti suderintas klasifikacijas?.....	35
8.	VII priedo naudojimas perkeliant DSD / DPD klasifikaciją į CLP reglamento klasifikaciją	37
9.	Informacijos šaltiniai.....	38
9.1	Kur ieškoti informacijos?.....	38
9.2	Kiti informacijos šaltiniai.....	38
9.3	Bandymai	40
10.	Bandymų reikšmė CLP reglamente	41
10.1	Bandymų vaidmuo	41
10.2	Bandymai fiziniams pavojams nustatyti	41

10.3	Bandymai pavojams sveikatai ir aplinkai nustatyti	41
11.	Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas	43
11.1	Pagrindiniai žingsniai.....	43
11.2	1 žingsnis Surinkite prieinamą informaciją	44
11.3	2 žingsnis Informacijos patikrinimas siekiant užtikrinti, kad ji tinkama ir patikima	45
11.4	3 žingsnis. Informacijos vertinimas atsižvelgiant į klasifikavimo kriterijus	45
11.5	4 žingsnis. Apsispręskite dėl tinkamo klasifikavimo	46
11.6	5 žingsnis. Klasifikacijos peržiūra prireikus.....	47
11.7	Skirtingais informacijos rinkiniais pagrįsti lankstūs mišinių klasifikavimo metodai.....	48
12.	Ženklinimas	50
12.1	Ką turite ženklinti?.....	50
12.2	Kas turi ženklinti?	50
12.3	Kaip ženklinti?.....	50
12.4	Kuria kalba (-omis) informacija turi būti nurodoma etiketėje?	51
12.5	Kokią informaciją reikia pateikti etiketėje?	52
12.6	Produkto identifikatoriai.....	53
12.7	Pavojaus piktogramos	53
12.8	Signaliniai žodžiai	54
12.9	Pavojingumo frazės.....	54
12.10	Atsargumo frazės	54
12.11	Pavojingumo ir atsargumo frazių kodai	55
12.12	Papildoma informacija	56
12.13	Kaip turėtumėte išdėstyti informaciją savo etiketėse?	57
12.14	Kada reikia atnaujinti etiketes?.....	57
12.15	Nesupakuotos cheminės medžiagos ir mišiniai	58
13.	Pirmumo taisyklių taikymas ženklinimui	59
13.1	Pirmumo taisyklių taikymas	59
13.2	Signaliniai žodžiai	59
13.3	Pavojaus piktogramos	59
13.4	Pavojingumo frazės.....	60
13.5	Atsargumo frazės	60
14.	Konkrečios ženklavimo ir pakavimo nuostatos	61
14.1	Įvairios ženklavimo ir pakavimo situacijos	61
14.2	Mažoms ar sunkiai ženklavimoms pakuotėms taikomos ženklavimo išimtys	61
14.3	Pakavimo taisyklės siekiant užtikrinti vaikų sunkiai atidaromų uždarymo įtaisų ir liestinių pavojaus žymių naudojimą	61
14.4	Specialios skirtingų pakuotės sluoksnių ženklavimo taisyklės	64
15.	Saugos duomenų lapai.....	65
15.1	Kada turite atnaujinti informaciją?	65
15.2	Kurią informaciją turite atnaujinti?.....	65
16.	Klasifikavimo ir ženklavimo inventorių – pranešimas apie chemines medžiagas	67

16.1	Klasifikavimo ir ženklavimo inventorių	67
16.2	Kas turi pranešti?	67
16.3	Kokią informaciją reikia nurodyti pranešime?	68
16.4	Kokia forma turite pateikti informaciją?	69
16.5	Kokie tolesni veiksmai?	70
17.	Nauja informacija apie pavojingumą	71
17.1	Privalote atnaujinti informaciją apie pavojų!	71
17.2	Ką turite daryti?	71
18.	Prašymas leisti naudoti alternatyvų cheminį pavadinimą	73
18.1	Įvadas.....	73
18.2	Kam pateikti prašymą?.....	73
18.3	Kuriai cheminei medžiagai taikoma?.....	73
18.4	Kaip pateikti prašymą?.....	74
19.	Informacijos įrašai ir prašymai.....	75
19.1	Kokius įrašus, susijusius su klasifikavimu ir ženklavimu, reikalaujama laikyti pagal REACH ir CLP reglamentus?	75
19.2	Kam turite pateikti šią informaciją?	75
20.	Pasiūlymai dėl suderinto klasifikavimo ir ženklavimo.....	77
20.1	Kada galima pateikti pasiūlymą?.....	77
20.2	Kas gali pateikti pasiūlymą?	77
20.3	Kaip bendrovė pateikia pasiūlymą?	78
20.4	Pasiūlymas pateiktas: kas vyksta toliau?	79
21.	Susijusių teisės aktų apžvalga	80
21.1	Susiję teisės aktai.....	80
21.2	Pavojingos cheminės medžiagos ir preparatai ES susijusiuose teisės aktuose	82
22.	Biocidinių produktų reglamentas, Augalų apsaugos produktų reglamentas ir ryšiai su CLP reglamentu	83
23.	Su cheminių medžiagų ir mišinių klasifikacija susijusios REACH reglamente nustatytos prievolės	84
24.	Bendras informacijos teikimas ir dalijimasis duomenimis pagal REACH .	85
25.	Su CLP reglamentu susiję REACH rekomendaciniai dokumentai	86
1 priedas.	Žodynis	88
2 priedas.	Papildomi informacijos šaltiniai	93
3 priedas.	JT GHS ir CLP reglamentas	94

Lentelių sąrašas

1 lentelė. Jūsų vaidmens pagal CLP reglamentą nustatymas	17
2 lentelė. Gamintojo arba importuotojo prievolės.....	18
3 lentelė. Tolesnių naudotojų (įskaitant mišinių gamintoją ir (arba) reimportuotoją) prievoles	20
4 lentelė. Platintojų (įskaitant mažmenininkus) prievolės	22
5 lentelė. Tam tikrų konkrečių gaminių gamintojų prievolės	23
6 lentelė. CLP reglamento pavojingumo klasės ir kategorijos.....	27
7 lentelė. Pagrindiniai CLP reglamente vartojami terminai.....	30
8 lentelė. Etiketės (ir piktogramų) dydžiai, nustatyti CLP reglamento I priedo 1.2.1 skirsnyje	51
9 lentelė. CLP reglamente nustatyti pavojingumo ir atsargumo frazių kodų intervalai .	55
10 lentelė. Pavojingumo klasifikacijos, kurias nustačius taikomos CLP reglamento nuostatos dėl vaikų sunkiai atidaromų uždarymo įtaisų ir (arba) liestinių pavojaus žymių	62
11 lentelė. Cheminės medžiagos, kurioms taikomos CLP reglamento nuostatos dėl vaikų sunkiai atidaromų uždarymo įtaisų ir (arba) liestinių pavojaus žymių	64
12 lentelė. Į JT GHS įtrauktos pavojingumo kategorijos, kurios neįtrauktos į CLP reglamentą.....	94

Paveikslų sąrašas

1 pav. Penki pagrindiniai cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo žingsniai	43
2 pav. Etiketės, kurioje nurodoma kitais teisės aktais nustatyta informacija, pavyzdys	58
3 pav. IUCLID 6 ekrano kopija	69
4 pav. REACH-IT internetinės dokumentacijos priemonės ekrano kopija	70
5 pav. Ką daryti sužinojus naujos informacijos apie pavojingumą	72
6 pav. Pasiūlymo rengimo ir pateikimo etapai	78
7 pav. Procedūra, kurią gavusios pasiūlymą dėl suderinto klasifikavimo ir ženklinimo taiko agentūra ir Komisija	79

Santrumpos

ADN	Europos sutartis dėl tarptautinio pavojingų krovinių gabenimo vidaus vandens keliais, pridėta prie Europos Ekonominės komisijos Vežimo vidaus keliais komiteto nutarimo Nr. 223, su pakeitimais.
ADR	Europos sutartis dėl tarptautinio pavojingų krovinių gabenimo keliais pagal pagrindų direktyvą 94/55/EB, su pakeitimais.
ATE	ūmaus toksiškumo vertės; jos išreiškiamos (apytiksliai) LD ₅₀ (prarijus, per odą) arba LC ₅₀ (įkvėpus) vertėmis arba ATE.
ATP	derinimas prie mokslo ir technikos pažangos (šiose gairėse ATP reiškia CLP reglamento ATP).
BPR	Biocidinių produktų reglamentas: 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo, panaikinant 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/8/EB dėl biocidinių produktų pateikimo į rinką, su pakeitimais (OL L 123, 1998 4 24, p. 1), galioja nuo 2013 m. rugsėjo 1 d.
Klasifikavimo ženklavimo inventorius	irklasifikavimo ir ženklavimo inventorius.
CAS	cheminių medžiagų santrumpų tarnyba.
CLH	suderintas klasifikavimas ir ženklavimas.
CLP reglamentas	2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006.
CMR	kancerogeninis, mutageninis, toksiškas reprodukcijai.
CRF	vaikų sunkiai atidaromas uždarymo įtaisas (angl. child-resistant fastening).
CSR	cheminės saugos ataskaita.
DPD	Pavojingų preparatų direktyva: 1999 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklavimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo.
DSD	Pavojingų cheminių medžiagų direktyva: 1967 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų cheminių medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklavimą etiketėmis, suderinimo.
ECHA	Europos cheminių medžiagų agentūra.
EEA	Europos ekonominė erdvė.

EINECS	Europos esamų komercinių cheminių medžiagų sąrašas.
EK	Europos Komisija.
ES	Europos Sąjunga.
GCL	bendroji koncentracijos riba.
GHS	(Jungtinių Tautų) pasauliniu mastu suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo sistema – tarptautiniai pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo ir ženklavimo kriterijai, dėl kurių susitarė Jungtinių Tautų Ekonominė ir Socialinė Taryba (JT ECOSOC).
HSDB	pavojingųjų medžiagų duomenų bankas.
ICAO	Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija ir reiškia nuorodą į Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 18 priedą „Saugus pavojingų krovinių vežimas oro transportu“.
IMDG	Tarptautinis pavojingų krovinių vežimo jūra kodeksas, reglamentuojantis pavojingų krovinių gabenimą jūra.
IPCS	Tarptautinė cheminių medžiagų saugos programa.
IRIS	integruotoji rizikos informacijos sistema.
IUCLID	Tarptautinė bendros informacijos apie chemines medžiagas duomenų bazė.
IUPAC	Tarptautinė teorinės ir taikomosios chemijos sąjunga.
M faktorius	dauginimo koeficientas.
NICNAS	(Australijos) nacionalinė pramonės ir cheminių medžiagų pranešimų ir vertinimo sistema.
NIOSH	(Jungtinių Amerikos Valstijų) darbuotojų saugos ir sveikatos nacionalinis institutas.
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija.
OSHA	(Jungtinių Amerikos Valstijų) darbuotojų saugos ir sveikatos administracija.
IPS reglamentas	2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo (nauja redakcija) (OL L 201, 2012 7 27, p 60).
PPPR	Augalų apsaugos produktų reglamentas: 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantį Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB.
(Q)SAR modeliai	(kiekybiniai) struktūros ir savybių ryšiai.
REACH reglamentas	2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos

---

	reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB.
RID	pavojingų krovinių gabenimo geležinkeliais taisyklės pagal pagrindų Direktyvą 96/49/EB [COTIF (Konvencijos dėl tarptautinio vežimo geležinkeliais) B priedėlio (Vienodosios tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais sutarties taisyklės) 1 priedas (CIM)), su pakeitimais.
RTGD	(Jungtinių Tautų) rekomendacijos dėl pavojingų krovinių vežimo.
RTECS	cheminių medžiagų toksinio poveikio registras.
SCL	konkrečios koncentracijos ribos.
SDS	saugos duomenų lapas.
SVHC	labai didelį susirūpinimą kelianti cheminė medžiaga.
TWD	liestinės pavojaus žymės (angl. tactile warnings of danger).
„Toxline“	literatūros toksikologijos klausimais internetinė duomenų bazė.
TOXNET	toksikologinių duomenų tinklas.
UFI	unikalus mišinio identifikatorius.
JT	Jungtinės Tautos
JAV EPA	Jungtinių Amerikos Valstijų aplinkos apsaugos agentūra.

1. Įvadas

1.1 Apie šias gaires

Šis rekomendacinis dokumentas parengtas tam, kad jūs lengviau perprastumėte Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo, įsigaliojusio 2009 m. sausio 20 d., reikalavimus, žr. <https://echa.europa.eu/lt/regulations/clp/legislation>). Dokumente susipažinsite su pagrindinėmis CLP reglamento ypatybėmis ir procedūromis, tačiau išsamesnės informacijos gausite ir žinias įtvirtinsite perskaitę patį reglamentą. Apie klasifikavimo kriterijus rekomenduojama pasiskaityti [CLP kriterijų taikymo rekomendacijose](#), kuriose taip pat pateikiamos gairės dėl konkrečių medžiagų, kai tai yra susiję su konkrečia klasifikacija, pvz., metalų klasifikavimas pagal poveikį vandens ekosistemai. Norėdami susipažinti su išsamiais ženklavimui ir pakavimui taikomų reikalavimų gairėmis, rekomenduojame perskaityti [Ženklavimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijas](#)³.

Dauguma CLP reglamento nuostatų yra glaudžiai susijusios su REACH reglamento ir kitų Sąjungos teisės aktų nuostatomis. Svarbiausi saitai, susiję su REACH reglamentu, Reglamentu (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų (toliau – Biocidinių produktų reglamentas arba BPR) ir Reglamentu (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų (toliau – Augalų apsaugos produktų reglamentas arba PPPR) yra glaustai paaiškinti atskiruose šio rekomendacinio dokumento skirsniuose. Be to, kai tinkama, atskiruose šio dokumento skirsniuose trumpai aptariami ryšiai su REACH.

1.2 Kam skirtos šios gairės?

Šis dokumentas parengtas cheminių medžiagų ir mišinių tiekėjams ir tiems tam tikrų konkrečių gaminių gamintojams ir importuotojams⁴, kurie turi taikyti CLP reglamente nustatytas klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo taisykles. Tiekėjai – tai cheminių medžiagų gamintojai, cheminių medžiagų arba mišinių importuotojai, tolesni naudotojai, įskaitant mišinių ruošėjus (mišinių gamintojus), taip pat reimportuotojai ir platintojai, įskaitant mažmenininkus, rinkai tiekiančius atskiras ar mišinio sudėtyje esančias chemines medžiagas (žr. šio rekomendacinio dokumento [2](#) skirsnį). Šis dokumentas skirtas tiems, kurie jau yra susipažinę su pagrindinėmis klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo nuostatomis. Jame neaiškinama kiekviena smulkmena nuo pradžių, tačiau siekiama išsamiai apžvelgti naujo CLP reglamento ypatumus.

1.3 Kas yra CLP reglamentas ir koku tikslu jis parengtas?

Prekyba cheminėmis medžiagomis ir mišiniais susijusi ne tik su vidaus (ES ir EEE)⁵, bet ir su pasauline rinka. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pasaulinei prekybai ir kartu apsaugoti žmonių sveikatą bei aplinką, suderinti klasifikavimo ir ženklavimo kriterijai bei

³ Abu rekomendacinius dokumentus galima rasti internete adresu <https://echa.europa.eu/lt/guidance-documents/guidance-on-clp>.

⁴ Jeigu esate gaminių gamintojas arba importuotojas, jums CLP reglamento nuostatos taikomos tik tada, jeigu gaminate arba importuojate sprogųjį gaminį, kaip nurodyta CLP reglamento I priedo 2.1 skirsnyje, arba jeigu REACH reglamento 7 arba 9 straipsniuose numatyta, kad gaminių sudėtyje esanti cheminė medžiaga turi būti registruojama arba apie ją turi būti pranešta.

⁵ Atkreipkite dėmesį, kad tais atvejais, kai šiame dokumente minima Sąjunga (ES), šis terminas apima ir Europos ekonominės erdvės (EEE) šalis Islandiją, Lichtenšteiną ir Norvegiją. Taip pat atkreipkite dėmesį, kad 2009 m. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, žodį „Bendrija“ pakeitė „Sąjunga“. Rengiant šį atnaujintą dokumentą, CLP reglamentas dar nebuvo pakeistas atsižvelgiant į šį pakeitimą, todėl kartais šiame dokumente cituojant teisės aktą vartojamas terminas „Bendrija“.

bendrieji jų taikymo principai buvo kruopščiai rengiami Jungtinių Tautų (JT) struktūrinėse institucijose. Šių pastangų rezultatas – Pasauliniu mastu suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo sistema (GHS), kurios pirmoji redakcija priimta 2002 m. (taip pat žr. http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html).

CLP reglamentas parengtas atsižvelgiant į įvairias Sąjungos deklaracijas, kuriomis ji įsipareigojo padėti derinti visuotinius klasifikavimo ir ženklavimo kriterijus įtraukiant tarptautinius GHS kriterijus į Sąjungos teisę. Visuotinis klasifikavimo ir ženklavimo taisyklių suderinimas ir tiekimui bei naudojimui taikomų klasifikavimo bei ženklavimo taisyklių suderinimas su vežimui taikomomis klasifikavimo ir ženklavimo taisyklėmis turėtų būti naudingas įmonėms.

Šiame rekomendaciniame dokumente minima CLP reglamento redakcija parengta remiantis 7-ąja JT GHS peržiūros redakcija⁶. Be to, į CLP reglamentą papildomai įtrauktos kai kurios ankstesnės ES klasifikavimo ir ženklavimo sistemos, kuri buvo įtvirtinta Direktyvoje 67/548/EEB (Pavojingų medžiagų direktyva (DSD)) ir Direktyvoje 1999/46/EB (Pavojingų preparatų direktyva (DPD)), kurios nėra JT GHS dalis, ypatybės ir procedūros. Todėl CLP reglamentas, panašiai kaip ir JT GHS, nors ir ne taip pat, yra perkeltas į ES nepriklausančių šalių teisinę sistemą (pažymėtina, kad įvairiose ne ES šalyse įgyvendinimas gali skirtis).

CLP reglamentas yra teisiškai privalomas visose ES / EEE valstybėse narėse. Jis tiesiogiai taikomas visiems pramonės sektoriams. Senosios direktyvos, t. y. DSD ir DPD direktyvos, buvo panaikintos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, t. y. 2015 m. birželio 1 d.

1.4 Kas yra pavojingumo klasifikacija, ženklavimas ir pakavimas?

Cheminės medžiagos arba mišinio keliamas pavojus – tai šios cheminės medžiagos arba mišinio galimybė sukelti žalą. Keliamas pavojus priklauso nuo cheminės medžiagos arba mišinio būdingųjų savybių. Šiuo atžvilgiu pavojaus įvertinimas – tai informacijos apie cheminės medžiagos arba mišinio būdingąsias savybes įvertinimas, siekiant nustatyti cheminės medžiagos arba mišinio galimybę sukelti žalą. Tais atvejais, kai nustatyto pavojaus pobūdis ir laipsnis atitinka klasifikavimo kriterijus, pavojingumo klasifikavimas reiškia standartinį šios cheminės medžiagos arba mišinio aprašymą, kuriame nurodoma, kad tokia cheminė medžiaga arba mišinys sukelia žalą dėl savo fizikinių savybių arba poveikio žmogaus sveikatai ar aplinkai.

Vienas pagrindinių CLP reglamento tikslų – nustatyti, ar cheminei medžiagai arba mišiniui būdingosios savybės yra tokios, dėl kurių juos reikia klasifikuoti kaip pavojingus. Atkreipkite dėmesį, kad tais atvejais, kai šiame rekomendaciniame dokumente aptariamoms „cheminės medžiagos ir mišiniai“, tai taip pat reiškia „tam tikrus gaminius“, kuriems taikoma klasifikacija pagal CLP I priedo 2 dalį.

Nustatę šias savybes ir atitinkamą cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją, cheminių medžiagų ir mišinių gamintojai, importuotojai, tolesni naudotojai ir platintojai bei tam tikrų konkrečių gaminių gamintojai ir importuotojai apie nustatytą šių cheminių medžiagų arba mišinių pavojingumą turi pranešti kitiems tiekimo grandinės dalyviams, įskaitant vartotojus. Pavojingumo ženklavimas leidžia medžiagos ar mišinio naudotojui pranešti apie cheminės medžiagos arba mišinio pavojingumo klasifikaciją, įspėti naudotoją apie pavojų ir būtinybę valdyti susijusią riziką.

⁶ Atkreiptinas dėmesys, kad JT GHS peržiūra atliekama kartą per dvejus metus. 6-oji (2015 m.) ir 7-oji (2017 m.) JT GHS peržiūros CLP reglamente bus įgyvendintos per 12-ąją CLP ATP.

CLP reglamente nustatytos bendros pakavimo taisyklės siekiant užtikrinti saugų pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių tiekimą (CLP reglamento 49 konstatuojamoji dalis ir jo IV antraštinė dalis).

1.5 Kas yra rizikos vertinimas?

Cheminės medžiagos ar mišinio klasifikavimas atspindi cheminei medžiagai arba mišiniui būdingų pavojų tipą ir laipsnį. Jo nereikėtų painioti su rizikos vertinimu, kuris atliekamas siekiant nustatyti tikrą cheminės medžiagos arba mišinio, kuris kelia šį pavojų, poveikį žmonėms arba aplinkai. Vis dėlto klasifikavimą ir rizikos vertinimą siejantis bendras dalykas yra pavojaus nustatymas ir pavojaus vertinimas.

1.6 Koks yra Europos cheminių medžiagų agentūros (toliau – ECHA arba Agentūra) vaidmuo?

Europos cheminių medžiagų agentūra (toliau – Agentūra) yra ES institucija, įsteigta REACH reglamento procesų įgyvendinimui prižiūrėti. Pagrindinė Agentūros užduotis – rūpintis, kad REACH ir CLP reglamentai (bei Biocidinių produktų reglamentas ir IPS reglamentas⁷) būtų nuosekliai įgyvendinami visoje ES.

Agentūra, organizuodama savo sekretoriato ir specialių komitetų veiklą, ES valstybėms narėms ir institucijoms teikia mokslines ir technines rekomendacijas su chemikalais (cheminėmis medžiagomis ir mišiniais) susijusiais klausimais, kurie priklauso Agentūros kompetencijai. Agentūra pagal CLP reglamentą vykdo tam tikras užduotis, pavyzdžiui:

- teikia ūkio subjektams technines ir mokslines rekomendacijas ir rengia priemones, padedančias vykdyti CLP reglamente nustatytas prievoles (CLP reglamento 50 straipsnis);
- teikia valstybių narių kompetentingoms institucijoms technines ir mokslines rekomendacijas dėl CLP reglamento taikymo (CLP reglamento 50 straipsnis);
- užtikrina paramą pagal CLP reglamentą įsteigtoms nacionalinėms pagalbos tarnyboms (CLP reglamento 44 ir 50 straipsniai);
- sukuria ir tvarko klasifikavimo ir ženklavimo inventoriaus duomenų bazę ir priima į klasifikavimo ir ženklavimo inventorių siunčiamus pranešimus (CLP reglamento 42 straipsnis);
- priima valstybių narių kompetentingų institucijų ir tiekėjų pasiūlymus dėl cheminių medžiagų suderinto klasifikavimo ir teikia Komisijai nuomonę dėl šių klasifikavimo pasiūlymų (CLP reglamento 37 straipsnis);
- gauna, vertina ir priima sprendimus dėl prašymų leisti naudoti alternatyvų cheminės medžiagos pavadinimą priimtino (CLP reglamento 24 straipsnis), ir rengia bei teikia Komisijai ženklavimo ir pakavimo reikalavimų taikymo papildomų išimčių projektus (CLP reglamento 29 straipsnio 5 dalis).

---

⁷ Reglamentas dėl išankstinio pranešimo apie sutikimą (ES) Nr. 649/2012.

2. Vaidmenys ir prievolės pagal CLP reglamentą

2.1 Vaidmenys pagal CLP reglamentą

Cheminių medžiagų arba mišinių tiekėjams pagal CLP reglamentą taikomos prievolės iš esmės priklauso nuo jų vaidmens tiekimo grandinėje atsižvelgiant į cheminę medžiagą arba mišinį. Todėl svarbiausias dalykas – nustatyti savo vaidmenį pagal CLP reglamentą.

Nustatyti savo vaidmenį jums padės penki skirtingi 1 lentelėje pateikti aprašymai, kurie grindžiami CLP reglamento 2 straipsnyje pateiktomis sąvokų apibrėžtimis. Išsamesnį paaiškinimą apie „tolesnio naudotojo“ arba „platintojo“ vaidmenis galima rasti ECHA svetainėje pateiktose [Rekomendacijose tolesniems naudotojams](#).

Jeigu aprašymas atitinka jūsų veiklą, jūsų vaidmuo pagal CLP reglamentą nurodytas to aprašymo dešinėje pusėje. Atidžiai perskaitykite kiekvieną aprašymą, nes pagal CLP reglamentą galite turėti daugiau nei vieną vaidmenį.

Atkreipkite dėmesį, kad CLP reglamente nustatytos prievolės klasifikuoti, ženklinti ir pakuoti siejamos su cheminių medžiagų arba mišinių tiekimu. Tačiau nepriklausomai nuo tiekimo pobūdžio, klasifikavimas taip pat svarbus teisingam registracijos ar pranešimo, kurie reikalingi taikant REACH reglamentą, parengimui. Todėl šios gairės taip pat turėtų būti naudingos tiems subjektams, kurie turi parengti šiuos pranešimus pagal REACH reglamentą. Ženklavimo ir pakavimo prievolės nėra aktualios, jeigu registracija arba pranešimas rengiami taikant REACH reglamentą, tačiau tiekimas nevykdomas.

1 lentelė. Jūsų vaidmens pagal CLP reglamentą nustatymas

Aprašymai		Jūsų vaidmuo pagal CLP reglamentą ⁽¹⁾
1	ES įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris ES gamina ar natūraliai išgauna cheminę medžiagą.	Gamintojas⁽²⁾
2	Už fizinį cheminės medžiagos įvežimą į ES muitų teritoriją atsakingas ES įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo.	Importuotojas
3	ES įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, išskyrus gamintoją ar importuotoją, naudojantis cheminę medžiagą – atskirą ar mišinio sudėtyje – savo pramoninėje ar profesionalioje veikloje.	Tolesnis naudotojas⁽³⁾ (įskaitant mišinio ruošėją ir (arba) reimportuotoją)
4	ES įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, įskaitant mažmenininką, kuris tik sandėliuoja ir tiekia rinkai tretiesiems asmenims skirtą cheminę medžiagą – atskirą ar mišinio sudėtyje.	Platintojas (įskaitant mažmenininką)
5	Fizinis arba juridinis asmuo, kuris ES gamina arba surenka gaminį; kai gaminys yra daiktas, kuris gaminamas įgijo konkrečią formą, paviršių ar struktūrą, labiau nulemiančią jo naudojimo paskirtį nei jo cheminė sudėtis.	Gaminių gamintojas⁽⁴⁾

Pastabos.

(1) Svarbu pažymėti, kad CLP reglamente nepripažįstamas vienintelio atstovo vaidmuo.

(2) Kasdienėje kalboje terminas „gamintojas“ gali reikšti ir cheminę medžiagą gaminantį (fizinį ir (arba) juridinį) asmenį, ir mišinį gaminantį (fizinį ir (arba) juridinį) asmenį (mišinių gamintojas). Kitaip nei kasdienėje kalboje, terminas „gamintojas“ REACH ir CLP reglamentuose reiškia tik chemines medžiagas gaminantį asmenį. Pagal REACH ir CLP reglamentus mišinių gamintojas yra „tolesnis naudotojas“.

(3) Platintojas arba vartotojas nelaikomi tolesniu naudotoju.

(4) Jeigu esate gaminių gamintojas arba importuotojas, jums CLP reglamento nuostatos taikomos tik tada, jeigu gaminate arba importuojate sprogų gaminį, kaip nurodyta CLP reglamento I priedo 2.1 skirsnyje, arba jeigu REACH reglamento 7 arba 9 straipsniuose numatyta, kad gaminių sudėtyje esanti cheminė medžiaga turi būti registruojama arba apie ją turi būti pranešta.

2.2 Prievolės pagal CLP reglamentą

CLP reglamente nustatyta, kad visi tiekimo grandinėje dalyvaujantys tiekėjai privalo bendradarbiauti siekiant laikytis šiame reglamente nustatytų klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo reikalavimų (CLP reglamento 4 straipsnio 9 dalis). Kitais atžvilgiais jūsų prievolės pagal CLP reglamentą priklauso nuo 1 lentelėje apibrėžto jūsų vaidmens tiekimo grandinėje. 2–5 lentelėse pateikiamos su kiekvienu vaidmeniu susijusios prievolės ir kiekvienu atveju nurodomi pagrindiniai šio rekomendacinio dokumento skyriai.

2 lentelė. Gamintojo arba importuotojo prievolės

Prievolės pagal CLP reglamentą		Pagrindiniai skyriai
1	Prieš pateikdami rinkai chemines medžiagas ir mišinius, privalote jas (juos) suklasifikuoti, paženklinėti ir supakuoti pagal CLP reglamentą. Taip pat privalote suklasifikuoti rinkai neteikiamas chemines medžiagas, kurias būtina registruoti arba apie kurias reikia pranešti pagal REACH reglamento 6, 9, 17 arba 18 straipsnius (CLP reglamento 4 straipsnis).	6
2	Klasifikuoti privalote pagal CLP reglamento II antraštinę dalį (CLP reglamento 5–14 straipsniai).	7 –11
3	Ženklinėti privalote pagal CLP reglamento III antraštinę dalį (CLP reglamento 17–33 straipsniai).	12 –14
4	Pakuoti privalote pagal CLP reglamento IV antraštinę dalį (CLP reglamento 35 straipsnis).	12 ir 14
5	Jeį teikiate rinkai cheminę medžiagą, Agentūros parengtam klasifikavimo ir ženklavimo inventoriui privalote pateikti jos klasifikavimo ir ženklavimo informaciją (CLP reglamento 40 straipsnis).	16
6	Privalote imtis visų reikiamų jums prieinamų priemonių, kad sužinotumėte naują mokslinę arba techninę informaciją, kuri gali turėti įtakos jūsų rinkai teikiamų cheminių medžiagų arba mišinių klasifikacijai. Sužinoję tokią, jūsų manymu, tinkamą ir patikimą informaciją, privalote nedelsdami iš naujo įvertinti atitinkamą klasifikaciją (CLP reglamento 15 straipsnis).	17
7	Jeį pakeičiama cheminės medžiagos arba mišinio klasifikacija arba ženklavimas, turite atnaujinti etiketę. Tam tikrais atvejais tai būtina padaryti nedelsiant (CLP reglamento 30 straipsnis).	14 ir 17

Prievolės pagal CLP reglamentą		Pagrindiniai skirsniai
8	Jeigu turite naujos informacijos, į kurią atsižvelgiant gali tekti keisti cheminės medžiagos suderinto klasifikavimo ir ženklavimo elementus (CLP reglamento VI priedo 3 dalis), privalote pateikti pasiūlymą vienos iš valstybių narių, kurioje cheminė medžiaga pateikiama rinkai, kompetentingai institucijai (CLP reglamento 37 straipsnio 6 dalis).	20
9	Privalote kaupti visą informaciją, reikalingą klasifikavimui ir ženklavimui pagal CLP reglamentą, ir saugoti ją ne trumpiau kaip 10 metų nuo paskutinės cheminės medžiagos arba mišinio pateikimo rinkai dienos. Ši informacija turėtų būti saugoma kartu su informacija, kurią reikalaujama saugoti pagal REACH reglamento 36 straipsnį (CLP reglamento 49 straipsnis).	19
10	Importuotojai ir tolesni naudotojai, pateikiantys rinkai mišinius, turi būti pasirengę tam tikrą informaciją apie tuos mišinius pateikti valstybių narių institucijoms, kurios atsako už šios informacijos gavimą, kad remiantis ja būtų galima parengti prevencines ir gydymo priemones, ypač neatidėliotųjų priemonių, kurių imamasi ekstremaliose sveikatai situacijose, atveju (CLP reglamento 45 straipsnis ir VIII priedas).	19 ⁸

⁸ Taip pat žr. [Gaires dėl suderintos informacijos, susijusios su neatidėliotomis priemonėmis, kurių imamasi ekstremaliose sveikatai situacijose.](#)

3 lentelė. Tolesnių naudotojų (įskaitant mišinių gamintoją ir (arba) reimportuotoją) prievolės

Prievolės pagal CLP reglamentą		Pagrindiniai skirsniai
1	Prieš pateikdami rinkai chemines medžiagas ir mišinius, privalote jas (juos) suklasifikuoti, paženklinti ir supakuoti pagal CLP reglamentą. Vis dėlto, jeigu nekeičiate cheminės medžiagos arba mišinio sudėties, taip pat galite perimti cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją, kurią pagal CLP reglamento II antraštinę dalį yra nustatęs kitas tiekimo grandinės dalyvis.	6
2	Jeigu pakeičiate rinkai teikiamos cheminės medžiagos arba mišinio sudėtį, klasifikuoti turite pagal CLP reglamento II antraštinę dalį (CLP reglamento 5–14 straipsniai).	7–11
3	Ženklinti privalote pagal CLP reglamento III antraštinę dalį (CLP reglamento 17–33 straipsniai).	12–14
4	Pakuoti privalote pagal CLP reglamento IV antraštinę dalį (CLP reglamento 35 straipsnis).	12 ir 14
5	Privalote imtis visų reikiamų jums prieinamų priemonių, kad sužinotumėte naują mokslinę arba techninę informaciją, kuri gali turėti įtakos jūsų rinkai teikiamų cheminių medžiagų arba mišinių klasifikacijai. Sužinoję tokią, jūsų manymu, tinkamą ir patikimą informaciją, privalote nedelsdami iš naujo įvertinti atitinkamą klasifikaciją (CLP reglamento 15 straipsnis).	17
6	Jei pakeičiama cheminės medžiagos arba mišinio klasifikacija arba ženklinimas, turite atnaujinti etiketę. Tam tikrais atvejais tai būtina padaryti nedelsiant (CLP reglamento 30 straipsnis).	12 ir 17

Prievolės pagal CLP reglamentą		Pagrindiniai skirsniai
7	Jeigu turite naujos informacijos, į kurią atsižvelgiant gali tekti keisti cheminės medžiagos suderinto klasifikavimo ir ženklavimo elementus, privalote pateikti pasiūlymą vienos iš valstybių narių, kurioje cheminė medžiaga teikiama rinkai, kompetentingai institucijai (CLP reglamento 37 straipsnio 6 dalis).	20
8	Privalote kaupti visą informaciją, reikalingą klasifikavimui ir ženklavimui pagal CLP reglamentą, ir saugoti ją ne trumpiau kaip 10 metų nuo paskutinės cheminės medžiagos arba mišinio pateikimo rinkai dienos. Ši informacija turėtų būti saugoma kartu su informacija, kurią reikalaujama saugoti pagal REACH reglamento 36 straipsnį (CLP reglamento 49 straipsnis).	19
9	Importuotojai ir tolesni naudotojai, pateikiantys rinkai mišinius, turi būti pasirengę tam tikrą informaciją apie tuos mišinius pateikti valstybių narių institucijoms, kurios atsako už šios informacijos gavimą, kad remiantis ja būtų galima parengti prevencines ir gydymo priemones, ypač neatidėliotinių priemonių, kurių imamasi ekstremaliose sveikatai situacijose, atveju (CLP reglamento 45 straipsnis ir VIII priedas).	19 ⁹

⁹ Taip pat žr. [Gaires dėl suderintos informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis, kurių imamasi ekstremaliose sveikatai situacijose.](#)

4 lentelė. Platintojų (įskaitant mažmenininkus) prievolės

Prievolės pagal CLP reglamentą		Pagrindiniai skirsniai
1	Privalote ženklinti ir pakuoti chemines medžiagas ir mišinius, kuriuos pateikiate rinkai (CLP reglamento 4 straipsnis).	12 –15
2	Galite perimti cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją, kurią pagal CLP reglamento II antraštinę dalį yra nustatęs kitas tiekimo grandinės dalyvis, pvz., iš jums pateikto saugos duomenų lapo (CLP reglamento 4 straipsnis).	6 ir 12
3	Ženklinti privalote pagal CLP reglamento III antraštinę dalį (CLP reglamento 17–33 straipsniai).	12 –15
4	Turite užtikrinti, kad pakuotė atitinka CLP reglamento IV antraštinę dalį (CLP reglamento 35 straipsnis).	12 ir 14
5	Privalote kaupti visą informaciją, reikalingą klasifikuojant ir ženklinant pagal CLP reglamentą, ir saugoti ją ne trumpiau kaip 10 metų nuo paskutinės cheminės medžiagos arba mišinio pateikimo rinkai dienos. Ši informacija turėtų būti saugoma kartu su informacija, kurią reikalaujama saugoti pagal REACH reglamento 36 straipsnį (CLP reglamento 49 straipsnis). Jeigu cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją perėmėte iš kito tiekimo grandinės dalyvio, turite užtikrinti, kad visa klasifikavimui ir ženklinimui reikalinga informacija (pvz., saugos duomenų lapas) būtų saugoma bent 10 metų nuo paskutinio cheminės medžiagos arba mišinio tiekimo rinkai dienos.	19

5 lentelė. Tam tikrų konkrečių gaminių gamintojų prievolės

	Prievolės pagal CLP reglamentą	Pagrindiniai skirsniai
1	<p>Jeigu gaminate ir pateikiate rinkai <i>sprogujį gaminį</i>, kaip nurodyta CLP reglamento I priedo 2.1 skirsnyje, prieš pateikdami šį gaminį rinkai privalote jį suklasifikuoti, paženklinti ir supakuoti pagal CLP reglamentą (CLP reglamento 4 straipsnis).</p> <p>Tokios pat prievolės taikomos importuotojams (žr. 2 lentelę), išskyrus prievolę informuoti Agentūrą.</p>	<p>6–14</p> <p>17, 19, 20</p>
2	<p>Jeigu gaminate arba importuojate gaminius, taip pat privalote suklasifikuoti rinkai neteikiamas chemines medžiagas, kurias būtina registruoti arba apie kurias reikia pranešti pagal REACH reglamento 7 straipsnio 1 dalį, 7 straipsnio 2 dalį, 7 straipsnio 5 dalį arba 9 straipsnį (CLP reglamento 4 straipsnis). Klasifikuoti privalote pagal CLP reglamento II antraštinę dalį (CLP reglamento 5–14 straipsniai).</p>	<p>6–11</p>

3. CLP reglamento įgyvendinimas

3.1 Nuo ko pradėti?

Pirmiausia turėtumėte suprasti CLP reglamentą ir jo įtaką jūsų veiklai.

Todėl turėtumėte:

- sukurti savo cheminių medžiagų ir mišinių (įskaitant chemines medžiagas, kurių yra mišiniuose) bei gaminiuose esančių cheminių medžiagų, jūsų tiekėjų, jūsų vartotojų ir jų pasirinktų šių cheminių medžiagų bei mišinių naudojimo būdų inventorių. Tikėtina, kad didžiąją šios informacijos dalį jau esate surinkę pagal REACH reglamentą;
- įvertinti būtinybę mokyti atitinkamus organizacijos vadovaujančius ir techninius darbuotojus;
- reguliariai tikrinti kompetentingos institucijos ir Agentūros interneto svetainėje pateiktą informaciją, kad būtumėte susipažinę su naujausiais reikalavimų pokyčiais ir susijusiomis gairėmis, ir
- stengtis gauti patarimų iš savo verslo asociacijos, kokią pagalbą ji galėtų pasiūlyti.

REACH reglamentas, Reglamentas (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų, Reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų ir CLP reglamentas yra glaudžiai susiję, todėl rekomenduojama taip planuoti CLP reglamento procesus, kad jie būtų susiję su REACH ir kitų minėtų reglamentų procesais.

3.2 Ką turite daryti?

Jei esate gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas, savo chemines medžiagas ir mišinius turite klasifikuoti pagal CLP kriterijus. Privalote įsitikinti, kad jų etiketės ir pakuotės atitinka CLP reglamento reikalavimus ir kad duomenų saugos lapuose (SDS), parengtuose pagal REACH reglamento 31 straipsnį ir II priedą¹⁰, ši informacija atsispindi pagal CLP reglamento reikalavimus (CLP reglamento 4 straipsnis).

Jei esate platintojas, privalote užtikrinti, kad jūsų cheminės medžiagos ir mišiniai būtų paženklininti ir supakuoti pagal CLP reglamento III ir IV antraštines dalis ir tik tada pateikti rinkai. Vykdydami šią prievolę, galite naudotis jums pateikta informacija, pvz., saugos duomenų lapų, kurie pateikiami su cheminėmis medžiagomis ir mišiniais, informacija (CLP reglamento 4 straipsnio 5 dalis).

Kad suvoktumėte atliktino darbo mastą, turite būti pasirengę:

- savo cheminėms medžiagoms ir mišiniais taikyti CLP reglamento kriterijus¹¹. Reikėtų pažymėti, kad tam tikros cheminės medžiagos arba mišiniai, kurie nebuvo klasifikuojami kaip pavojingi pagal DSD ir DPD direktyvas, gali būti klasifikuojami kaip pavojingi pagal CLP reglamentą;

¹⁰ Nuo 2015 m. birželio 1 d. iš dalies pakeistas Reglamentu (ES) Nr. 2015/830.

¹¹ Jeigu esate gaminio gamintojas arba importuotojas, jums CLP reglamento nuostatos taikomos tik tada, jeigu gaminate arba importuojate sprogųjį gamini, kaip nurodyta CLP reglamento I priedo 2.1 skirsnyje, arba jeigu REACH reglamento 7 arba 9 straipsniuose numatyta, kad gaminio sudėtyje esanti cheminė medžiaga turi būti registruojama arba apie ją turi būti pranešta.

- įvertinti jums prieinamą informaciją, susijusią su cheminėmis medžiagomis, kurioms taikoma REACH registracija. Jums gali prireikti susisiekti su savo tiekėjais, kad jie pateiktų daugiau informacijos, ir
- susisiekti su tiekėjais ir sužinoti, kaip jie įgyvendino CLP reglamentą ir kokios įtakos tai turės jūsų naudojamoms cheminėms medžiagoms arba mišiniams. Jeigu gaminate naujus mišinius, kitus mišinius naudodami kaip sudedamąsias dalis (mišiniai maišomi su mišiniais), turėsite susisiekti su tiekėjais ir aptarti, kokia informacija apie mišinį ir jo sudedamąsias dalis bus jums pateikiama, įskaitant SDS pateikiamą informaciją. Be to, jeigu mišinius tiekiate vartotojams, kurie iš jų gamina kitus mišinius, turėsite apgalvoti, kokią informaciją apie mišinius ir jų sudedamąsias dalis pateiksite vartotojams.

Turėtumėte įvertinti išteklius, kurie gali būti jums reikalingi, ir savęs paklausti:

- ar turiu pakankamai reikiamų techninių ir reguliavimo srities darbuotojų ir ar man reikės papildomų išteklių arba kviestinių ekspertų pagalbos?
- mano programinė įranga, naudojama SDS kurti – ar reikia šią sistemą atnaujinti?
- kaip sukursiu naujas etiketes ir
- pakuotę? Ar visos mano pakuotės atitinka CLP reglamento reikalavimus?

Atlikę šią užduotį, turėsite įvertinti klasifikavimo poveikį savo cheminėms medžiagoms arba mišiniams. Tada galite parengti prioritetinių veikslių sąrašą, atsižvelgdami į:

- išlaidas ir išteklius, kurių gali prireikti klasifikuojant ir ženklinant jūsų chemines medžiagas ir mišinius, ir
- poveikį, kuris būtų daromas su vartotojų teisės aktais susijusiems klausimams, pvz.:
  - pavojingosios medžiagos, kurią jums leidžiama laikyti gamybos vietoje, kiekį (Seveso III¹²);
  - taikomą pavojingų atliekų šalinimo būdą ir
  - darbo saugą ir darbuotojų dėvimus apsauginius drabužius.

---

¹² Direktyva 2012/18/ES, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti (nuo 2015 m. birželio 1 d.) Tarybos direktyvą 96/82/EB.

4. CLP reglamento metmenys

CLP reglamente aptariami:

- klasifikavimo,
- informavimo apie pavojingumą ženklinant ir
- pakavimo klausimai.

Jis skirtas darbuotojams ir vartotojams, apima cheminių medžiagų tiekimą ir naudojimą, ir yra panašus į anksčiau galiojusius ES chemines medžiagas reglamentavusius teisės aktus (DSD ir DPD direktyvas). Jame nenagrinėjami cheminių medžiagų gabenimo klausimai, tačiau CLP reglamento 33 straipsnyje numatytos tam tikros taisyklės dėl pakuočių ženklavimo, kurios taikomos ir vežant chemines medžiagas. Fiziniais pavojais nustatyti atliekamus bandymus reglamentuojančios nuostatos iš esmės parengtos remiantis JT Rekomendacijomis dėl pavojingų krovinių vežimo. Vežimo klasifikavimas apibrėžiamas pagrindų direktyvoje (2008/68/EB), kuria įgyvendinama Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais (ADR), Pavojingų krovinių tarptautinio vežimo geležinkeliais taisyklės (RID) ir Europos sutartis dėl tarptautinio pavojingų krovinių vežimo vidaus vandens keliais (AND).

Atkreipkite dėmesį, kad CLP reglamentas yra horizontalusis teisės aktas, bendrai taikomas cheminėms medžiagoms ir mišiniams. Tam tikrų cheminių medžiagų, pvz., augalų apsaugos produktų arba biocidinių produktų, ženklavimo elementus, nustatytus CLP reglamente, galima papildyti kitais elementais, privalomais pagal konkrečius produktams taikomus specialius teisės aktus.

4.1 Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas

ES į CLP reglamentą įtraukė visas JT GHS pavojingumo klases. Tačiau kai kurios pavojingumo kategorijos, priskiriamos pavojingumo klasėms, nebuvo įtrauktos, nes jos nebuvo atspindėtos DSD direktyvos pavojaus kategorijose, taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [3 priede](#) pateiktą „statybinių blokų“ metodą). Jeigu eksportuojate į regionus, kurie nėra ES regionai, jums vis gali tekti atsižvelgti į šias pavojingumo kategorijas. Daugiau informacijos pateikta UNECE GHS interneto svetainėje (http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html).

Nors bendra CLP reglamente nustatyta klasifikavimo apimtis yra panaši į DSD ir DPD direktyvų klasifikavimo apimtį, bendras pavojingumo klasių skaičius yra didesnis, visų pirma fizinių pavojų skaičius (nuo 5 iki 17), todėl fizikinės savybės apibrėžiamos kur kas tiksliau. Apskritai, tam tikri cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo kriterijai, palyginti su DSD / DPD direktyvose nustatytais kriterijais, pasikeitė, pvz., sprogumo ir ūmaus toksiškumo kriterijai.

Be to, tam tikri DSD direktyvos arba DPD direktyvos elementai nėra įtraukti į JT GHS. Pagal DSD direktyvą tam tikrus pavojus ir savybes reikia ženklinti papildomai, pvz., „R41 – Smarkiai reaguoja su vandeniu“. Šie elementai išlaikomi kaip papildoma ženklavimo informacija ir juos galima rasti CLP reglamento I priedo 5 dalyje ir II priede. Siekiant paaiškinti, kad šie papildomi ženklavimo elementai nebuvo perimti iš JT klasifikavimo, jie žymimi kitais kodais nei CLP reglamente nustatytos pavojingumo frazės. Pavyzdžiui, siekiant nurodyti DSD direktyvoje naudojamą R41, rašoma EUH014, o ne H014.

Papildomi ženklavimo elementai (frazės), kurie yra susiję su CLP reglamento II priedo 1.1 ir 1.2 skirsnuose nurodytomis fizikinėmis savybėmis ir savybėmis, turinčiomis įtakos

sveikatai, naudojami tik jeigu cheminė medžiaga arba mišinys jau suklasifikuotas kaip pavojingas pagal CLP kriterijus.

6 lentelėje pateikiamos į CLP reglamentą įtrauktos pavojingumo klasės. Kiekvienai klasei priskiriama viena arba daugiau pavojingumo kategorijų.

6 lentelė. CLP reglamento pavojingumo klasės ir kategorijos

Fiziniai pavojai
Sprogmenys (nestabilios sprogios medžiagos, 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, ir 1.6 poklasiai)
Degiosios dujos (1A kategorija (įskaitant nestabilias dujas (A ir B kategorijos) ir piroforines dujas*) 1B ir 2 kategorijos.
Aerozoliai (1, 2 ir 3 kategorijos)
Oksiduojančiosios dujos (1 kategorija)
Slėgio veikiamos dujos (suslėgtos dujos, suskystintos dujos, atšaldytos suskystintos dujos, ištirpusios dujos)
Degieji skysčiai (1, 2 ir 3 kategorijos)
Degiosios kietosios medžiagos (1 ir 2 kategorijos)
Savaime reaguojančiosios medžiagos ir mišiniai (A, B, C, D, E, F ir G tipo)
Piroforiniai skysčiai (1 kategorija)
Piroforinės kietosios medžiagos (1 kategorija)
Savaime kaistančios medžiagos ir mišiniai (1 ir 2 kategorijos)
Medžiagos ir mišiniai, kurie kontaktuodami su vandeniu išskiria degiąsias dujas (1, 2 ir 3 kategorijos)
Oksiduojantieji skysčiai (1, 2 ir 3 kategorijos)
Oksiduojančiosios kietosios medžiagos (1, 2 ir 3 kategorijos)
Organiniai peroksidai (A, B, C, D, E, F ir G tipo)

Metalų koroziją sukeliančios medžiagos (1 kategorijos)
Desensibilizuoti sprogmensys*
Pavojai sveikatai
Ūmus toksiškumas (1, 2, 3 ir 4 kategorijos)
Odos ėsdinimas ir dirginimas (1, 1A, 1B, 1C ir 2 kategorijos)
Smarkus akių pažeidimas ir akių dirginimas (1 ir 2 kategorijos)
Kvėpavimo takų ar odos jautrinimas (1 kategorija, 1A ir 1B pakategorės)
Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms (1A, 1B ir 2 kategorijos)
Kancerogeniškumas (1A, 1B ir 2 kategorijos)
Toksiškumas reprodukcijai (1A, 1B ir 2 kategorijos) bei papildoma kategorija dėl poveikio laktacijai ar vaikui per motinos pieną
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (STOT) – vienkartinis poveikis ((1, 2 kategorijos) ir 3 kategorija tik dėl narkotinio poveikio ir kvėpavimo takų sudirginimo)
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui (STOT) – kartotinis poveikis (1 ir 2 kategorijos)
Plaučių pakenkimo prarijus pavojus (1 kategorija)
Pavojai aplinkai
Pavojinga vandens aplinkai (1 ūmaus poveikio kategorijos, 1, 2, 3 ir 4 lėtinio poveikio kategorijos)
Papildomi pavojai
Pavojinga ozono sluoksniui (1 kategorija)

* Piroforinių dujų pavojingumo kategorija ir desensibilizuotų sprogmenų pavojingumo klasė nustatyta 6-ojoje JT GHS peržiūroje (2015 m.) ir bus įgyvendinta CLP reglamente per 12-ąją CLP ATP.

Pagal CLP reglamentą mišiniai pagal pavojingumą klasifikuojami taip pat kaip ir cheminės medžiagos. Klasifikuojant mišinį, panašiai kaip ir klasifikuojant chemines medžiagas, visų pirma turėtų būti remiamasi turimais duomenimis apie visą mišinį. Jei to negalima

padaryti, galima taikyti papildomus mišinio klasifikavimo metodus. Vadinamieji „siejimo principai“ gali būti taikomi tam tikriems pavojams sveikatai ir aplinkai, naudojant duomenis apie panašius bandytus mišinius ir informaciją apie individualias pavojingas sudedamąsias chemines medžiagas. Jeigu atliekami apskaičiavimai, formulės dažnai skiriasi nuo DPD direktyvoje naudojamų formulių. Eksperto nuomonės ir įrodomosios duomenų galios nustatymo principų taikymas taip pat numatytas teisės akto tekste (CLP reglamento 9 straipsnio 3 ir 4 dalys).

4.2 Anglišų terminų hazardous ir dangerous palyginimas

Visos cheminės medžiagos ir mišiniai, atitinkantys vienos arba daugiau CLP reglamente nustatytų pavojingumo klasių kriterijus, anglų kalba vadinami hazardous (pavojingais). Tačiau kituose ES teisės aktuose vis dar gali būti nurodomos cheminės medžiagos arba mišiniai, kurie klasifikuojami kaip dangerous (pavojingi), kaip apibrėžta DSD direktyvoje. Daugiau informacijos šiuo klausimu pateikiama šio rekomendacinio dokumento [21](#) skirsnyje.

4.3 Ženklinimas

CLP reglamente įgyvendinama JT GHS pavojingumo frazių, atsargumo frazių ir piktogramų naudojimo tvarka. CLP reglamente taip pat numatytas dviejų JT GHS signalinių žodžių „Pavojus“ ir „Įspėjimas“ naudojimas siekiant nurodyti pavojingumo laipsnį (žr. šio rekomendacinio dokumento [12](#) skirsnį).

4.4 Suderinta klasifikacija

Be klasifikavimo, kuris privalomas gamintojams, importuotojams ir tolesniems naudotojams (jie patys turi nustatyti pavojingumą ir suklasifikuoti chemines medžiagas bei mišinius), į CLP reglamentą taip pat įtrauktos nuostatos dėl tiesiogiai taikytino suderinto cheminių medžiagų klasifikavimo (žr. šio rekomendacinio dokumento [6](#) ir [25](#) skirsnius). Pasiūlymus dėl šio suderinto klasifikavimo (CLH) gali teikti valstybių narių kompetentingos institucijos arba tam tikrais atvejais gamintojai, importuotojai arba tolesni naudotojai (žr. šio rekomendacinio dokumento [20](#) skirsnį). Šiuos pasiūlymus numatyta teikti tik dėl kancerogeninių, mutageninių arba toksinių poveikį reprodukcijai turinčių cheminių medžiagų (t. y. CMR cheminės medžiagos) ir dėl kvėpavimo takus jautrinančių medžiagų. Agentūrai gali būti teikiami ir pasiūlymai dėl suderinto klasifikavimo, grindžiamo kitomis cheminės medžiagos savybėmis, jeigu kartu pateikiamas pagrindimas, įrodantis būtinybę nustatyti suderintą klasifikavimą ir ženklimą ES lygmeniu (CLP reglamento 36 straipsnio 3 dalis)¹³.

DSD direktyvos I priede išvardytos suderintos cheminių medžiagų klasifikacijos buvo perkeltos į CLP klasifikacijas. Visos suderintos klasifikacijos, t. y. DSD direktyvoje nustatytos senos klasifikacijos ir pagal CLP reglamentą sutartos naujos klasifikacijos, dabar išvardytos CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelėje.

¹³ Taip pat atkreipkite dėmesį į tai, kad veikliosioms medžiagoms, kaip apibrėžta BPR arba pagal PPPR, paprastai taikomas suderintas klasifikavimas ir ženklinimas (žr. šio rekomendacinio dokumento 21 ir 23 skirsnius).

5. Klasifikavimo ir ženklavimo terminai

7 lentelėje pateikti pagrindiniai CLP reglamente vartojami terminai (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [1 priede](#) pateiktą žodyną).

7 lentelė. Pagrindiniai CLP reglamente vartojami terminai

CLP terminai	
Pavojingas	Cheminė medžiaga arba mišinys, atitinkantys CLP reglamento I priede nustatytus fizinio pavojaus, pavojingumo sveikatai arba aplinkai kriterijus, yra pavojingi (CLP reglamento 3 straipsnis).
Pavojingumo klasė / pavojingumo kategorija	Fizinio pavojaus, pavojaus sveikatai arba aplinkai pobūdis arba laipsnis (CLP reglamento 2 straipsnio 1 dalis ir 2 straipsnio 2 dalis).
Pavojingumo frazė	Pavojingumo frazės apibūdina cheminės medžiagos arba mišinio pavojingumo pobūdį, įskaitant, kai tinkama, pavojingumo laipsnį (CLP reglamento 2 straipsnio 5 dalis). Pavyzdžiui, H315: Dirgina odą.
Mišinys (-iai)	Mišinys – dviejų ar daugiau cheminių medžiagų mišinys ar tirpalas (CLP reglamento 2 straipsnio 8 dalis). CLP (ir REACH) reglamente pateikta mišinio apibrėžtis šiek tiek skiriasi nuo nurodytosios JT GHS, kuri gali būti taikoma už ES ribų.
Piktograma	Grafinis vaizdas, kurį sudaro simbolis ir kiti grafiniai elementai, pavyzdžiui, rėmelis, fonas ar spalva, skirti tam tikrai informacijai apie pavojų perteikti (CLP reglamento 2 straipsnio 3 dalis). Pavyzdžiui, šia piktograma žymimos oksiduojančiosios cheminės medžiagos arba mišiniai.

Atsargumo frazė	<p>Frazė, kuria aprašoma rekomenduojama (-os) priemonė (-ės), skirta (-os) kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį, atsirandantį dėl sąlyčio su naudojama pavojinga chemine medžiaga ar mišiniu, arba tokio poveikio išvengti (CLP reglamento 2 straipsnio 6 dalis).</p> <p>Pavyzdžiui, P102: Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.</p>
Signalinis žodis	<p>Žodžiai „pavojinga“ arba „atsargiai“ vartojami nurodant pavojingumo laipsnį (CLP reglamento 2 straipsnio 4 dalis).</p>
Cheminė (s) medžiaga (-os)	<p>Natūralus arba gamybos proceso metu gautas cheminis elementas ir cheminių elementų junginys, įskaitant priedus, reikalingus jo stabilumui išlaikyti, ir priemaišas, atsirandančias gaminant, išskyrus tirpiklius, kurie gali būti atskirti nedarant poveikio medžiagos stabilumui ar nepakeičiant jos sudėties (CLP reglamento 2 straipsnio 7 dalis).</p>
Tiekėjas	<p>Bet kuris gamintojas, importuotojas, tolesnis naudotojas arba platintojas, pateikiantis rinkai atskirą arba mišinyje naudojamą cheminę medžiagą arba mišinį (CLP reglamento 2 straipsnio 26 dalis). Taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento 2 skirsnį.</p>

6. Bendros klasifikavimo ypatybės

6.1 Klasifikacija

Prievolė klasifikuoti grindžiama dviem teisės aktais – pačiu CLP reglamentu ir REACH reglamentu:

- Klasifikavimas pagal **CLP reglamentą** (CLP reglamento 4 straipsnio 1 dalis).
Jeigu esate rinkai teiktinų cheminių medžiagų arba mišinių gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas, prieš pateikdami šias chemines medžiagas ar mišinius rinkai, privalote jas (juos) suklasifikuoti, nesvarbu, koks jų kiekis pagaminamas, importuojamas arba pateikiamas rinkai. Atkreipkite dėmesį, kad šis reikalavimas taip pat taikomas tam tikriems sprogiesiems gaminiams (žr. CLP reglamento I priedo 2.1 skirsnį).
- Klasifikavimas pagal **REACH reglamentą** (CLP 4 straipsnio 2 dalis).
Jeigu esate gamintojas arba importuotojas, taip pat privalote suklasifikuoti tas chemines medžiagas, kurių neteikiate rinkai, jeigu jas būtina registruoti arba apie jas reikia pranešti pagal REACH reglamento 6, 9, 17 arba 18 straipsnius. Privaloma klasifikuoti monomerus, gamybos vietoje izoliuotas tarpines chemines medžiagas, vežamas tarpines chemines medžiagas bei chemines medžiagas, kurios naudojamos produkto ir technologiniam tyrimui ir plėtrai (PPORD).

Galiausiai, jeigu esate gaminio gamintojas arba importuotojas, vis tiek turite suklasifikuoti gaminį sudarančias chemines medžiagas, jeigu REACH reglamento 7 ir 9 straipsniuose numatyta, kad jas privaloma registruoti arba apie jas pateikti pranešimą ir šios medžiagos dar nėra įregistruotos minėtam naudojimui. Tai apima tų medžiagų, esančių gaminiuose, kurie naudojami PPORD, klasifikaciją.

Klasifikuojant taikytinos pavojingumo klasės nustatytos CLP reglamento I priedo 2–5 dalyse.

Atkreipkite dėmesį, kad

- gaminio, kuris atitinka CLP reglamento I priedo 2.1 skirsnyje pateiktą sprogiojo gaminio apibrėžtį, gamintojas privalo suklasifikuoti, paženklinėti ir supakuoti šiuos gaminius pagal CLP reglamentą ir tik tada pateikti juos rinkai (CLP reglamento 4 straipsnio 8 dalis);
- platintojas (įskaitant mažmenininką) gali perimti cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją, kurią pagal CLP reglamento II antraštinę dalį nustatė kitas tiekimo grandinės dalyvis, pvz., iš SDS (CLP reglamento 4 straipsnio 5 dalis). Tačiau platintojas turi užtikrinti, kad cheminė medžiaga arba mišinys būtų ženklinami ir pakuojami pagal CLP reglamento III ir IV antraštines dalis (CLP reglamento 4 straipsnio 4 dalis), ir
- tolesnis naudotojas (įskaitant mišinių gamintoją arba cheminių medžiagų arba mišinių reimportuotoją) gali perimti cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją, kurią pagal CLP reglamento II antraštinę dalį nustatė kitas tiekimo grandinės dalyvis, pavyzdžiui, iš SDS, jeigu jis nekeičia cheminės medžiagos arba mišinio sudėties (CLP reglamento 4 straipsnio 6 dalis). Be to, tolesnis naudotojas turi užtikrinti, kad bet koks cheminės medžiagos arba mišinio ženklinimas (iš naujo atliekamas ženklinimas) ir pakavimas (iš naujo atliekamas pakavimas) būtų

atliekamas pagal CLP reglamento III ir IV antraštinės dalis (CLP reglamento 4 straipsnio 4 dalis).

Visų cheminių medžiagų, apie kurias pranešta pagal CLP reglamentą arba kurios įregistruotos pagal REACH reglamentą, klasifikacijos įtrauktos į Agentūros sukurtą klasifikavimo ir ženklinimo inventorių (CLP reglamento 42 straipsnis). Inventoriuje nurodoma, kad klasifikacija yra suderinta arba kad dėl jos susitarė du ar daugiau pranešėjų arba registruotojų.

Gaminių gamintojai agentūrai turi pateikti informaciją apie gaminiuose esančias chemines medžiagas, jeigu šios medžiagos laikomos didelį susirūpinimą keliančiomis cheminėmis medžiagomis (SVHC) ir tų gaminių sudėtyje esančios cheminės medžiagos kiekis per metus sudaro daugiau kaip 1 toną vienam gamintojui ar importuotojui ir tų gaminių sudėtyje esančios cheminės medžiagos koncentracija viršija 0,1 proc. (masės) (REACH reglamento 7 straipsnio 2 dalis). Jie taip pat turi pateikti informaciją apie cheminės (-ių) medžiagos (-ų) naudojimo būdą (-us) gaminiuose ir gaminių naudojimo būdą (-us) (REACH reglamento 7 straipsnio 4 dalis).

6.2 Savarankiškas klasifikavimas ir suderintas klasifikavimas

CLP reglamente yra nuostatų, susijusių su dviejų rūšių klasifikavimu: savarankiškas klasifikavimas ir suderintas klasifikavimas; abi šios klasifikavimo rūšys trumpai aprašomos toliau.

Savarankiškas klasifikavimas. Sprendimą dėl atitinkamos cheminės medžiagos arba mišinio pavojingumo klasifikavimo ir ženklinimo priima cheminės medžiagos arba mišinio gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas ar, jeigu reikia, tie gaminių gamintojai, kuriems galioja reikalavimas klasifikuoti (žr. šio rekomendacinio dokumento 2 skirsnio 5 lentelę).

Reikalavimas savarankiškai klasifikuoti nustatytas CLP reglamente. Pagal CLP reglamentą visas chemines medžiagas, kurios neturi suderinto pavojingumo klasifikavimo (žr. toliau), arba tais atvejais, kai suderintas klasifikavimas apima tik pasirinktas pavojingumo klases arba skirtumus, turi savarankiškai klasifikuoti:

- cheminių medžiagų gamintojai,
- cheminių medžiagų (arba) mišinių importuotojai,
- sprogiųjų gaminių arba gaminių, kuriuos privaloma registruoti arba apie juos pranešti pagal REACH reglamentą, gamintojai arba importuotojai, ir
- tolesni naudotojai, įskaitant mišinių ruošėjus (gaminančius mišinius).

Tolesni naudotojai¹⁴ arba mišinių importuotojai visada privalo patys klasifikuoti tuos mišinius.

Suderintas klasifikavimas. Sprendimas klasifikuoti chemines medžiagas pagal tam tikrus jų keliamus pavojus priimamas ES lygiu (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [20](#) skirsnį). Suderintos cheminių medžiagų klasifikacijos pateiktos CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelėje. Suderintas klasifikavimas taikomas tik cheminėms medžiagoms.

Suderinto cheminės medžiagos klasifikavimo ir ženklinimo (jeigu toks yra) laikytis privaloma. Suderinto cheminės medžiagos klasifikavimo ir ženklinimo turi laikytis visi tos pačios cheminės medžiagos tiekėjai, t. y. cheminių medžiagų gamintojai, atskirų arba mišiniuose naudojamų cheminių medžiagų importuotojai, sprogiųjų gaminių ar gaminių gamintojai arba importuotojai tais atvejais, kai taikomas REACH reglamente nustatytas reikalavimas registruoti arba pateikti pranešimą, tolesni naudotojai, įskaitant mišinių ruošėjus (gaminančius mišinius) ir platintojus.

DSD direktyvoje apibrėžtas suderintas klasifikavimas ir ženklinimas paprastai apima visas pavojingumo kategorijas. CLP numatyta, kad klasifikavimo derinimas visų pirma taikomas CMR savybėms ir kvėpavimo takų jautrinimui. Be to, kitų savybių klasifikavimo derinimas atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju. Tai reiškia, kad pakitimų, kuriems netaikomas suderintas klasifikavimas, atveju gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas turi atlikti savarankišką klasifikavimą. Cheminėms medžiagoms, kurios reglamentuojamos pagal BPR arba PPPR, paprastai taikoma suderintas klasifikavimas ir ženklinimas dėl visų pavojingumo savybių (CLP reglamento 36 straipsnio 2 dalis). Daugiau informacijos pateikiama šio rekomendacinio dokumento [20](#) ir [22](#) skirsniuose.

---

¹⁴ Kaip jau minėta, tolesni naudotojai taip pat gali perimti klasifikaciją, kurią yra nustatęs kitas tiekimo grandinės dalyvis, jeigu nekeičiama cheminės medžiagos arba mišinio sudėtis.

7. Suderintų klasifikacijų naudojimas

7.1 Bendra informacija

Siekiant, kad būtų atsižvelgiama į visą atliktą darbą ir sukaupią patirtį įgyvendinant DSD direktyvą, visos suderintos klasifikacijos ir dauguma DSD direktyvos I priede išvardytų cheminių medžiagų konkrečios koncentracijos ribos buvo paverstos suderintomis CLP reglamento klasifikacijomis ir perkeltos į šio reglamento VI priedo 3 dalį.

Rengiant CLP reglamento VI priedo 3 lentelės 3 dalį, klasifikavimas pagal DSD direktyvoje nustatytus kriterijus kartais nevisiškai atitiko klasifikavimą pagal CLP reglamento kriterijus, visų pirma, taikomus fiziniams pavojams, ūmiam toksiškumui ir specifiniam toksiškumui konkrečiam organui po kartotinio poveikio. Lentelėje pateikti fizinių pavojų „vertimai“ buvo pasiūlyti pakartotinai įvertinus turimus duomenis. Atitinkamoms cheminių medžiagų savybėms, kurios turi įtakos sveikatai, CLP reglamente buvo nustatyta **minimali** klasifikacija. Gamintojai ir importuotojai turi laikytis šios klasifikacijos, tačiau, jei turi daugiau informacijos, pagal kurią pirmenybė teiktina kur kas didesnio pavojaus kategorijai, jie turi atitinkamą medžiagą priskirti būtent šiai klasifikacijai. Aplinkybės, kurioms esant reikia nustatyti ne minimalias, o kitas klasifikacijas, išvardytos CLP reglamento VI priedo 1 dalies 1.2.1 punkte.

CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelė yra nuolat atnaujinama ir tai daroma kaskart, kai Europos Komisija (EK) susitaria dėl papildomų suderintų klasifikacijų. Atnaujinimai skelbiami derinimo prie mokslo ir technikos pažangos (ATP) pagal CLP reglamentą forma¹⁵.

7.2 Kaip naudoti suderintas klasifikacijas?

Kaip nurodyta šio rekomendacinio dokumento [6.2](#) skirsnyje, suderintą cheminės medžiagos klasifikaciją ir ženklumą (jei jis yra) naudoti privaloma. Pakitimų, kuriems netaikomas suderintas klasifikavimas, atveju gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas turi atlikti savarankišką klasifikavimą.

Suderinta klasifikacija gali apimti konkrečią koncentracijos ribą (SCL), dauginimo koeficientą (m faktorius) arba ūmaus toksiškumo įvertį (ATE). Konkrečios koncentracijos ribos (SCL), kurios gali būti aukštesnės arba žemesnės už CLP reglamento I priede apibrėžtas bendrąsias koncentracijos ribas, yra įtrauktos į CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelę. Cheminėms medžiagoms, kurios pagal suderinto klasifikavimo reikalavimus buvo suklasifikuotos pagal pavojingumą vandens aplinkai, gali būti suteikiamas **m faktorius**, kuris yra kitoms pavojingumo klasėms nustatytos konkrečios ribinės koncentracijos ekvivalentas (taip pat žr. [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.5 skirsnį). Cheminėms medžiagoms, kurioms taikoma ūmaus toksiškumo klasifikacija, gali būti priskirtas **ūmaus toksiškumo įvertis**, kuris naudojamas siekiant nustatyti mišinių, kuriuose yra cheminė medžiaga, klasifikaciją. Konkrečios koncentracijos ribos, m faktoriai ir ūmaus toksiškumo įverčiai nurodomi tame pačiame CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelės stulpelyje. Jeigu šiame stulpelyje naudojamas žvaigždutės simbolis (*), tai reiškia, kad nebuvo įmanoma koncentracijos ribos perkelti iš DSD direktyvos I priedo į CLP reglamento VI priedą, pvz., tais atvejais, kai pagal CLP reglamentą taikoma minimali klasifikacija. Minimali kategorijos klasifikacija CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelėje žymima žvaigždute (*).

Jeigu mišinyje naudojate cheminę medžiagą, klasifikuodami mišinį turėtumėte atsižvelgti į visas konkrečias koncentracijos ribas, m faktorius ir (arba) ūmaus toksiškumo įverčius, kurie šiai cheminei medžiagai nurodyti jai skirtame įrašė. Jeigu CLP reglamento VI priedo 3

dalyje nenurodytas vandens aplinkai pavojingų cheminių medžiagų, ūmaus poveikio 1 kategorijos arba lėtinio poveikio 1 kategorijos cheminių medžiagų m faktorius, turite šį faktorių nustatyti. Kai mišinys, kurio sudėtyje yra ši cheminė medžiaga, klasifikuojamas taikant sumavimo metodą, privaloma naudoti šį m faktorių. Taikant suderintą ūmaus toksiškumo įvertį mišinio, kuris turi ūmų toksišką poveikį, klasifikacijai privaloma naudoti CLP reglamento I priedo 3.1.3.6 skirsnyje aprašytą adityvumo formulę. Jeigu dėl ūmaus toksiškumo poveikio nėra ūmaus toksiškumo įverčio reikšmių, teisinga reikšmė turi būti nustatoma naudojant prieinamus duomenis.

Taip pat turėtumėte įsitikinti, kad atsižvelgėte į visus CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelės pastabų skiltyje pateiktus specialius nurodymus.

---

¹⁵ Daugiau informacijos ir paskelbtų ATP sąrašas pateikiamas ECHA interneto svetainės CLP reglamento skiltyje adresu <https://echa.europa.eu/lt/regulations/clp/legislation>.

8. VII priedo naudojimas perkeliant DSD / DPD klasifikaciją į CLP reglamento klasifikaciją

CLP reglamento VII priedas buvo įtrauktas siekiant pateikti **gamintojams, importuotojams** ir **tolesniems naudotojams** lentelę, kad jis galėtų ankstesnes DSD arba DPD klasifikacijas perkelti į CLP reglamento klasifikaciją. Perkėlimo lentelės naudojimas buvo tinkamas, kai, be DSD arba DPD klasifikacijos duomenų, nebuvo papildomų prieinamų duomenų, susijusių su chemine medžiaga arba mišiniu arba nagrinėjama pavojingumo klase (taip pat žr. [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.7 skirsnį).

Perkėlimo lentelė pavojams taikytina tuomet, kai įmanoma pagrįstai išvelgti DSD ir (arba) DPD direktyvos atitiktį CLP reglamentui. Jeigu nėra atitinkamos klasifikacijos pagal CLP reglamentą, šias savybes turėsite vertinti savo nuožiūra pagal CLP reglamento I priede pateiktus kriterijus. Nepakankama atitiktis nustatyta, pvz., šiais atvejais:

- degių kietųjų medžiagų atveju DSD direktyvos kriterijų neįmanoma susieti su CLP reglamento kriterijais, todėl atitinkamos klasifikacijos rasti neįmanoma;
- ūmaus toksiškumo atveju klasifikavimas pagal abi sistemas sutampa, todėl, kol nėra duomenų, naudojant perkėlimo lentelę galima nustatyti minimalią klasifikaciją. Tačiau įvertinkite tai atidžiai, jei turite duomenų, kuriais remiantis cheminę medžiagą arba mišinį galima suklasifikuoti kur kas tiksliau.

Naudojant lentelę taikomos įvairios išimtys. Mišinių, kurių pirminė klasifikacija nustatyta pagal bandymų rezultatus, atžvilgiu lentelę galima naudoti taip, kaip ji naudojama cheminėms medžiagoms. Tačiau mišinių, kurių pirminė klasifikacija nustatyta pagal DPD direktyvoje nustatytas koncentracijos ribas arba taikant DPD direktyvoje apibrėžtą įprastinį skaičiavimo metodą, atveju pateikiamas klasifikacijos pagal CLP reglamentą rezultatas turėtų būti vertinamas tik kaip galimos klasifikacijos orientyras, nes CLP reglamente numatytos kitokios koncentracijos ribos ir skaičiavimo metodai. Tuo atveju, kai nėra klasifikacijos pagal DPD direktyvą, lentelė neturėtų būti naudojama, nes nėra patikimo orientyro apie galimą konvertavimo rezultatą.

Dėl pirmiau minėtų priešasčių lentelės naudojimas nebelaikomas svarbiu. Tačiau jeigu svarstote galimybę ją dar naudoti, atkreipkite dėmesį, kad tuo atveju, kai turite cheminės medžiagos arba mišinio duomenų, pvz., iš jums pateiktų SDS, šias chemines medžiagas ir mišinius turite vertinti ir klasifikuoti pagal CLP reglamento 9–13 straipsnius (ir įvadą į CLP reglamento VII priedą).

9. Informacijos šaltiniai

9.1 Kur ieškoti informacijos?

Cheminės medžiagos arba mišinio klasifikavimui ir ženklavimui turite susirinkti informaciją apie cheminės medžiagos arba mišinio savybes. Šiame skirsnyje pateikiamos gairės, padėsiančios jums suprasti, kur ieškoti šios informacijos (papildomi naudingos informacijos šaltiniai nurodyti šio rekomendacinio dokumento [2 priede](#)).

Informacijos paieška įmonės viduje

Jeigu privalote klasifikuoti cheminę medžiagą arba mišinį laikydamiesi vieno iš šio rekomendacinio dokumento [2](#) skirsnyje nurodytų vaidmenų, turėtumėte patikrinti, kokios rūšies informaciją arba duomenis jau turite įmonės viduje.

Tiekėjas

Tinkamas informacijos šaltinis yra cheminės medžiagos arba mišinio atnaujintas SDS arba kitokios formos saugos informacija, kurią gavote iš tiekėjo (-ų).

REACH reglamentas (cheminės medžiagos)

Galite naudoti informaciją, kurią surinkote laikydamiesi REACH reglamento arba gavote dalydamiesi informacija (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [24](#) skirsnį). Šiuo atveju taip pat galite remtis [Informacijai keliamų reikalavimų ir cheminės saugos vertinimo rekomendacijomis](#), ypač jų R.3 skyriumi, kuriame išsamiai aprašyta, kaip rinkti informaciją (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [25](#) skirsnį).

Taip pat galite susirasti ir naudoti cheminių medžiagų ir mišinių informaciją, kuri buvo įvertinta pagal kitų ES teisės aktų nuostatas, pvz., reglamentuojančių biocidinius produktus ir augalų apsaugos produktus. Kadangi pagal REACH reglamentą taip pat reikalaujama informaciją apie chemines medžiagas ir mišinius perduoti kitiems tiekimo grandinės dalyviams, turite naudoti SDS nurodytą informaciją arba pasitarti su cheminių medžiagų tiekėju (-ais). Naudingos, neslaptos informacijos apie ES gaminamas chemines medžiagas ar į ES importuojamas chemines medžiagas taip pat galite rasti agentūros svetainėje (<https://www.echa.europa.eu/lt/web/guest/information-on-chemicals>).

Klasifikavimo ir ženklavimo inventoriūs

ECHA interneto svetainėje esantį klasifikavimo ir ženklavimo inventorių sudaro ES lygiu suderintos klasifikacijos (CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelėje) ir cheminių medžiagų klasifikacijos, kurias gamintojai ir importuotojai yra nurodę pranešimuose klasifikavimo ir ženklavimo inventoriui arba REACH registracijos dokumentacijose. Tai pačiai cheminei medžiagai gali būti taikomos kelios klasifikacijos dėl, pavyzdžiui, skirtingos rinkai tiekiamos cheminės medžiagos sudėties, formos ar agregatinės būsenos¹⁶.

9.2 Kiti informacijos šaltiniai

Informacijos apie cheminių medžiagų pavojingas savybes galima ieškoti internete prieinamose duomenų bazėse arba moksliniuose žurnaluose. Nors ECHA interneto svetainėje skelbiamų [Informacijai keliamų reikalavimų ir cheminės saugos vertinimo](#)

¹⁶ Atkreipkite dėmesį, kad klasifikavimo ir ženklavimo inventoriui taikomas ECHA teisinis pranešimas, kurį galima rasti adresu <https://echa.europa.eu/lt/legal-notice>.

rekomendacijų R.3.4 skirsnyje išvardyta nemažai didelių prieinamų duomenų bazių ir duomenų bankų (kai kurie jų yra nemokami, tačiau kitais galima naudotis už užmokestį), keletą iš šių šaltinių nurodome šiame dokumente. Atkreipkite dėmesį, kad gali būti nurodyti ne visi prieinami šaltiniai, o duomenų šaltinio paminėjimas nelaikytinas šaltinyje pateikiamos informacijos patvirtinimu.

ES informacijos ir duomenų šaltiniai:

- ECHA duomenų bazės: <https://echa.europa.eu/lt/information-on-chemicals>
- EFSA (Europos maisto saugos tarnyba, veikliosios medžiagos ir augalų apsaugos produktai): <http://www.efsa.europa.eu/>
- Daugelis iš JT GHS kriterijų (atsižvelgiant į pavojingumo klasę), visų pirma susijusių su fiziniams pavojais, jau įgyvendinti parengtais JT pavyzdiniais reglamentais ir susijusiais teisės aktais (ADR, RID, ADN, IMDG kodeksu ir ICAO (žr. šio rekomendacinio dokumento [1 priedą](#)), kuriais reguliuojamas pavojingų krovinių vežimas. Gabenimo klasifikacija gali būti vienas iš šaltinių, kuriame galite ieškoti cheminei medžiagai klasifikuoti ir ženklinti reikalingos informacijos, jeigu ji nėra įtraukta į CLP reglamento VI priedą. Prieš naudodami gabenimo klasifikaciją turėtumėte žinoti, kad:
  - gabenimo klasifikacijos neapima visų JT GHS kategorijų, kurios taikomos fiziniams pavojams, pavojams sveikatai ir aplinkai, todėl, nors cheminei medžiagai nėra nustatyta gabenimo klasifikacija, nemanykite, kad neprivalote cheminės medžiagos klasifikuoti pagal CLP reglamentą. Kalbant apie fizinius pavojus, jums gali tekti atlikti bandymus, kad gautumėte duomenis, kurie reikalingi pagrįstam klasifikavimui atlikti pagal CLP reglamento nuostatas;
  - laikantis transporto teisės aktų, specialios nuostatos kartais susiejamos su Pavojingų krovinių sąrašu (ADR 3 dalis), į kurį reikia atsižvelgti, jeigu ketinama klasifikuoti atsižvelgiant į atitinkamą gabenimo klasę. Šiais atvejais klasifikacija gali būti skirtinga, jeigu klasifikuojama tiekimo ar naudojimo reikmėms. Be to, dėl vienos cheminės medžiagos gali būti daromi net du skirtingi įrašai ir nustatomos dvi skirtingos klasifikacijos, jeigu viena iš klasifikacijų susieta su viena ar daugiau specialių nuostatų, ir
  - gabenimo klasifikacija gali būti grindžiama kitu informacijos rinkiniu nei dabar nustatyta CLP reglamente rengiant CLP reglamento reikalavimus atitinkančią klasifikaciją.

Antrame sąrašė pateikiami ne ES šaltiniai. Atkreipkite dėmesį, kad šis sąrašas pateikiamas tik informacijai; duomenų šaltinio paminėjimas nelaikytinas šaltinyje pateikiamos informacijos patvirtinimu:

- EBPO „eChem“ portalas: http://www.echemportal.org/echemportal/index?pageID=0&request_locale=en;
- Cheminių medžiagų toksinio poveikio registras (RTECS), skelbiamas JAV Nacionalinio darbuotojų saugos ir sveikatos instituto (NIOSH) interneto svetainėje: <https://www.cdc.gov/niosh/rtecs/>;
- Jungtinių Amerikos Valstijų aplinkos apsaugos agentūros (US EPA) svetainė: <https://www.epa.gov/>;
- Integruotoji rizikos informacijos sistema (IRIS), skelbiama US EPA interneto svetainėje: <https://www.epa.gov/iris>;
- JAV Darbuotojų saugos ir sveikatos administracijos (OSHA) interneto svetainė: <https://www.osha.gov/>;

- Australijos nacionalinės pramonės ir cheminių medžiagų pranešimų ir vertinimo sistemos (NICNAS) interneto svetainė: <https://www.nicnas.gov.au/>;
- Toksikologinių duomenų tinklo (TOXNET) svetainė, kurioje yra tokių duomenų bazių kaip literatūros toksikologijos klausimais internetinė duomenų bazė („Toxilline“) ir pavojingųjų cheminių medžiagų duomenų bankas (HSDB): <https://toxnet.nlm.nih.gov/>;
- Tarptautinės cheminių medžiagų saugos programos (IPCS) INCHEM interneto svetainė: <http://www.inchem.org/>, ir
- mokslinė literatūra: naudojantis JAV Nacionalinės medicinos bibliotekos portalu „PubMed“ informacijos galima ieškoti šimtuose atitinkamų žurnalų, kurių daugelį galima skaityti nemokamai <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/>.

9.3 Bandymai

Susipažinus su visais esamais informacijos šaltiniais, jums gali prireikti apsvarstyti bandymų galimybę (žr. šio rekomendacinio dokumento [10](#) skirsnį).

10. Bandymų reikšmė CLP reglamente

10.1 Bandymų vaidmuo

CLP reglamentas įpareigoja gamintojus, importuotojus arba tolesnius naudotojus surinkti tinkamą ir esamą informaciją apie visas pavojingas cheminės medžiagos arba mišinio savybes. Ši informacija turi būti atidžiai įvertinta siekiant nustatyti, ar cheminę medžiagą arba mišinį reikia klasifikuoti.

Klasifikavimo ir ženklinimo reikmėms turite parengti su fiziniais pavojais susijusią naują informaciją, jeigu atitinkama ir patikima informacija dar nėra surinkta. Tačiau prievolė atlikti bandymus netaikoma pavojų sveikatai ir pavojų aplinkai atžvilgiu (taip pat žr. toliau).

Apskritai nauji duomenys turi atitikti tam tikrus kokybės reikalavimus, kad jais remiantis atliktas klasifikavimas būtų patikimas. Bandymai turi būti atliekami su tokios (-ių) formos (-ų) arba agregatinės (-ių) būsenos (-ų) chemine medžiaga arba mišiniu, kokios (-ių) cheminė medžiaga ar mišinys tiekiamas rinkai ir galima pagrįstai numatyti, kad tokios (-ių) formos (-ų) ar būsenos (-ų) jos (jie) bus naudojamos (-i) (taip pat žr. [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.2 skirsnį).

10.2 Bandymai fiziniams pavojams nustatyti

Cheminių medžiagų ir mišinių keliami fiziniai pavojai turėtų būti nustatomi bandymais, atliekamais pagal CLP reglamento I priedo 2 dalyje nurodytus metodus arba standartus. Jus galima rasti JT Bandymų ir kriterijų vadove, kuriame nurodyti bandymų metodai ir procedūros, kurie paprastai naudojami klasifikuojant gabenti skirtas chemines medžiagas ir mišinius. Su vadovu galima susipažinti http://www.unece.org/trans/danger/publi/manual/manual_e.html. Prieinamų bandymų rezultatai, gauti taikant kitus metodus arba standartus, vis tiek gali būti naudojami, jeigu jie yra tinkami siekiant nustatyti pavojingumą. Siekiant nustatyti duomenų tinkamumą, jūs arba dalyvaujantis ekspertas turite patikrinti, ar pakanka dokumentų atlikto bandymo tinkamumui nustatyti ir ar atliekant bandymą buvo taikomas pakankamas kokybės užtikrinimo lygis.

Jeigu turite atlikti naujų bandymų, atminkite, kad ne vėliau kaip nuo 2014 m. sausio 1 d.¹⁷ nauji bandymai turi būti atliekami laikantis pripažintų kokybės sistemos reikalavimų arba juos turi atlikti laboratorijos, atitinkančios atitinkamą pripažintą standartą, pvz., EN ISO/IEC 17025¹⁸. Išsamesnės gairės šiuo klausimu pateikiamos [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 2 dalyje.

10.3 Bandymai pavojams sveikatai ir aplinkai nustatyti

Kalbant apie pavojų sveikatai ir aplinkai, pažymėtina, kad pagal CLP reglamentą naują bandymą galėsite atlikti tik kai išnaudosite visas informacijos gavimo priemones, įskaitant REACH reglamento XI priedo 1 skirsnyje numatytą taisyklių taikymą (CLP reglamento 8 straipsnis). Šiomis taisyklėmis apibrėžiamas turimų duomenų ir duomenų, kurie gauti bandymus atlikus ne pagal geros laboratorinės praktikos principus, naudojimas, ankstesnių tyrimų duomenų apie poveikį žmonėms naudojimas, įrodomosios duomenų galios, kiekybiniai struktūros ir savybių ryšiai ((Q)SAR), in vitro metodų ir analogijos naudojimas.

¹⁷ CLP reglamento 8 straipsnio 5 dalis.

¹⁸ EN ISO/IEC 17025 – Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai.

Taikant CLP kriterijus reikėtų remtis ekspertų vertinimu, pvz., siekiant įvertinti turimus bandymo duomenis, kurių negalima tiesiogiai palyginti ar panaudoti mišinių, kurie yra panašūs į klasifikuotiną mišinį, turimus duomenis (CLP reglamento 9 straipsnis). Bandymai su gyvūnais turėtų būti atliekami tik tuo atveju, kai nėra jokių kitų alternatyvų, kurios galėtų užtikrinti reikiamo patikimumo ir kokybės duomenis (CLP reglamento 7 straipsnis). Naujus bandymus, kuriems nenaudojami gyvūnai, galima atlikti, jeigu šių bandymų rezultatai leistų cheminę medžiagą arba mišinį tinkamiau klasifikuoti, pvz., virsmo arba tirpinimo bandymas, kuris atliekamas su metalais, kad būtų nustatytas jų keliamas pavojus vandens aplinkai, ir su mažai tirpiomis sudedamosiomis metališkujų junginių dalimis. CLP reglamento įgyvendinimo tikslais negalima atlikti bandymų su žmonėmis. Tačiau galima naudoti klinikinių ar epidemiologinių tyrimų ar mokslškai pagrįstų atvejo tyrimų duomenis (CLP reglamento 7 straipsnis). Draudžiama atlikti bandymus su nežmoginiais primatais (CLP reglamento 7 straipsnis).

Apskritai visi nauji bandymai turi būti atliekami pagal Bandymo metodų reglamente (EB) Nr. 440/2008, kuriame nustatyti REACH reglamento taikymo tikslais taikytini bandymų metodai, nustatytus bandymo metodus arba jie gali būti pagrįsti patikimais moksliniais principais, kurie pripažįstami tarptautiniu mastu, ar tarptautiniu mastu patvirtintais metodais.

Bandymai turi būti atliekami su tokios (-ių) formos (-ų) arba agregatinės (-ių) būsenos (-ų) chemine medžiaga arba mišiniu, kokios (-ių) cheminė medžiaga ar mišinys tiekiamas rinkai arba galima pagrįstai numatyti, kad tokios (-ių) formos (-ų) ar būsenos (-ų) jos (jie) bus naudojamos (-i) (daugiau rekomendacijų pateikta [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.2 skirsnyje). Be to, nauji bandymai su gyvūnais turi būti atliekami laikantis geros laboratorinės praktikos principų ir Direktyvoje 2010/63/ES dėl mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsaugos nustatytų taisyklių. Paprastai tokių bandymų atlikimo paslaugos perkamos.

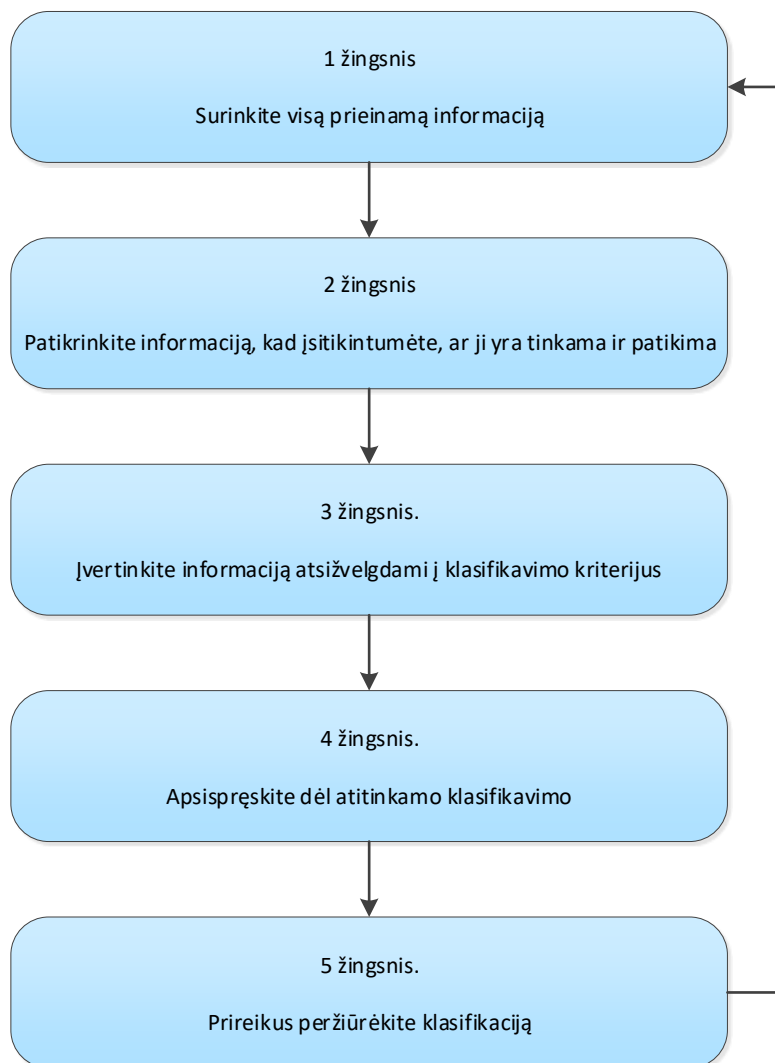
Mišiniams taikomos tokios pačios taisyklės kaip cheminėms medžiagoms – jeigu jau turima duomenų apie mišinį kaip visumą, pirmiausia reikėtų atsižvelgti į šiuos duomenis. Tačiau, atsižvelgiant į mišinių CMR savybes, klasifikuojant reikia remtis sudedamųjų cheminių medžiagų klasifikavimu ir taikyti atitinkamas koncentracijos ribas. Tik išskirtiniais atvejais leidžiama naudoti turimus mišinio bandymo duomenis, t. y. tuomet, kai iš šių duomenų galima nustatyti CMR savybes, kurios nebuvo nustatytos vertinant atskiras sudedamąsias chemines medžiagas (CLP reglamento 6 straipsnio 3 dalis). Klasifikuojant mišinį pavojaus vandens aplinkai atžvilgiu pagal biologinio skaidymosi ir biologinio kaupimosi savybes, reikia atsižvelgti į mišinio sudėtyje esančių cheminių medžiagų savybes (CLP reglamento 6 straipsnio 4 dalis). Vis dėlto lydiniais galimos šios taisyklės išimtys, žr. [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) IV priedą).

Daugiau informacijos apie atskiras pavojingumo rūšis pateikta [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 2–4 skirsniuose.

11. Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas

11.1 Pagrindiniai žingsniai

Skiriami penki pagrindiniai cheminių medžiagų klasifikavimo žingsniai, kaip parodyta 1 paveiksle:

1 pav. Penki pagrindiniai cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo žingsniai

11.2 1 žingsnis Surinkite prieinamą informaciją

Turite surinkti svarbią ir patikimą informaciją, kuri padėtų nustatyti kiekvienos cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją. Ši informacija gali būti:

- pagal Bandymų metodų reglamentą (EB) Nr. 440/2008 atliktų bandymų rezultatai (CLP reglamento 5 straipsnio 1 dalies a punktas);
- bandymų, kurie buvo atlikti laikantis tarptautiniu mastu pripažintų patikimų mokslinių principų ar naudojant atitinkamomis tarptautinėmis procedūromis patvirtintus metodus, rezultatai (CLP reglamento 5 straipsnio 1 dalies a punktas ir 8 straipsnio 3 dalis). Pastariesiems rezultatams priskiriami tų bandymų, kurie buvo atlikti naudojant JT Rekomendacijų dėl pavojingų krovinių vežimo bei Bandymų ir kriterijų vadove nustatytus metodus ir standartus bei kurie nurodyti I priedo 2 dalyje, rezultatai;
- ne bandymo metodų, taikytų cheminėms medžiagoms, pvz., (Q)SAR, analogija, kategorijų metodo, rezultatai (CLP reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punktas ir REACH reglamento XI priedo 1 skirsnis), ir
- žmonių patirtis apie visų tipų pavojus, įskaitant epidemiologinius duomenis, duomenis iš nelaimingų atsitikimų duomenų bazių ir duomenis apie poveikį darbo aplinkoje (CLP reglamento 5 straipsnio 1 dalies b punktas);
- bet kokia nauja mokslinė informacija (CLP reglamento 5 straipsnio 1 dalies d punktas), ir
- bet kokia kita informacija, kuri buvo surinkta pagal tarptautiniu mastu pripažintas programas cheminių medžiagų ir mišinių srityje (CLP reglamento 5 straipsnio 1 dalies e punktas).

Informacijos šaltiniai pateikiami šio rekomendacinio dokumento [9](#) skirsnyje ir [2 priede](#). Atkreipkite dėmesį, kad, jeigu cheminė medžiaga yra suklasifikuota pagal suderintus reikalavimus ir atitinkamai įrašyta CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelėje, jūs neprivalote rinkti prieinamos informacijos apie nurodytą pavojų (nedarant poveikio CLP reglamento 37 straipsnio 6 daliai). Kitaip tariant, prieš pradėdami rinkti informaciją turėtumėte susipažinti su VI priedo informacija.

Tos pačios cheminės medžiagos registruotojai turi prievolę pagal REACH reglamentą bendrai pateikti duomenis, įskaitant klasifikacijai ir ženklinimui reikalingus duomenis, išskyrus ribotas išimtis (REACH reglamento 11 straipsnio 1 ir 3 dalys). REACH reglamente nustatytas užklauskos procesas turi būti naudojamas prašant leisti susipažinti su bandymo duomenimis (REACH reglamento 26 ir 27 straipsniai).

Klasifikuojant mišinį, prieinami duomenys apie visą mišinį pirmiausia turėtų būti naudojami taikant kelių lygių metodiką, išskyrus CMR savybių, biologinio skaidymosi ir biologinio kaupimosi savybių atvejus. Jeigu duomenų apie mišinį nėra, galima taikyti kitus mišinio klasifikavimo metodus. Pavyzdžiui, tam tikriems pavojams aplinkai ir sveikatai galite

taikyti vadinamuosius siejimo principus ir taip naudoti panašių išbandytų mišinių duomenis ir informaciją apie atskiras pavojingas cheminių medžiagų sudedamąsias dalis (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [11.7](#) skirsnį). Jeigu negalite naudoti prieinamų viso mišinio bandymo duomenų, tada šis mišinys klasifikuojamas atsižvelgiant į pakankamą informaciją apie sudedamąsias mišinio dalis.

Vertėtų priminti bendro pobūdžio rekomendaciją – turėtumėte mėginti suprasti, kokios cheminės medžiagos ir mišiniai yra jums tiekiami, ypač tuo atveju, jeigu patys gaminate mišinius. Pagrindinę informaciją apie chemines medžiagas sudaro cheminės medžiagos tapatybė, jos klasifikavimas ir koncentracija mišinyje ir, jeigu reikia, informacija apie visas priemaišas ir priedus (įskaitant jų tapatybę, klasifikavimą ir koncentraciją). Naudingas šios informacijos šaltinis yra cheminės medžiagos tiekėjo pateiktas SDS.

Jeigu naudojate sudedamąją dalį, kuri tiekama kaip mišinys, turite žinoti, kokios cheminės medžiagos yra mišinio sudedamosios dalys, jų koncentraciją ir klasifikaciją (taip pat žr. [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.6.4 skirsnį). Šie sudėtį apibūdinantys duomenys gali būti nurodomi mišinio SDS, tačiau papildomos informacijos gali būti įmanoma gauti tik pasikalbėjus su tiekėju.

11.3 2 žingsnis Informacijos patikrinimas siekiant užtikrinti, kad ji tinkama ir patikima

Turėtumėte įvertinti, ar esate pakankamai kompetentingi spręsti apie gautos pavojaus informacijos tinkamumą ir teisingumą¹⁹. Jeigu nusprendėte, kad jūsų žinios nepakankamos, turėtumėte pasitarti su ekspertu. Jūs arba ekspertas, į kurį kreipėtės, turi įvertinti surinktą informaciją ir nustatyti, ar ji yra atitinkama ir patikima, kad ją būtų galima naudoti atliekant klasifikavimą.

Informacija turėtų atspindėti cheminės medžiagos arba mišinio formas arba agregatines būsenas, kuriomis ji naudojama arba teikiama rinkai ir apie kurias galima pagrįstai manyti, kad ji bus naudojama (CLP reglamento 5 straipsnio 1 dalis ir 9 straipsnio 5 dalis). Daugiau rekomendacijų pateikta [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.2 skirsnyje.

11.4 3 žingsnis. Informacijos vertinimas atsižvelgiant į klasifikavimo kriterijus

Jūs arba ekspertas, į kurį kreipėtės, pirmiausia turite patikrinti, ar turima informacija rodo, kad cheminė medžiaga arba mišinys turi pavojingų savybių.

Atkreipkite dėmesį, kad cheminės medžiagos arba mišinio keliami fiziniai pavojai iš tikrųjų gali skirtis nuo nustatytųjų bandymais, pvz., tai pasakytina apie tam tikrus junginius, kurių viena pagrindinių sudedamųjų dalių yra amonio nitratas (oksiduojančiosios ir (arba) sprogumo savybės), ir tam tikrus halogenintus angliavandenilius (degumo savybės). Klasifikuojant būtina atsižvelgti į tokius aspektus (CLP reglamento 12 straipsnio a dalis).

¹⁹ Daugiau informacijos apie turimos informacijos vertinimą pateikta [Informacijai keliamų reikalavimų ir cheminės saugos vertinimo rekomendacijų](#) R.4 skyriuje.

Jūs arba ekspertas, į kurį kreipėtės, pirmiausia turite patikrinti, ar turima informacija rodo, kad cheminė medžiaga arba mišinys turi pavojingų savybių.

Tada turite patikrinti, ar informaciją įmanoma tiesiogiai palyginti su atitinkamais pavojingumo kriterijais. Ši procedūra taikoma kiekvienai pagal CLP reglamentą nustatytai pavojingumo klasei, apie kurią turite duomenų.

Jeigu pavojingumo klasės klasifikavimo kriterijų jūsų turimai informacijai neįmanoma taikyti tiesiogiai, jums teks pasitelkti įrodomąją duomenų galią, kuriai reikės ekspertinių žinių (žr. CLP reglamento I priedo 1.1.1 skirsnį ir REACH reglamento XI priedo 1.2 skirsnį).

Įrodomoji duomenų galia nustatoma remiantis visa prieinama informacija, pvz., tinkamų in vitro bandymų rezultatais, tinkamais bandymais su gyvūnais, panašumais su kitomis cheminėmis medžiagomis (grupavimas, analogija) arba mišiniais (siejimo principai), (Q)SAR ir praktine žmonių patirtimi, pvz., duomenys apie poveikį darbo aplinkoje ir duomenys iš nelaimingų atsitikimų duomenų bazių, epidemiologiniai ir klinikiniai tyrimai ir dokumentais pagrįstos atskirų atvejų ataskaitos bei stebėjimai. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas iš kiekvieno šaltinio gautos informacijos suderinamumui, taip pat žr. CLP reglamento I priedo 1.1.1 skirsnį. Šiuo klausimu reikėtų pasitarti su ekspertu.

Jeigu jums prieinamos informacijos nepakanka nuspręsti, ar cheminė medžiaga arba mišinys kelia fizinių pavojų, turite atlikti naujus bandymus ir nustatyti fizinius pavojus, jeigu taip numatyta CLP reglamento I priedo 2 dalyje. Siekiant nustatyti, ar cheminė medžiaga kelia pavojų sveikatai ir aplinkai, galite imtis paskutinės priemonės – nuspręsti atlikti naują bandymą, jeigu esate išnaudoję visas kitas priemones informacijai surinkti (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [10](#) skirsnį).

Naudinga informacija apie pavojingumo tipus pateikiama dokumente „Pastabos ir patarimai dėl pavojingumo tipų“, su kuriuo galima susipažinti mišinių klasifikavimo interneto puslapyje <https://echa.europa.eu/lt/support/mixture-classification/evaluate-information-against-classification-criteria>.

11.5 4 žingsnis. Apsispręskite dėl tinkamo klasifikavimo

Jeigu įvertinus informaciją apie pavojų paaiškėja, kad cheminė medžiaga arba mišinys atitinka tam tikro pavojaus klasifikavimo kriterijus, turite priskirti atitinkamą klasifikaciją (pavojingumo klasę ir kategoriją) ir atitinkamus ženklinimo elementus, kurie būtų naudojami etiketėje ir (arba) SDS, t. y. signalinį žodį, pavojingumo frazę, pavojaus piktogramą ir atsargumo frazę (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [12](#) ir [15](#) skirsnius). Ši procedūra taikoma kiekvienai pagal CLP reglamentą nustatytai pavojingumo klasei, apie kurią turite duomenų.

Taip pat žr. [23](#) skirsnį, kuriame pateikiama informacija apie prievolę pagal REACH reglamentą, kuri taikoma dėl klasifikavimo.

REACH

Jeigu cheminė medžiaga, kurios kiekis per metus viršija 10 tonų, turi būti registruojama pagal REACH reglamentą, turėsite atlikti cheminės saugos vertinimą. Jeigu cheminė medžiaga klasifikuojama pagal vieną iš toliau nurodytų CLP reglamento I priede nurodytų pavojingumo klasių (REACH reglamento 14 straipsnio 4 dalis):

- fiziniai pavojai: 2.1–2.4, 2.6 ir 2.7 pavojingumo klasės, 2.8 klasės A ir B tipai, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 klasės 1 ir 2 kategorijos, 2.14 klasės 1 ir 2 kategorijos, 2.15 klasės A–F tipai,
- pavojai sveikatai: 3.1–3.6 pavojingumo klasės, 3.7 pavojingumo klasė – neigiamas poveikis lytinei funkcijai ir vaisingumui arba vystymuisi, 3.8 klasė – ne narkotinis poveikis, 3.9 ir 3.10 klasės;
- pavojingumas aplinkai: 4.1;
- papildomos pavojingumo klasės: 5.1,
- tuomet į cheminės saugos vertinimą taip pat privaloma įtraukti poveikio įvertinimo ir rizikos apibūdinimo etapus (REACH reglamento 14 straipsnio 4 dalis).

Nustatant cheminės medžiagos klasifikaciją, taip pat gali prireikti nustatyti vadinamąsias „konkrečias koncentracijos ribas“ (SCL). Konkrečios koncentracijos ribos yra reikalingos tais atvejais, kai iš patikimos mokslinės informacijos matyti, kad bet koks cheminės medžiagos keliamas pavojus jau yra aiškus tuo metu, kai cheminė medžiaga naudojama mišinyje arba kitoje cheminėje medžiagoje (pvz., kaip priemaiša) ir jos koncentracija neviršija CLP reglamento I priede nustatytų koncentracijos ribų. Išimtinėmis aplinkybėmis, kai cheminės medžiagos pavojaus neįmanoma nustatyti atsižvelgiant į minėtas ribas, leidžiama nustatyti aukštesnes konkrečias koncentracijos ribas (CLP reglamento 10 straipsnis).

Vietoj konkrečių koncentracijos ribų turite nustatyti vadinamuosius „m faktorius“ (dauginimo koeficientas), kurie naudojami cheminėms medžiagoms, kurios klasifikuojamos kaip pavojingos vandens aplinkai, t. y. ūmaus poveikio 1 kategorija ir lėtinio poveikio 1 kategorija.

Jeigu dėl ūmaus toksiškumo poveikio nėra ūmaus toksiškumo įverčio reikšmių, teisinga reikšmė turi būti nustatoma naudojant prieinamus duomenis.

Suderintų klasifikacijų konkrečios koncentracijos ribos, m faktoriai arba ūmaus toksiškumo įverčiai nustatomi tik tuo atveju, jeigu konkreti koncentracijos riba, m faktorius arba ūmaus toksiškumo įvertis nurodytas CLP reglamento VI priedo 3 dalyje.

Konkrečių koncentracijos ribų ir m faktorių nustatymas išsamiau aptartas [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.5 skirsnyje.

11.6 5 žingsnis. Klasifikacijos peržiūra prireikus

Atkreipkite dėmesį, kad klasifikavimą gali reikėti peržiūrėti dėl daugelio priežasčių (žr. klasifikavimo interneto puslapį <https://echa.europa.eu/lt/support/mixture-classification/>), pavyzdžiui:

- jeigu CLP reglamento VI priedo 3 dalies 3 lentelėje pakeičiama cheminių medžiagų suderinta klasifikacija;

- jeigu jūsų tiekėjas pakeičia klasifikaciją saugos duomenų lape;
- jeigu dėl vienos ar daugiau sudedamųjų dalių koncentracijos pakeitimo padaromi mišinio pakeitimai, pakeičiama mišinio sudėtis arba jeigu yra reikšmingų partijų pokyčių;
- jeigu tampa prieinama nauja informacija apie jūsų cheminę medžiagą, pvz., kai atnaujinamos REACH registracijos dokumentacijos;
- jeigu pakeičiami klasifikavimo kriterijai.

Turite būti nuolat susipažinę su nauja informacija ir teisės aktų pakeitimais, kad savo cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją galėtumėte pritaikyti atsižvelgdami į naujo vertinimo rezultata, taip pat kad kuo greičiau galėtumėte atnaujinti susijusią etiketę, pranešimą ir SDS.

Suderintos klasifikacijos arba CLP kriterijų pakeitimai dėl CLP reglamento derinimo prie mokslo ir technikos pažangos turi būti patvirtinti per pereinamąjį laikotarpį, kuris paprastai trunka aštuoniolika mėnesių, po to, kai jie paskelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

11.7 Skirtingais informacijos rinkiniais pagrįsti lankstūs mišinių klasifikavimo metodai

Apskritai CLP reglamente nustatyti įvairūs metodai, kuriuos galima taikyti klasifikuojant mišinį. Svarbu įsitikinti, kad pasirinkote tinkamiausią metodą kiekvienai mišinio keliamo pavojingumo klasei ar kategorijai klasifikuoti. Pasirinkimas priklausys nuo to, ar vertinate mišinio keliamus fizinius pavojus, pavojus sveikatai ar aplinkai, ir nuo turimos informacijos pobūdžio. Daugiau informacijos pateikta ECHA interneto svetainės dalyje, skirtoje mišinių klasifikavimui (<https://echa.europa.eu/lt/support/mixture-classification>) ir [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.6 skirsnyje.

atsižvelgiant į turimą prieinamą informaciją ir nagrinėjamą pavojų, klasifikuoti turėtumėte taikydami toliau nurodomus metodus tokia seka (CLP reglamento 9 straipsnis):

- klasifikavimas nustatomas remiantis mišinio duomenimis, taikant CLP reglamento I priede pateiktus cheminės medžiagos kriterijus. Atkreipkite dėmesį, kad šiai taisyklei, kai ji taikoma kancerogeninių, mutageninių ar toksiškų reprodukcijai savybių keliamų pavojų ir biologinio kaupimosi bei biologinio skaidymo ypatybių atžvilgiu, jeigu jos padeda atlikti klasifikavimą „pavojingas vandens aplinkai“, galioja išimtys (CLP reglamento 6 straipsnio 3 dalis ir 6 straipsnio 4 dalis). Jeigu turimiems duomenims kriterijų taikyti tiesiogiai nėra galimybės, nustatant įrodomąją duomenų galią turimą informaciją reikia vertinti pasitelkiant eksperto nuomonę²⁰ (CLP reglamento 9 straipsnio 3 dalis ir CLP reglamento I priedo 1.1.1 skirsnis);
- tik pavojai sveikatai ir aplinkai: klasifikavimas naudojant vadinamuosius siejimo principus, t. y. naudojami panašių išbandytų mišinių duomenys ir atskirų sudedamųjų pavojingų cheminių medžiagų informacija. Turėtų būti klausiama

²⁰ Atkreipkite dėmesį, kad nustatyti sudedamųjų cheminių medžiagų keliami pavojai ne visada būdingi iš jų susidedančiam mišiniui (pvz., lydiniui). Tokiu atveju mišinį rekomenduojama atidžiai įvertinti laikantis [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.6 skirsnyje nurodytų rekomendacijų.

eksperto nuomonės siekiant užtikrinti, kad turimus panašių mišinių duomenis būtų galima taikyti kiek įmanoma didesniam mišinių skaičiui, ir

- tik pavojai sveikatai ir aplinkai: klasifikavimas grindžiamas skaičiavimu arba koncentracijos ribomis, įskaitant konkrečias koncentracijos ribas, m faktorius ir ūmaus toksiškumo įverčius, jeigu cheminė medžiaga yra sudedamoji mišinio, kuris klasifikuojamas aptariamų pavojų atžvilgiu, dalis. Šiuo atveju cheminėms medžiagoms, kurios yra sudedamoji mišinio dalis, taip pat turite taikyti bet kokią suderintą klasifikaciją, įskaitant bet kurią konkrečią koncentracijos ribą, m faktorius ir ūmaus toksiškumo įverčius, nustatytus CLP reglamento VI priede arba klasifikavimo ir ženklavimo inventoriuje.

Daugiau rekomendacijų dėl

- įrodomosios duomenų galios nustatymo pateikiama [Informacijai keliamų reikalavimų ir cheminės saugos vertinimo pagal REACH reglamentą rekomendacijose](#);
- siejimo principų pateikiama [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.6.3.2 skirsnyje;
- skaičiavimo metodų pateikiama [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.6.3.4 skirsnyje, ir
- koncentracijos ribų, įskaitant konkrečias koncentracijos ribas ir m faktorius, pateikiama [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.6.3.4 skirsnyje.

12. Ženklinimas

Šiame skirsnyje apžvelgiamos prievolės, susijusios su ženkliniu. Išsamesnė informacija pateikta ECHA interneto svetainėje skelbiamame dokumente [Ženklinio ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijos](#).

12.1 Ką turite ženklinti?

Pakuotėje esanti cheminė medžiaga arba mišinys turi būti ženklinami pagal CLP reglamento taisykles:

- jeigu cheminė medžiaga arba mišinys klasifikuojamas kaip pavojingas²¹; arba
- jeigu mišinio sudėties viena arba daugiau cheminių medžiagų, kurių koncentracijos viršija nurodytas CLP reglamento 2 dalyje, klasifikuojamos kaip pavojingos, net tada, jeigu mišinys neklasifikuojamas kaip pavojingas. Šiuo atveju turi būti naudojamas CLP reglamento I priedo 2 dalyje nurodytas papildomas ženklinis (CLP reglamento 25 straipsnio 6 dalis), ir
- jeigu gaminy yra sproguis gaminy, kaip aprašyta CLP reglamento I priedo 2 dalyje.

12.2 Kas turi ženklinti?

Jeigu esate gamintojas, importuotojas, tolesnis naudotojas (įskaitant mišinių gamintoją) arba platintojas (įskaitant mažmenininką), turite ženklinti visas chemines medžiagas arba mišinius, kuriuos privaloma ženklinti ir kurie yra pakuotėje (žr. aukščiau) ir tik tada šias medžiagas ir mišinius tiekti rinkai (CLP reglamento 4 straipsnio 4 dalis). Šis reikalavimas taip pat taikomas gaminiams, kurie pagal CLP reglamento I priedo 2 dalies kriterijus laikomi sprogiaisiais, gamintojams ir importuotojams.

Jeigu esate platintojas, galite perimti tiekėjo naudojamą cheminės medžiagos arba mišinio klasifikaciją, jei ši klasifikacija nustatyta pagal CLP reglamento II antraštinę dalį (CLP reglamento 4 straipsnio 5 dalis, CLP reglamento 5–16 straipsniai). Ta pati taisyklė taikoma, jeigu esate tolesnis naudotojas, tačiau šiuo atveju negalite keisti cheminės medžiagos arba mišinio, kuris jums tiekiamas, sudėties (žr. šio rekomendacinio dokumento 2 skirsnį).

12.3 Kaip ženklinti?

Etiketės turi būti gerai pritvirtintos prie vieno arba kelių pakuotės, kurioje yra jūsų cheminė medžiaga arba mišinys, paviršiaus (-ių) (CLP reglamento 31 straipsnis). Pakuotę normaliai padėjus, turi būti įmanoma perskaityti etiketėse pateiktą informaciją horizontalia kryptimi.

Etiketės negali būti mažesnės nei pagal pakuotės dydį nustatomas mažiausias dydis, žr. 8 lentelę:

²¹ Kai kurioms formoms ženklinio reikalavimas nėra taikomas, žr. CLP reglamento I priedo 1.3 skirsnį.

8 lentelė. Etiketės (ir piktogramų) dydžiai, nustatyti CLP reglamento I priedo 1.2.1 skirsnyje

Pakuotės tūris	Etiketės matmenys (milimetrais)	Kiekvienos piktogramos matmenys (milimetrais)
≤ 3 litrai	Jeigu įmanoma, bent 52 x 74	Ne mažesnė kaip 10 x 10 Jeigu įmanoma, bent 16 x 16
> 3 litrai, tačiau ≤ 50 litrų	Ne mažiau kaip 74 x 105	Ne mažiau kaip 23 x 23
> 50 litrų, tačiau ≤ 500 litrų	Ne mažiau kaip 105 x 148	Ne mažiau kaip 32 x 32
> 500 litrų	Ne mažiau kaip 148 x 210	Ne mažiau kaip 46 x 46

Ženklavimo informaciją galima pateikti ant pakuotės, t. y. etiketės galima nenaudoti. Vadinasi, ženklavimo informaciją galima spausdinti tiesiog ant pakuotės, o ne klijuoti prie pakuotės etiketę su ženklavimo informacija. Tačiau turėtų būti laikomasi visų kituose skirsniuose aprašytų ženklavimo reikalavimų.

Jeigu pageidaujate, kad jūsų etiketė atitiktų CLP reglamento reikalavimus ir pavojingų krovinių vežimo taisykles (ADR, RID, ICAO, IMDG) – vadinamasis jungtinis ženklavimas – tada atsižvelgdami į pakuotės sluoksnius turite patikrinti, kada reikalingas ženklavimas pagal CLP reglamento reikalavimus ar vežimo ženklavimas (ar etiketė) arba būtini abu ženklavimo tipai (CLP reglamento 33 straipsnis). Daugiau informacijos pateikiama [Ženklavimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijų](#) 5.4 skirsnyje.

12.4 Kuria kalba (-omis) informacija turi būti nurodoma etiketėje?

Etiketės turi būti parengtos oficialiaja valstybės (-ių) narės (-ių), kurioje (-iose) cheminė medžiaga ar mišinys tiekiami rinkai, kalba, nebent atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) nusprendžia kitaip²². Šiuo atveju jums reiktų susipažinti su atitinkamais nacionalinės teisės aktais, kuriuose išdėstytos minėtos nuostatos.

Apskritai galite naudoti daugiau kalbų nei jų privaloma valstybėje (-ėse) narėje (-ėse), jeigu tokia pati informacija pateikiama visomis pasirinktomis kalbomis (CLP reglamento 17

²² Atkreipkite dėmesį, kad ECHA yra paskelbusi lentelę „Kalbos, kuriomis turi būti rengiamos etiketės ir saugos duomenų lapai“, su kuria galima susipažinti ženklavimui skirtame interneto puslapyje <https://echa.europa.eu/lt/regulations/clp/labelling>.

straipsnio 2 dalis) ir jeigu etiketė vis tiek atitinka reikalavimą, kad ji turi būti lengvai perskaitoma (CLP reglamento 31 straipsnis).

12.5 Kokią informaciją reikia pateikti etiketėje?

Jeigu jūsų cheminę medžiagą arba mišinį privaloma ženklinti ir jeigu ji arba jis yra pakuotėje, turėtų būti nurodomi šie ženklinimo elementai, numatyti CLP reglamento 17 straipsnyje:

- cheminės medžiagos arba mišinio tiekėjo (-ų) vardas/pavardė (pavadinimas), adresas ir telefono numeris;
- cheminės medžiagos ar mišinio nominalus kiekis pakete, kuris prieinamas plačiajai visuomenei, jeigu toks kiekis nėra nurodytas kitoje paketo vietoje;
- produkto identifikatoriai, ir, kai taikoma;
  - pavojaus piktogramos;
  - signalinis žodis;
  - pavojingumo frazės;
  - atitinkamos atsargumo frazės, ir
  - papildoma informacija.

Aprašytais ženklinimo elementais turėtų būti aiškiai ir nenutrinamai paženklintos jūsų etiketės. Taip pat turite užtikrinti, kad jie būtų aiškiai išskirti iš jūsų etiketės spalvinio fono ir būti tokio dydžio bei taip paskirstyti, jog būtų tinkami lengvai perskaityti.

Be to, jūsų etiketėse gali tekti nurodyti informaciją, kuri nustatyta kituose teisės aktuose, pvz., informacija, kurią privaloma nurodyti pagal biocidinių produktų, augalų apsaugos produktų, ploviklių ir aerozolių purškiklių teisės aktus (taip pat žr. toliau).

Atkreiptinas dėmesys, kad konkretūs ženklinimo reikalavimai nustatyti CLP reglamento I priedo 1.3 skirsnyje. Jie taikomi (CLP reglamento 23 straipsnis):

- gabenamiesiems dujų balionams;
- propano, butano arba suskystintųjų naftos dujų talpykloms;
- aerozoliams ir talpykloms su hermetišku purškimo įtaisu, kuriuose yra medžiagų ar mišinių, klasifikuojamų kaip kenksmingi dėl plaučių pakenkimo pavojaus prarijus;
- metalų gabalams (masyvios formos), lydiniams, mišiniams, kurių sudėtyje yra polimerų, mišiniams, kurių sudėtyje yra elastomerų;
- sprogioms medžiagoms, kaip nurodyta CLP reglamento I priedo 2.1 skirsnyje, tiekiamoms rinkai sprogdinimo arba pirotechnikos tikslais.
- cheminėms medžiagoms arba mišiniams, kurie klasifikuojami kaip esdinantys metalą, tačiau neesdinantys odos ir (arba) akių.

12.6 Produkto identifikatoriai

Etiketėse turite naudoti tuos pačius produkto identifikatorius, kurie nurodyti produktų SDS.

Atsižvelgiant į nurodytas kalbų vartojimo taisykles, cheminės medžiagos produkto identifikatoriai turi būti (CLP reglamento 18 straipsnis):

1. CLP reglamento VI priedo 3 dalyje nurodytas pavadinimas ir identifikacijos numeris; arba
2. klasifikavimo ir ženklavimo inventoriuje nurodytas pavadinimas ir identifikacijos numeris, jeigu cheminė medžiaga neįtraukta į CLP reglamento VI priedo 3 dalį; arba
3. Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos (CAS) numeris ir [Tarptautinės teorinės ir taikomosios chemijos sąjungos](#) (IUPAC) pavadinimas arba CAS numeris ir kitas tarptautiniu lygmeniu pripažintas pavadinimas²³, jeigu cheminė medžiaga neįtraukta nei į CLP reglamento VI priedo 3 dalį, nei į Agentūros tvarkomą ir ženklavimo inventorių; arba
4. IUPAC pavadinimas arba kitas tarptautiniu lygmeniu pripažintas pavadinimas, jeigu nėra jokio CAS numerio ir netaikomas nė vienas iš pirmiau nurodytų punktų.

Atsižvelgiant į nurodytas kalbų vartojimo taisykles, mišinių produkto identifikatoriai turi būti:

1. mišinio prekės pavadinimas arba nuoroda ir
2. visų mišinio sudėtyje esančių cheminių medžiagų, prisidedančių prie to, kad jis būtų klasifikuojamas kaip sukeliantis ūmų toksiškumą, odos ėsdinimą arba smarkų akių pažeidimą, mutageninį poveikį lytinėms ląstelėms, kancerogeniškumą, toksinį poveikį reprodukcijai, kvėpavimo takų ar odos jautrinimą, specifinį toksiškumą konkrečiam organui (STOT) arba plaučių pakenkimo prarijus pavojų, cheminė tapatybė.

Siekiant, kad etiketėje būtų nurodomas mažesnis cheminių pavadinimų skaičius, galite naudoti ne daugiau kaip keturis cheminius pavadinimus, nebent daugiau reikia atsižvelgiant į pavojingumo pobūdį ir laipsnį. Pasirinkti cheminiai pavadinimai turėtų identifikuoti chemines medžiagas, kurios pirmiausia kelia didžiausią pavojų sveikatai, į kurį atsižvelgdami pasirinkote klasifikaciją ir pavojingumo frazę.

Jeigu manote, kad mišinyje esančią cheminę medžiagą identifikuojant vienu iš aprašytų būdų kiltų grėsmė jūsų veiklos konfidencialumui arba būtų pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, galite pateikti prašymą agentūrai, kad būtų leista naudoti alternatyvų pavadinimą, kuriame būtų nurodomos pagrindinės funkcinės cheminės grupės arba kitoks įvardijimas (CLP reglamento 24 straipsnis) (žr. šio rekomendacinio dokumento [18](#) skyrių).

12.7 Pavojaus piktogramos

Pavojaus piktograma – grafinis konkretaus pavojaus vaizdavimas. Atitinkamai, pagal cheminės medžiagos arba mišinio klasifikavimą apibrėžiama, kurios pavojaus piktogramos turėtų būti pateikiamos etiketėje, kaip nustatyta CLP reglamento I priedo 2 (fiziniai pavojai), 3 (pavojai sveikatai) ir 4 (pavojai aplinkai) dalyse (CLP reglamento 19

²³ Jeigu IUPAC pavadinimas yra ilgesnis nei 100 ženklų, galima naudoti kitą REACH reglamento VI priedo 2.1.2 skirsnyje nurodytą pavadinimą (įprastą pavadinimą, prekinį pavadinimą arba santrumpą), jeigu pagal CLP reglamento 40 straipsnį agentūrai pateiktame pranešime nurodomas IUPAC pavadinimas ir kitas pavadinimas, kurį esate numatę naudoti.

straipsnis). Taikytinas pavojaus piktogramas atsižvelgiant į konkrečią pavojingumo klasę ir pavojaus kategoriją taip pat galima rasti CLP reglamento V priede.

Etiketės spalva ir vaizdas turi būti toks, kad pavojaus piktograma ir jos fonas būtų aiškiai matomi. Pavojaus piktogramos turėtų būti kvadrato formos, kuri kampu remiasi į pagrindą (rombo formos); ji privalo turėti juodą simbolį baltame fone, kurio kraštą juosia raudonos spalvos apvadas (CLP reglamento I priedo 1.2.1 skirsnis). Kiekviena pavojaus piktograma turi būti bent vienos penkioliktosios minimalaus etiketės ploto dydžio, kaip nustatyta CLP reglamento I priedo 1.2.1 skirsnio 1.3 lentelėje (ir nurodyta šio dokumento [12.3](#) skirsnio 8 lentelėje), tačiau mažiausias plotas turi būti bent 1 cm².

12.8 Signaliniai žodžiai

Signalinis žodis skaitančiajam nurodo, ar pavojus apskritai yra didelis ar mažas. Etiketėje turėtų būti nurodomas atitinkamas signalinis žodis, atsižvelgiant į pavojingų cheminių medžiagų arba mišinių klasifikavimą. Jeigu cheminė medžiaga arba mišinys kelia didesnę pavojų, etiketėje turite nurodyti signalinį žodį „pavojinga“, jeigu pavojus mažesnis – signalinį žodį „atsargiai“ (CLP reglamento 20 straipsnis).

Su kiekviena konkrečia klasifikacija susijęs būdingas signalinis žodis nurodomas lentelėse, kuriose pateikiami etiketės elementai, kuriais privaloma žymėti kiekvieną CLP reglamento I priedo 2–5 dalyse nustatytą pavojingumo klasę. Kelios pavojingumo kategorijos (pvz., sprogiosios medžiagos, 1.6 poklasis) nežymimos signaliniu žodžiu.

12.9 Pavojingumo frazės

Etiketėse taip pat turėtų būti pateikiamos atitinkamos pavojingumo frazės, apibūdinančios jūsų cheminės medžiagos arba mišinio pavojingumo pobūdį ir laipsnį (CLP reglamento 21 straipsnis).

Su kiekviena konkrečia pavojingumo klasifikacija susijusios pavojingumo frazės nustatytos CLP reglamento I priedo 2–5 dalyse. Jeigu cheminės medžiagos klasifikacija yra suderinta ir įtraukta į CLP reglamento VI priedo 3 dalį, atitinkama šiai klasifikacijai būdinga pavojingumo frazė etiketėje turėtų būti nurodoma kartu su bet kokia kita, ne pagal suderintus reikalavimus atliktai klasifikacijai būdinga pavojingumo fraze.

CLP reglamento III priede išvardyti privalomi žodžiai, kuriuos privaloma naudoti pavojingumo frazėse, pateikiamose etiketėse. Viena kalba nurodomos pavojingumo frazės etiketėje turėtų būti pateikiamos greta atsargumo frazių ta pačia kalba (žr. toliau).

12.10 Atsargumo frazės

Etiketėse turėtų būti atitinkamos atsargumo frazės (CLP reglamento 22 straipsnis), kuriomis rekomenduojamos priemonės, skirtos apsaugoti nuo neigiamo poveikio, kurį sukelia cheminės medžiagos arba mišinio pavojai, arba sumažinti jo įtaką žmonių sveikatai arba aplinkai. Visas su kiekviena konkrečia klasifikacija susijusių atitinkamų atsargumo frazių rinkinys nustatytas CLP reglamento I priedo 2–5 dalių lentelėse, kuriose nurodomi etiketės elementai, privalomi pateikti su kiekviena pavojingumo klase.

Atsargumo frazės turi būti pasirenkamos pagal CLP reglamento 28 straipsnį ir IV priedo 1 dalį. Renkantis atsargumo frazę taip pat būtina atsižvelgti į naudojamas pavojingumo frazes ir numatomą arba nustatytą cheminės medžiagos arba mišinio naudojimą ar naudojimo būdus. Paprastai etiketėje turėtų būti ne daugiau kaip šešios atsargumo frazės, išskyrus atvejus, kai daugiau frazių būtina siekiant perteikti pavojaus pobūdį ir laipsnį.

Norint pasirinkti tinkamiausias atsargumo frazes, daugiau rekomendacijų pateikta ECHA interneto svetainėje skelbiamų [Ženklinimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijų](#) 7 skirsnyje.

CLP reglamento IV priedo 2 dalyje išvardyti privalomi atsargumo frazių žodžiai, kurie turi būti nurodomi etiketėse. Viena kalba nurodomos atsargumo frazės etiketėje turėtų būti pateikiamos greta pavojingumo frazių ta pačia kalba (žr. toliau).

12.11 Pavojingumo ir atsargumo frazių kodai

Pavojingumo ir atsargumo frazės kodifikuojamos naudojant unikalų raidinį skaitmeninį kodą, sudarytą iš vienos raidės ir trijų skaitmenų tokia tvarka:

- raidė „H“ („pavojingumo frazė“) arba „P“ („atsargumo frazė“). Atkreipkite dėmesį, kad pavojingumo frazės, perimtos iš DSD ir DPD direktyvų, tačiau kol kas neįtrauktos į GHS, yra žymimos „EUH“;
- pavojaus tipą nurodantis skaitmuo, pvz., „2“ žymi fizinius pavojus, ir
- du skaitmenys, atitinkantys pavojų sekos numeravimą, pvz., sprogumas (kodai nuo 200 iki 210), degumas (kodai nuo 220 iki 230) ir t. t.

Pavojingumo ir atsargumo frazių kodų intervalai, kurie taikomi CLP reglamente, pateikti 9 lentelėje.

9 lentelė. CLP reglamente nustatyti pavojingumo ir atsargumo frazių kodų intervalai

Pavojingumo frazės: H	Atsargumo frazės: P
200–299 Fizinis pavojus	100 Bendrosios
300–399 Pavojus sveikatai	200 Prevencija
400–499 Pavojus aplinkai	300 Poveikis
	400 Saugojimas
	500 Pašalinimas

Tačiau šių kodų nereikalaujama nurodyti etiketėje. Joje turi būti matoma tik pati pavojingumo arba atsargumo frazė.

12.12 Papildoma informacija

Jeigu cheminei medžiagai arba mišiniui, kuris buvo suklasifikuotas kaip pavojingas, būdingos CLP reglamento I priedo 1.1 ir 1.2 skirsniuose aprašytos fizinės arba sveikatai įtakos turinčios savybės, etiketėje turite nurodyti atitinkamą papildomą informaciją. Visos frazės turi būti formuluojamos taip, kaip aprašyta minėtuose skirsniuose ir CLP reglamento III priedo 2 dalyje (CLP reglamento 25 straipsnis).

Be to, jeigu mišinio sudedamoji medžiaga klasifikuojama kaip pavojinga, ji turi būti ženklinama pagal CLP reglamento II priedo 2 dalies nuostatas ir papildomos informacijos skirsnyje taip pat turi būti nurodomos frazės.

Kalbant apie mišinius, kuriems taikomi informacijos pateikimo reikalavimai pagal CLP reglamento 45 straipsnį ir VIII priedą, ant etiketės turi būti atspausdintas arba prie jos pritvirtintas unikalus mišinio identifikatorius (UFI), arba jis turi būti atspausdintas greta kitų etiketės elementų, jei taikytina. Tai sudarys sąlygas bet kuriam apsinuodijimų kontrolės centrui, kurio prašoma patarti, kaip elgtis apsinuodijimo produktu atveju, greitai ir vienareikšmiškai nustatyti mišinį (-ius), esantį (-ius) produkte, ir gauti susijusią pateiktą informaciją (daugiau informacijos pateikiama [Gairėse dėl suderintos informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis, kurių imamasi ekstremaliose sveikatai situacijose – CLP reglamento VIII priedas](#) ir [Ženkinimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijų](#) 4.8.1.1 skirsnyje).

Papildomo ženkinimo skirsnyje informaciją galite pateikti savo nuožiūra. Tačiau ši informacija turėtų:

- pateikti daugiau naudingos informacijos;
- nekliudyti suvokti privalomųjų etiketės elementų;
- derėti su cheminės medžiagos arba mišinio klasifikavimu. Tai reiškia, kad taip pat turi būti vengiama naudoti nesuderintas frazes, pavyzdžiui, „netoksiškas“, „nežalingas“ arba „ekologiškas“, ir
- neprieštarauti ženkinimo elementais, kurie žymi klasifikavimą pagal CLP reglamento I priedo 2–5 dalis, nurodomai informacijai ar sukelti abejones dėl jos teisingumo.

Šiame skirsnyje taip pat turėtų būti nurodomi visi ženkinimo elementai, kurie nustatyti kituose Sąjungos teisės aktuose (CLP reglamento 32 straipsnio 6 dalis). Pavyzdžiui, papildomos informacijos skirsnyje turėtų būti nurodomi biocidinių produktų, kuriuos galima naudoti pagal Reglamentą (ES) Nr. 528/2012, augalų apsaugos produktų, kuriuos galima naudoti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1107/2009, dažuose esančių lakiųjų organinių junginių kiekio pagal Direktyvą 2004/42/EB arba bet kokio REACH reglamento XVII priede nustatyto žymėjimo papildomi ženkinimo elementai.

REACH reglamento 65 straipsnyje nustatyta, kad autorizacijos turėtojai ir tolesni naudotojai, įskaitant mišinio sudedamųjų cheminių medžiagų naudotojus, prieš pateikdami cheminę medžiagą ar mišinį rinkai autorizuotam naudojimui, etiketėje privalo nurodyti autorizacijos numerį.

12.13 Kaip turėtumėte išdėstyti informaciją savo etiketėse?

Savo etiketės informaciją galite išdėstyti bet kuriuo būdu, tačiau informacija turi būti pateikiama kuo aiškiau. Tačiau pavojaus piktogramos, signalinis žodis, pavojingumo frazės ir atsargumo frazės etiketėse turi būti pateiktos kartu.

Pavojingumo ir atsargumo frazes galite išdėstyti, kaip norite, tačiau etiketėje jas turite sugrupuoti pagal kalbą (CLP reglamento 32 straipsnis). Jeigu etiketėje informacija pateikiama daugiau nei viena kalba, tos pačios kalbos pavojingumo ir atsargumo frazės turi būti laikomos vienu paketu ir etiketėje nurodomos greta. Taip skaitytojas visą susijusią pavojingumo ir saugos informaciją ras vienoje vietoje.

Kitame skirsnyje pateiktas etiketės pavyzdys (2 pav.). Jame matyti, kaip pagal CLP reglamento reikalavimus sudaromoje etiketėje galima pateikti papildomą informaciją, kurios reikalaujama kituose teisės aktuose. Siame pavyzdyje papildoma informacija – tai informacija, kuri paprastai nurodoma augalų apsaugos produktų etiketėse.

Daugiau ženklavimo pavyzdžių pateikiama [Ženklavimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijų](#) 6 skirsnyje.

12.14 Kada reikia atnaujinti etiketes?

Etiketes turite atnaujinti nedelsdami, kai pasikeičia cheminės medžiagos arba mišinio klasifikacija ir ženklavimas, kai nustatomas didesnis keliamas pavojus arba kai pagal 25 straipsnį (CLP reglamento 30 straipsnis) privaloma naudoti naujus papildomus ženklavimo elementus. Šis reikalavimas taip pat taikomas neklasifikuotiems mišiniams, kurių bent viena sudedamoji cheminė medžiaga klasifikuotina kaip pavojinga.

Jeigu privaloma naudoti kitus ženklavimo elementus, pvz., jei persvarsčius klasifikavimą nustatoma žemesnė kategorija ar pasikeičia telefono numeris, cheminės medžiagos arba mišinio tiekėjas turi užtikrinti, kad etiketė būtų atnaujinta per 18 mėnesių. Cheminių medžiagų arba mišinių, kuriems taikomi BPR arba PPPR reikalavimai, etiketės atnaujinamos pagal šių reglamentų nuostatas.

The diagram shows a sample pesticide label for 'Crop Protection Product' with several callouts pointing to specific parts of the label:

- Unikalus mišinio identifikatorius** (Unique mixture identifier) points to the UFI: VDU1-414F-1003-1862.
- Etiketės dydis ne mažesnis kaip 74x105 mm** (Label size not less than 74x105 mm) points to the overall dimensions of the label.
- Konkretūs nurodymai dėl naudojimo, kurie paprastai privalomi pagal pasėlių apsaugos teisės aktus** (Specific usage instructions, which are usually required by crop protection laws) points to the 'SAFETY DIRECTIONS' section.
- Kontaktiniai** (Contact information) points to the 'Supplied by' information at the bottom.
- Būtina nurodyti augalų apsaugos produktų veikliąsias medžiagas. Tai gali būti ir produkto identifikatoriai, kurie reikalingi pagal CLP reglamento 18 straipsnio 3 dalį** (It is necessary to indicate the active ingredients of plant protection products. These can be product identifiers, which are required by Article 18(3) of the CLP Regulation) points to the 'Composition' table.
- Piktogramos dydis ne mažesnis kaip 23 x 23 mm** (Pictogram size not less than 23 x 23 mm) points to the hazard pictograms.
- Piktogramos, pavojingumo ir atsargumo frazės, reikalaujamos pagal CLP reglamentą.** (Pictograms, hazard and precautionary phrases, required by the CLP Regulation.) points to the hazard pictograms and the 'Warning' text.
- Saugaus naudojimo piktogramos ir spalvotos juostos, paprastai nustatytos pagal FAO gaires** (Safe use pictograms and color bands, usually determined according to FAO guidelines) points to the bottom section of the label containing pictograms and a green band.

The label text includes:

UFI: VDU1-414F-1003-1862

Crop Protection Product

Broad spectrum suspension concentrate fungicide with systemic properties for the preventive control of grey leaf spot (Cercospora zea-maydis), northern leaf blight (Exserohilum turcicum) and rust (Puccinia sorghi) on maize and sweet corn.

Composition	mass/volume
Active ingredient 1	200 g/l
Active ingredient 2	125 g/l

STORAGE AND DISPOSAL
Store in the closed, original container in a cool, well ventilated area. DO NOT store for prolonged periods in direct sunlight. Triple or preferably pressure rinse containers before disposal. Add rinsings to spray tank. DO NOT dispose of undiluted chemicals on site. If recycling, replace cap and return clean containers to recycler or designated collection point. If not recycling, break, crush or puncture and bury empty containers in a local authority landfill. If no landfill is available, bury the containers below 500 mm in a disposal pit specifically marked and set up for this purpose clear of waterways, desirable vegetation and tree roots. Empty containers and product should not be burnt.

SAFETY DIRECTIONS
Avoid contact with eyes. Wash hands after use.
When opening the container and preparing spray wear:
+ cotton overalls buttoned to the neck and wrist (or equivalent clothing)
+ elbow-length PVC gloves
After each day's use, wash gloves and contaminated clothing.

FIRST AID
If poisoning occurs, contact a doctor or Poisons Information Centre.
Phone 131 126.

Supplied by:
Crop Protection Company,
124 Chemstrasse,
City,
Member State,
Tel 123-156-789

5 litres

Warning
Causes severe eye irritation.
Toxic to aquatic life with long lasting effects.

IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes. Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing. Collect spillage.

2 pav. Etiketės, kurioje nurodoma kitais teisės aktais nustatyta informacija, pavyzdys

12.15 Nesupakuotos cheminės medžiagos ir mišiniai

Apskritai cheminės medžiagos ir mišiniai, ypač tie, kurie yra tiekiami plačiajai visuomenei, turi būti tiekiami pakuotėse, ant kurių nurodoma privalomoji ženklavimo informacija. Profesionaliems naudotojams tiekiant nesupakuotas medžiagas, ženklavimo informacija ir kita atitinkama informacija apie pavojų nurodoma ne etiketėje, o kitomis priemonėmis, paprastai SDS. Ypatingomis aplinkybėmis chemines medžiagas ir mišinius plačiajai visuomenei galima tiekti ir nesupakuotus. Jeigu cheminė medžiaga arba mišinys įtraukti į CLP reglamento II priedo 5 dalį (dabar tik cementas ir drėgnas betonai), su sąskaita faktūra ar sąskaita visada būtina pateikti ženklavimo duomenų kopiją (CLP reglamento 29 straipsnio 3 dalis, CLP reglamento II priedo 5 dalis)

13. Pirmumo taisyklių taikymas ženklinimui

13.1 Pirmumo taisyklių taikymas

Jeigu cheminei medžiagai arba mišiniui būdingos kelios pavojingos savybės, vadovaujantis svarbumo principais nustatomi būtiniausi etiketės elementai, kad joje būtų nurodoma tik svarbiausia, naudotojo neklaidinanti informacija.

13.2 Signaliniai žodžiai

Jei turite nurodyti signalinį žodį „pavojinga“, signalinio žodžio „atsargiai“ etiketėje nurodyti negalite.

13.3 Pavojaus piktogramos

Jeigu suklasifikavus cheminę medžiagą arba mišinį nustatoma, kad etiketėje reikia nurodyti daugiau nei vieną piktogramą, siekiant sumažinti privalomųjų piktogramų skaičių, taikomi pavojaus piktogramų svarbumo principai, kurių santrauka pateikiama toliau (CLP reglamento 26 straipsnis). Paprastai privalote nurodyti tas piktogramas, kurios žymi kiekvienos pavojaus klasės pačią aukščiausią pavojingumo kategoriją. Tai taip pat galioja cheminėms medžiagoms, kurios turi ir suderintą, ir nesuderintą klasifikacijas (CLP reglamento 26 straipsnio 2 dalis).

Pavojaus piktogramų naudojimo pirmumo taisyklės:

- **fizinių pavojų** – jeigu cheminė medžiaga arba mišinys klasifikuojamas kaip GHS01 (sprogstanti bomba), tuomet piktogramos GHS02 (liepsna) ir GHS03 (liepsnojantis lankas) nėra privalomos, išskyrus tuos atvejus, kai privaloma nurodyti daugiau nei vieną piktogramą (CLP reglamento I priedo 2.8 skirsnis „B tipo savaimė reaguojančios medžiagos ir mišiniai“ bei skirsnis 2.15 „B tipo organiniai peroksidai“).

Neprivaloma. Neprivaloma.

- **pavojų sveikatai** – jeigu cheminė medžiaga arba mišinys turi būti žymimi GHS06 (kaukolė ir sukryžiuoti kaulai), piktogramos GHS07 (šauktukas) nurodyti negalima...

- **Jeigu reikia nurodyti GHS02 (liepsna) arba GHS06 (kaukolė ir sukryžiuoti kaulai)**, GHS04 (dujų cilindras) yra pasirinktina...

arba,

Neprivaloma.

Neprivaloma.

- **Jeigu reikia nurodyti GHS05 (ėsdinimas)**, GHS07 (šauktukas) odos arba akių dirginimui pažymėti nurodyti nereikia...

...bet ją galima naudoti kitiems pavojams pažymėti.

- **Jeigu reikia nurodyti GHS08 (pavojus sveikatai)**, žyminčią kvėpavimo takų jautrinimą, GHS07 (šauktukas) odos jautrinimui arba odos ar akių dirginimui pažymėti nurodyti negalima...

...bet ją galima naudoti kitiems pavojams pažymėti.

Atkreipkite dėmesį, kad cheminei medžiagai arba mišiniui taip pat gali galioti gabenimui taikomos ženklavimo taisyklės. Tam tikrais CLP reglamento 33 straipsnyje nurodytais atvejais pagal CLP reglamentą privalomų pateikti pavojaus piktogramų ant pakuotės pateikti nereikia.

13.4 Pavojingumo frazės

Visos pavojingumo frazės turėtų būti nurodytos etiketėje, jeigu jos nesikartoja ir jeigu jų nėra per daug.

13.5 Atsargumo frazės

Turėtumėte apsvastyti visas atsargumo frazes, kuriomis galima žymėti cheminę medžiagą arba mišinį pagal jos (jo) pavojingumą, ir atsisakyti visų frazių, kurios nėra būtinos. Etiketėje neturėtumėte pateikti daugiau kaip šešias atsargumo frazes, jei tai nėra būtina atitinkamam pavojingumo laipsniui pažymėti. Siekiant suteikti lankstumo atsargumo frazių naudojimo srityje, skatinama naudoti atsargumo frazių derinius arba jas konsoliduoti, siekiant sutaupyti etiketės ploto ir pagerinti įskaitomumą. Jeigu cheminę medžiagą arba mišinį reikia ženklinti ir ji (jis) bus parduodama (-as) plačiajai visuomenei, turite nurodyti vieną atsargumo frazę apie medžiagos ar mišinio šalinimą arba jos (jo) pakuotės atliekų šalinimą.

Daugiau atsargumo frazių pasirinkimo rekomendacijų ir pavyzdžių pateikta [Ženklavimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijose](#).

14. Konkrečios ženklavimo ir pakavimo nuostatos

14.1 Įvairios ženklavimo ir pakavimo situacijos

CLP reglamente nustatytais ženklavimo ir pakavimo reikalavimais siekiama naudotojus apsaugoti nuo pavojaus, kurį kelia cheminės medžiagos arba mišiniai. Tačiau tam tikro tipo pakuotė gali būti netinkama ženklinti. Pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių gali būti ir skirtinguose pakuotės medžiagos sluoksniuose; be to, cheminėms medžiagoms ir mišiniams gali būti taikomi CLP reglamento ir ženklavimo vežant reikalavimai. Galiausiai gali tekti taikyti ypatingus reikalavimus, kad plačioji visuomenė būtų apsaugota nuo grėsmingos žalos. Kitame skirsnyje aprašoma, kaip CLP reglamente reglamentuojamos šios situacijos.

14.2 Mažoms ar sunkiai ženklavimoms pakuotėms taikomos ženklavimo išimtys

Jeigu esate gamintojas, importuotojas, tolesnis naudotojas arba platintojas, chemines medžiagas arba mišinius tiekiantis pernelyg mažoje²⁴ ar tokios formos ar pavidalo pakuotėje, kad nėra galimybės laikytis CLP reglamento 31 straipsnio reikalavimų, CLP reglamente numatytos ženklavimo ir pakavimo reikalavimų taikymo išimtys (CLP reglamento 29 straipsnis). Be to, nustatytos specialios taisyklės, skirtos tirpių pakuočių ženklavimui. Šios išimtys išdėstytos CLP reglamento I priedo 1.5 skirsnyje. Išsamesnės rekomendacijos, kaip šias taisykles ir išimtis reikėtų taikyti pakuojamoms cheminėms medžiagoms arba mišiniams, pateiktos [Ženklavimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijų](#) 5.3 skirsnyje.

14.3 Pakavimo taisyklės siekiant užtikrinti vaikų sunkiai atidaromų uždarymo įtaisų ir liestinių pavojaus žymių naudojimą

Jeigu **plačiajai visuomenei** tiekiate chemines medžiagas ir mišinius, prie savo pakuotės jums gali tekti tvirtinti vaikų sunkiai atidaromus uždarymo įtaisus ir (arba) liestines pavojaus žymes (CLP reglamento II priedo 3 dalis). Šių nuostatų reikia laikytis atsižvelgiant į specialią pavojingumo klasę ir (arba) pavojingumo kategoriją arba tam tikrą cheminių medžiagų koncentraciją (žr. atitinkamai 10 ir 11 lenteles). Šios nuostatos taikomos nepriklausomai nuo pakuotės dydžio.

Papildomos saugumo priemonės, skirtos vienkartinio naudojimo skystiems plataus vartojimo skalbinių plovikliams, esantiems tirpstančiose vienkartinėse pakuotėse, yra nustatomos siekiant kad jų pakuotė būtų mažiau patraukli ir kad ją vaikams būtų sunkiau atidaryti. Visų pirma CLP reglamento 35 straipsnio 2 dalyje ir II priedo 3.3 skirsnyje pateikiami (tirpstančios) pakuotės vidui ir išorei taikomi reikalavimai. Daugiau informacijos pateikiama [Ženklavimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijų](#) 3.4 skirsnyje.

²⁴ Pabrėžtina, kad 125 ml ar didesnė pakuotė nelaikytina pernelyg maža.

10 lentelė. Pavojingumo klasifikacijos, kurias nustačius taikomos CLP reglamento nuostatos dėl vaikų sunkiai atidaromų uždarymo įtaisų ir (arba) liestinių pavojaus žymių

Pavojingumo klasė (kategorija)	Vaikų sunkiai atidaromi uždarymo įtaisai	Liestinės pavojaus žymės
Ūmus toksiškumas (1–3 kategorijos)	✓	✓
Ūmus toksiškumas (4 kategorija)		✓
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui; vienkartinis poveikis (1 kategorija)	✓	✓
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui; vienkartinis poveikis (2 kategorija)		✓
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui; kartotinis poveikis (1 kategorija)	✓	✓
Specifinis toksiškumas konkrečiam organui; kartotinis poveikis (2 kategorija)		✓
Odos ésdinimas (1A, 1B ir 1C kategorijos)	✓	✓
Kvėpavimo takų jautrinimas (1 kategorija)		✓

Pavojingumo klasė (kategorija)	Vaikų sunkiai atidaromi uždarymo įtaisai	Liestinės pavojaus žymės
<p>Plaučių pakenkimo pavojus prarijus (1 kategorija)</p> <p><i>Išskyrus aerosolio formos chemines medžiagas arba mišinius, aerosolį arba mišinius su sandariu purškimo įtaisu, jei jie nėra priskirti kitai pavojingumo klasei, dėl kurios taikomas (-i) su vaikų sunkiai atidaromu uždarymo įtaisu arba liestinėmis pavojaus žymėmis susijęs (-ę) reikalavimas (-ai).</i></p>	✓	✓
<p>Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms (2 kategorija)</p>		✓
<p>Kancerogeniškumas (2 kategorija)</p>		✓
<p>Toksiškumas reprodukcijai (2 kategorija)</p>		✓
<p>Degiosios dujos (įskaitant chemiškai nestabiliąsias dujas) (1 ir 2 kategorijos, A ir B kategorijos)</p>		✓
<p>Degieji skysčiai (1 ir 2 kategorija)</p>		✓
<p>Degiosios kietosios medžiagos (1 ir 2 kategorijos)</p>		✓

11 lentelė. Cheminės medžiagos, kurioms taikomos CLP reglamento nuostatos dėl vaikų sunkiai atidaromų uždarymo įtaisų ir (arba) liestinių pavojaus žymių

Cheminės medžiagos tapatybė	Koncentracijos riba	Vaikų sunkiai atidaromi uždarymo įtaisai
Metanolis	≥ 3%	✓
Dichlormetanas	≥ 1%	✓

14.4 Specialios skirtingų pakuotės sluoksnių ženklinimo taisyklės

CLP reglamento 33 straipsnyje nustatytos naujos taisyklės, taikomos tais atvejais, kai pavojingų cheminių medžiagų arba mišinių pakuotė sudaryta iš išorinės, vidinės ir galbūt tarpinės pakuotės. Paprastai, jeigu išorinei pakuotei galioja gabenimo ir CLP reglamento taisyklės, tada pakanka ženklinimo ar žymėjimo pagal vežimo teisės aktus, o ženklinimo laikantis CLP reglamento nuostatų galima nenaudoti. Panašiai jeigu pavojaus piktograma, privaloma pagal CLP reglamentą, yra susijusi su tuo pačiu pavojumi, kuris klasifikuojamas laikantis pavojingų krovinių gabenimo taisyklių, ant išorinės pakuotės galima nenaudoti pavojaus piktogramos, būtinos pagal šį reglamentą. Daugiau informacijos apie skirtumus, susijusius su įvairiais pakuočių sluoksniais, pateikiama 33 straipsnyje ir [Ženklinimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijų](#) 5.4 skirsnyje.

15. Saugos duomenų lapai

SDS yra svarbi informavimo priemonė cheminių medžiagų tiekimo grandinėje, padedanti visiems jos dalyviams vykdyti savo įsipareigojimus, kurie jiems nustatyti tvarkant riziką, kylančią naudojant chemines medžiagas ir mišinius. CLP pavojingumo etiketė ir SDS 2.2 skirsnis turi būti nuoseklūs.

	<p>Reikalavimas pateikti SDS nustatytas REACH reglamento 31 straipsnyje ir REACH reglamento II priede²⁵ „Saugos duomenų lapo pildymo nurodymai“.</p> <p>SDS nurodoma informacija turėtų būti suderinama su pateikiama cheminės saugos ataskaitoje, jeigu ją privaloma pateikti pagal REACH reglamento 14 arba 37 straipsnį. Poveikio scenarijų, kurie nurodyti cheminės saugos ataskaitoje, aprašymas turi būti pridėtas prie cheminių medžiagų, kurių pagaminama ar importuojama daugiau nei 10 tonų per metus, SDS.</p>
---	--

15.1 Kada turite atnaujinti informaciją?

Atsižvelgiant į klasifikavimo ir ženklavimo nuostatas bei CLP reglamento reikalavimus, galiojantis SDS turi būti atnaujinamas, kai:

- atsiranda naujų žinių apie pavojus;
- bet kurie kiti kriterijai, išvardyti REACH reglamento 31 straipsnio 9 dalyje, kuriems reikalingas atnaujinimas pagal SDS direktyvą (daugiau informacijos pateikta Rekomendacijose, kaip pildyti saugos duomenų lapus).

15.2 Kurią informaciją turite atnaujinti?

Bet koks naujas ar persvarstytas klasifikavimas, įskaitant visus konkrečių koncentracijos ribų, cheminių m faktorių arba ūmaus toksiškumo įverčių pakeitimus, turėtų būti įtraukiamas į SDS 2 skirsnį (Pavojaus nustatymas) ir 3 skirsnį (Sudėtis ir (arba) informacija apie sudedamąsias dalis). Pasikeitimai turėtų būti nurodyti 16 skirsnyje (Informacija apie reglamentavimą). Visas naujos pavojingumo frazės tekstas turi būti nurodomas SDS 16 skirsnyje (Kita informacija).

Be to, turėsite persvarstyti kitus SDS skirsnius siekiant užtikrinti, kad jie atitiktų informaciją, kuria grindžiamas naujas arba persvarstytas klasifikavimas. Pavyzdžiui, vykdydami klasifikacijos procesą surinkote arba aptikote naujos informacijos apie cheminės medžiagos arba mišinio fizinius pavojus, pavojų sveikatai ar aplinkai. Todėl turėtumėte persvarstyti SDS 9 skirsnyje (Fizinės ir cheminės savybės), 11 skirsnyje

²⁵ Nuo 2015 m. birželio 1 d. iš dalies pakeistas Reglamentu (ES) Nr. 2015/830.

(Toksikologinė informacija) ir 12 skirsnyje (Ekologinė informacija) nurodytą informaciją ir įtraukti visą atitinkamą naują ar atnaujintą informaciją.

Jeigu cheminės medžiagos arba mišinio klasifikacijos pasikeitė (padidėjo ar sumažėjo pavojaus laipsnis), turėtumėte svarstyti, kokios įtakos visi šie pokyčiai turės saugiam cheminės medžiagos arba mišinio tvarkymui, atsižvelgiant į bet kokią poveikį, kurį darys kiti susiję teisės aktai (žr. šio rekomendacinio dokumento 22 skyrių). Laikantis REACH reglamento nuostatų turėtumėte patikrinti, ar CSR informacijos nereikia atnaujinti atsižvelgiant į bet kokią SDS atnaujinimą (7 skirsnis (Naudojimas ir laikymas), 8 skirsnis (Poveikio prevencijos priemonės ir asmeninė apsauga) arba 13 (Atliekų tvarkymas)) ir atvirksčiai.

Nuo 2015 m. birželio 1 d. buvo iš dalies pakeistas REACH reglamento (iš dalies pakeisto CLP reglamento 59 straipsnio 2 dalimi) 31 straipsnio 3 dalies b punktas (naujas tekstas nurodytas **pusjuodžiu** šriftu):

Tiekėjas pateikia gavėjui jam prašant pagal II priedą parengtą saugos duomenų lapą, jeigu mišinys neatitinka klasifikavimo kaip pavojingas kriterijų pagal Reglamento EB Nr. 1272/2008 I ir II antraštines dalis, tačiau jame yra:

(a) <...>

(b) bent viena cheminė medžiaga, kuri yra 2 kategorijos kancerogeninė arba 1A, 1B ir 2 kategorijos toksiškai veikianti reprodukciją, 1 kategorijos odą jautrinanti, 1 kategorijos kvėpavimo takus jautrinanti ar poveikį laktacijai arba vaikui per motinos pieną turinti medžiaga arba yra labai patvari, biologinio kaupimosi ir toksiška (PBT) pagal XIII priede nustatytus kriterijus arba labai patvari ir didelio biologinio kaupimosi (vPvB) medžiaga pagal XIII priede nustatytus kriterijus, arba buvo įtraukta į 59 straipsnio 1 dalyje sudarytą sąrašą dėl kitų priežasčių nei nurodytosios a punkte, ir kurios koncentracija ne dujiniame mišinyje yra lygi arba didesnė nei 0,1 % masės; arba

(c) <...>"

16. Klasifikavimo ir ženklavimo inventorių – pranešimas apie chemines medžiagas

16.1 Klasifikavimo ir ženklavimo inventorių

Informacija apie cheminės medžiagos tapatybę ir cheminės medžiagos klasifikavimą bei ženklavimą turėtų būti perduodama agentūrai. Agentūra šią informaciją įtraukia į specialią duomenų bazę, kuri vadinama klasifikavimo ir ženklavimo inventoriu.

16.2 Kas turi pranešti?

Jeigu esate **gamintojas** arba **importuotojas** (arba gamintojų ar importuotojų grupės narys), kuris pateikia rinkai cheminę medžiagą, turėsite Agentūrai pateikti tam tikrą informaciją (CLP reglamento 40 straipsnis), jeigu jūsų cheminė medžiaga:

- turi būti registruojama pagal REACH reglamento nuostatas (≥ 1 tona per metus) ir yra teikiama rinkai (CLP reglamento 39 straipsnio a dalis);
- pagal CLP reglamentą klasifikuojama kaip pavojinga ir teikiama rinkai nepriklausomai nuo jos kiekio tonomis (CLP reglamento 39 straipsnio b dalis); arba
- pagal CLP reglamentą klasifikuojama kaip pavojinga ir jos kiekis mišinyje viršija CLP reglamento I priede nustatytąsias koncentracijos ribas ir todėl mišinys klasifikuojamas kaip pavojingas bei jis yra tiekiamas rinkai (CLP reglamento 39 straipsnio b punktas).

Atkreipkite dėmesį, kad apie cheminę medžiagą, kurią jau esate įregistravę pagal REACH reglamentą, neturite pranešti, jeigu perduotina informacija jau buvo nurodyta registracijos dokumentacijoje. Ši nuostata taip pat taikoma tam tikroms gaminių sudedamosioms cheminėms medžiagoms, jeigu pagal REACH reglamento 7 straipsnį jas reikia registruoti.

Atkreipkite dėmesį ir į tai, kad privalote atnaujinti informaciją, kurią perdavėte siųsdami pranešimą, tuo atveju, jeigu sužinote naujos informacijos, į kurią atsižvelgiant reikia persvarstyti cheminės medžiagos klasifikavimo ir ženklavimo elementus (CLP reglamento 40 straipsnio 2 dalis). Jeigu įregistravote cheminę medžiagą, tačiau apie ją nepranešėte, ir jeigu turite naujos informacijos apie pavojų, privalote atnaujinti atitinkamą registracijos dokumentaciją.

Jeigu esate REACH reglamento 7 straipsnyje apibrėžtas mišinius gaminantis tolesnis naudotojas, platintojas arba gaminių gamintojas, neturite siųsti pranešimo agentūrai (žr. šio rekomendacinio dokumento [2](#) skirsnį). Jo siųsti nereikia todėl, kad pranešimas apie jūsų cheminę medžiagą jau buvo perduotas ankstesniame tiekimo grandinės etape.

Pranešimą turite pateikti per vieną mėnesį nuo cheminės medžiagos pateikimo rinkai. Importuotojų atveju vieno mėnesio atidėjimo terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kurią cheminė medžiaga – atskirai ar mišinio sudėtyje – fiziškai patenka į ES muitinės teritoriją.

Jeigu Agentūrai nurodytiną informaciją jau esate pateikę registracijos formoje pagal REACH reglamento reikalavimus, vėliau agentūrai neturite pateikti jokio papildomo pranešimo (CLP reglamento 40 straipsnio 1 dalis).

Registruotojai turi REACH reglamente nustatytų prievolių, ne tik CLP reglamente numatytas prievolės pranešėjams.

16.3 Kokią informaciją reikia nurodyti pranešime?

Jeigu jūs turite pranešti apie savo cheminę medžiagą, Agentūrai skirtame pranešime turėtumėte nurodyti (CLP reglamento 40 straipsnio 1 dalis):

- savo tapatybę, kaip nurodyta REACH reglamento VI priedo 1 skirsnyje;
- cheminės medžiagos tapatybę, kaip nurodyta REACH reglamento VI priedo 2.1–2.3.4 skirsniuose;
- cheminės medžiagos CLP klasifikaciją;
- jeigu cheminė medžiaga klasifikuota tik pagal kai kurias, o ne visas CLP pavojingumo klases ar diferenciacijas, nurodoma, ar taip yra dėl to, kad trūksta duomenų, jie neįtikinami arba jie įtikinami, tačiau jų nepakanka klasifikacijai;
- kai taikoma, konkrečios koncentracijos ribas arba m faktorius, susijusius su medžiagos priskyrimu pavojingoms vandens aplinkai cheminėms medžiagoms, t. y. 1 ūmaus poveikio kategorijai ir 1 lėtinio poveikio kategorijai, kartu su jų naudojimo pagrindu, ir
- cheminės medžiagos etiketės elementus, įskaitant papildomas pavojingumo frazes, nurodytas CLP reglamento 25 straipsnio 1 dalyje.

CLP reglamente numatyta, kad tuo atveju, jei dėl jūsų pranešimo inventoriuje atsiranda keli skirtingi įrašai apie tą pačią cheminę medžiagą, jūs ir kitas pranešėjas ar registruotojas turite dėti visas pastangas siekdami susitarti dėl įrašo, kuris bus įtrauktas į inventorių (CLP reglamento 41 straipsnis). Tačiau savo cheminę medžiagą kitame įrašė galite klasifikuoti kitaip, jeigu savo pranešime esate nurodę priešastis.

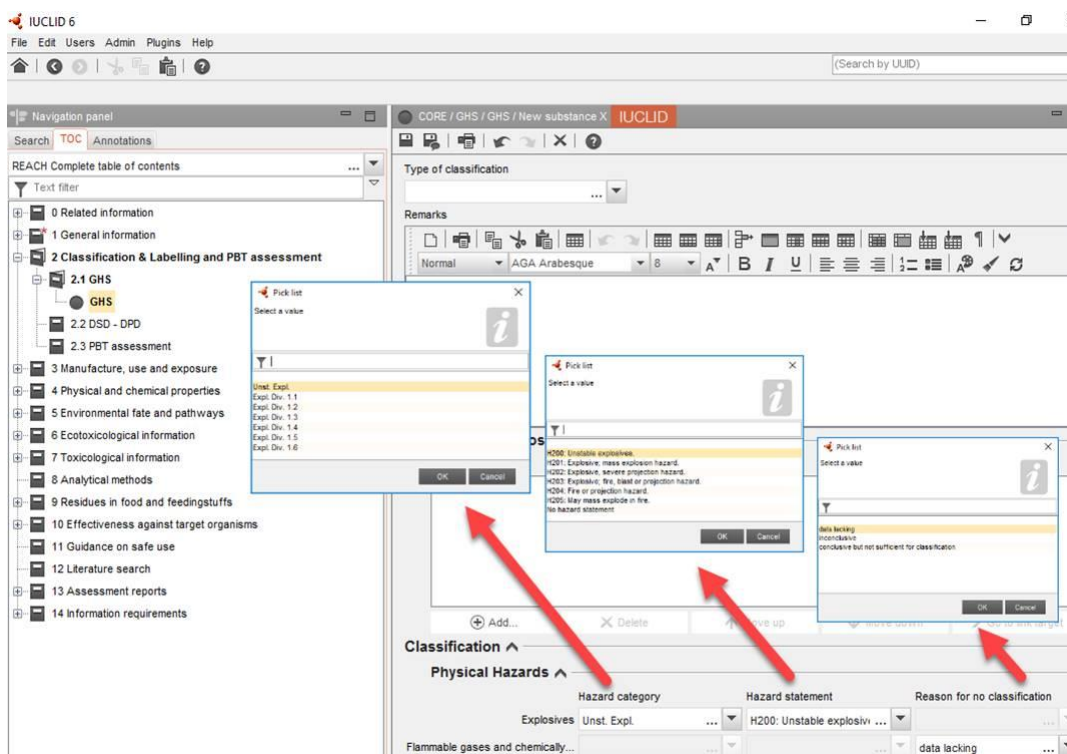
Priešingai, jeigu jūsų cheminė medžiaga yra suklasifikuota pagal suderintus reikalavimus, jūs turite ją klasifikuoti pagal CLP reglamento VI priedo 3 dalyje išvardytas suderintas klasifikacijas ir šį klasifikavimą nurodyti savo pranešime (žr. šio rekomendacinio dokumento [7](#) skirsnį). Atkreipkite dėmesį, kad, jeigu CLP reglamento VI priedo 3 dalyje nenurodomas cheminių medžiagų, kurios klasifikuojamos kaip pavojingos vandens aplinkai (1 kategorijos ūmaus arba 1 kategorijos lėtinio poveikio), m faktorius, remdamiesi turimais duomenimis turite nustatyti cheminės medžiagos m faktorių. Daugiau informacijos pateikta [CLP kriterijų taikymo rekomendacijų](#) 1.5 skirsnyje.

16.4 Kokia forma turite pateikti informaciją?

Savo pranešimą turite parengti naudodami Tarptautinės bendros informacijos apie chemines medžiagas duomenų bazės (IUCLID) formatą. Norėdami nusiųsti pranešimo dokumentaciją IUCLID formatu, galite naudoti [REACH-IT internetinę dokumentacijos priemonę](#) arba atsisiunčiamą [IUCLID 6](#) (Tarptautinės bendros informacijos apie chemines medžiagas duomenų bazė) versiją ir pateikti savo IUCLID dokumentaciją per REACH-IT portalą (CLP reglamento 40 straipsnio 1 dalis).

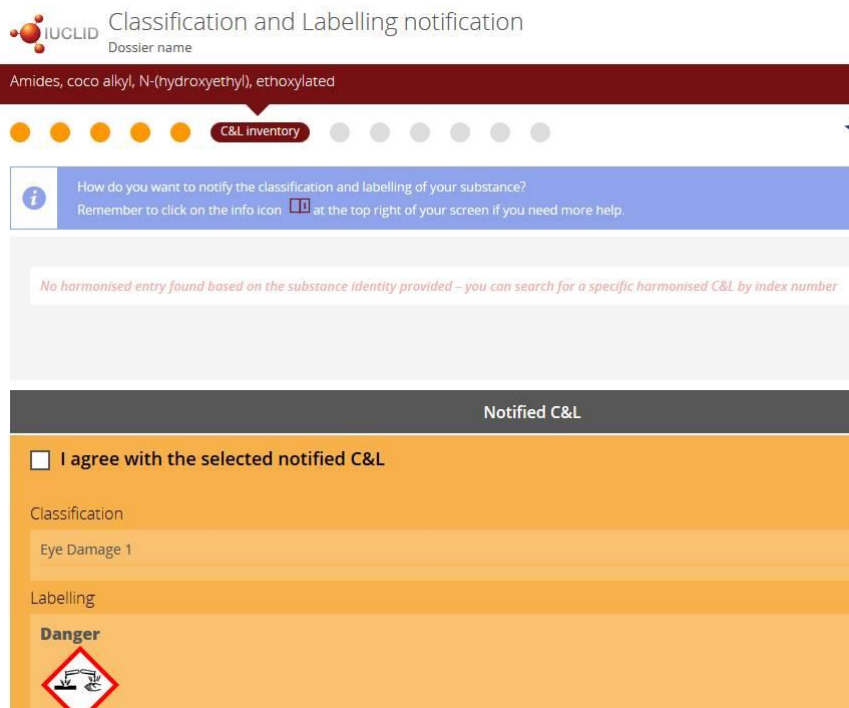
Norėdami gauti pagalbą, susijusios su tuo, kaip nustatyti, kuris pranešimo būdas jums yra tinkamiausias, ir rasti visą būtiną informaciją ir nuorodas į priemones, eikite į specialų ECHA svetainės puslapį <https://echa.europa.eu/lt/regulations/clp/cl-inventory/notification-to-the-cl-inventory>.

3 pav. parodyta IUCLID 6 ekrano kopija.

3 pav. IUCLID 6 ekrano kopija

4 pav. parodyta REACH-IT internetinės dokumentacijos priemonės ekrano kopija.

4 pav. REACH-IT internetinės dokumentacijos priemonės ekrano kopija

16.5 Kokie tolesni veiksmai?

Agentūra pateiktą informaciją papildys nurodydama, ar:

- Sąjungos lygiu taikomas suderintas cheminės medžiagos klasifikavimas ir ženklavimas įtraukiant ją į CLP reglamento VI priedą;
- įrašas yra bendras įrašas, kurį parengė tos pačios cheminės medžiagos registruotojai;
- dėl įrašo yra susitarę du ar daugiau pranešėjų arba registruotojų; arba
- įrašas skiriasi nuo kito tos pačios cheminės medžiagos įrašo.

Atkreipkite dėmesį, kad pateiktos informacijos dalys, kurios atitinka informaciją, nurodytą REACH reglamento 119 straipsnio 1 dalyje, turi būti prieinamos viešai, t. y.

- pavojingos cheminės medžiagos pavadinimas IUPAC nomenklatūroje;
- prireikus Europos esamų komercinių cheminių medžiagų sąrašė (EINECS) nurodytas cheminės medžiagos pavadinimas, ir
- cheminės medžiagos klasifikavimas ir ženklavimas.

Dėl tam tikrų cheminių medžiagų pavadinimo IUPAC nomenklatūroje galite siųsti pagrindimą agentūrai, kuriame turite nurodyti, kodėl pavadinimo paskelbimas pakenktų jūsų komerciniams interesams (pateikimas pagal REACH reglamento 10 straipsnio a dalies xi punktą). Jeigu minėtą pagrindimą agentūra laikys priimtinu, pavadinimas nebus skelbiamas viešai.

17. Nauja informacija apie pavojingumą

17.1 Privalote atnaujinti informaciją apie pavojų!

Jeigu esate gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas, pagal CLP reglamento nuostatas privalote nuolat atnaujinti mokslinę arba techninę informaciją, į kurią atsižvelgiant būtų galima pakeisti bet kokios jūsų tiekiamos cheminės medžiagos arba mišinio klasifikavimą ir ženklimą, kaip nustatyta CLP reglamento 15 straipsnyje: „gamintojai, importuotojai ir tolesni naudotojai imasi visų pagrįstų jiems prieinamų priemonių, kad susipažintų su nauja moksline ar technine informacija, galinčia turėti įtakos cheminių medžiagų ar mišinių, kuriuos jie tiekia rinkai, klasifikacijai“.

17.2 Ką turite daryti?

Turite įvertinti naują informaciją apie pavojingumą ir nuspręsti, ar ji pakankama ir ganėtinai patikima, ar ne, kad būtų galima atlikti naują jūsų cheminės medžiagos arba mišinio klasifikavimą. Jeigu ji patikima ir jos pakanka, tada nepagrįstai delsdami turėtumėte atlikti naują įvertinimą (CLP reglamento 15 straipsnio 1 dalis). Jeigu reikia atlikti cheminės medžiagos arba mišinio klasifikavimo pakeitimą, atitinkamai turėtų būti atnaujintos etiketės ir SDS. Visiems gavėjams, kuriems per ankstesnius 12 mėnesių buvo tiekama cheminė medžiaga arba mišinys, turi būti pateiktas atnaujintas saugos duomenų lapas. Šis atnaujinimas turi būti atliekamas nedelsiant, jeigu naujo pavojaus lygis yra aukštesnis arba reikia naudoti naujus papildomus ženklavimo elementus (CLP reglamento 30 straipsnio 1 dalis). Jeigu buvo atlikti kiti ženklavimo keitimai, atitinkama etiketė turėtų būti atnaujinta per 18 mėnesių (CLP reglamento 30 straipsnio 2 dalis).

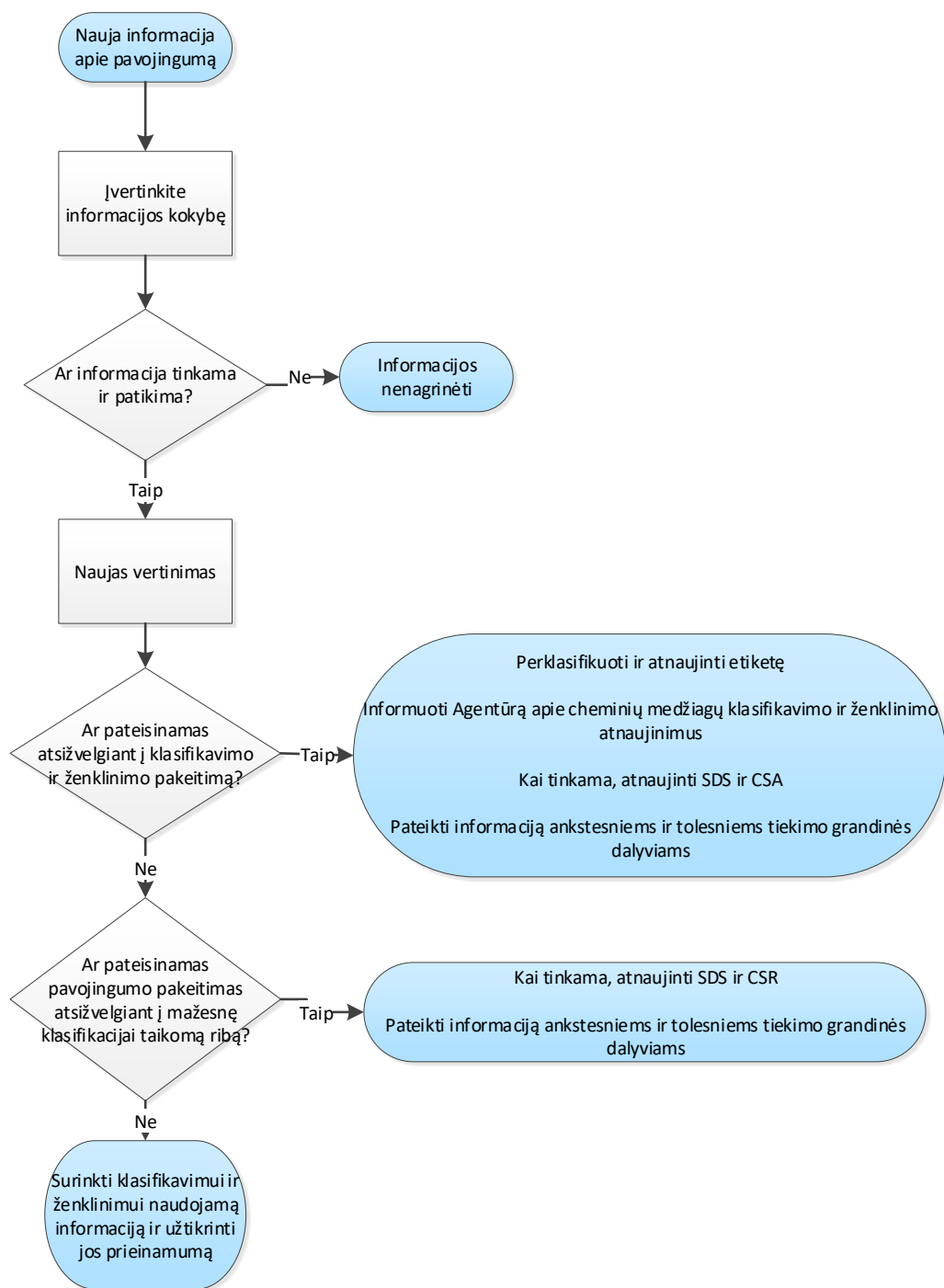
Atkreipkite dėmesį, kad pakeitus cheminės medžiagos, dėl kurios anksčiau klasifikavimo ir ženklavimo inventoriui teikėte pranešimą, klasifikavimą ir ženklimą, apie visus šiuos pakeitimus turite pranešti agentūrai (CLP reglamento 40 straipsnio 2 dalis).

Cheminės saugos vertinimas ir ataskaitos bei SDS turi būti atnaujinami, kai atsiranda nauja prieinama informacija apie pavojingumą arba kai pakeičiamas klasifikavimas ir ženklimas (REACH reglamento 14 ir 31 straipsniai).

Naują informaciją apie pavojingumą ir apie visus pakeitimus, kuriuos padarėte klasifikuodami ir ženklindami, turėtumėte perduoti kitam tiekimo grandinės dalyviui arba platintojui (REACH reglamento 31, 32 ir 34 straipsniai).

Etapai, kuriuos turite įgyvendinti sužinoję naujos informacijos apie cheminės medžiagos arba mišinio pavojingumą, nurodyti 5 paveiksle.

5 pav. Ką daryti sužinojus naujos informacijos apie pavojingumą

18. Prašymas leisti naudoti alternatyvų cheminių pavadinimą

18.1 Įvadas

Pagal CLP reglamentą rinkai pateikiamos cheminės medžiagos ir mišiniai turi būti aiškiai identifikuoti (žr. šio rekomendacinio dokumento [12.6](#) skirsnį apie produkto identifikatorius). Tačiau jūs, kaip **gamintojas, importuotojas** arba **tolesnis naudotojas**, galite baimintis, kad mišinio sudėtyje esančios vienos ar kelių cheminių medžiagų tapatybės atskleidimas etiketėje arba SDS kelia pavojų jūsų verslo konfidencialumui, visų pirma jūsų intelektinės nuosavybės teisėms (CLP reglamento 24 straipsnis). Tokiais atvejais galite pagal CLP reglamentą pateikti prašymą agentūrai leisti naudoti alternatyvų cheminį pavadinimą, kuriuo būtų nurodoma ta mišinio sudėtyje esanti (-čios) cheminė(s) medžiaga (-os) (galima naudoti pavadinimą, pagal kurį nustatomos pagrindinės funkcinės cheminės grupės, arba alternatyvų įvardijimą). Tokie prašymai šiame dokumente vadinami „prašymais dėl alternatyvaus cheminio pavadinimo vartojimo“.

18.2 Kam pateikti prašymą?

Visi prašymai dėl alternatyvaus cheminio pavadinimo turi būti siunčiami Agentūrai (ECHA), kaip nustatyta CLP reglamento 24 straipsnyje. Prašyme turite parodyti, kad etiketėje atskleidus cheminės medžiagos arba mišinio cheminę tapatybę kiltų grėsmė jūsų veiklos konfidencialumui, visų pirma intelektinės nuosavybės teisėms. Visi prašymai dėl alternatyvaus cheminio pavadinimo vartojimo, kuriuos patvirtina ECHA, galioja visose ES valstybėse narėse. Šį alternatyvų cheminį pavadinimą mišinio etiketėje ir SDS galima nurodyti vietoj cheminės medžiagos pavadinimo.

Jeigu prašymas dėl alternatyvaus cheminio pavadinimo naudojimo valstybės narės kompetentingai institucijai buvo pateiktas pagal DPD reikalavimus ir šis prašymas buvo patenkintas iki 2015 m. birželio 1 d., patvirtintą alternatyvų cheminį pavadinimą galite naudoti.

18.3 Kuriai cheminei medžiagai taikoma?

Prašymą dėl alternatyvaus cheminio pavadinimo vartojimo galite pateikti dėl bet kurios mišinyje esančios cheminės medžiagos, kuriai nebuvo priskirta Bendrijoje konkrečiai medžiagai nustatyta poveikio ribinė vertė, ir jeigu šiai cheminei medžiagai priskiriama tik viena ar daugiau pavojingumo kategorijų, išvardytų CLP reglamento I priedo 1 dalies 1.4.1 punkte, t. y.:

- bet kokia pavojaus kategorija, susijusi su fiziniais pavojais (CLP reglamento I priedo 2 dalis);
- ūmus toksiškumas, 4 kategorija;
- odos ėsdinimas ir (arba) dirginimas, 2 kategorija;
- smarkus akių pažeidimas ir (arba) akių dirginimas, 2 kategorija;
- specifinis toksiškumas konkrečiam organui – vienkartinis poveikis, 2 arba 3 kategorija;
- specifinis toksiškumas konkrečiam organui – kartotinis poveikis, 2 kategorija, ir
- pavojingas vandens aplinkai, lėtinio poveikio 3 arba 4 kategorija.

Be to, naudojant alternatyvų cheminį pavadinimą turėtų būti pateikiama pakankamai informacijos, kuria remiantis būtų galima imtis sveikatos ir saugos priemonių siekiant kontroliuoti naudojant mišinį atsirandančią riziką. Pareiškėjas privalo įrodyti, kad laikomasi minėto reikalavimo.

18.4 Kaip pateikti prašymą?

Prašymas turi būti pateiktas ECHA tokios formos, kokią yra nustačiusi ECHA, ir naudojantis ECHA pateiktomis priemonėmis (CLP reglamento 24 straipsnio 2 dalis, pagrįsta REACH reglamento 111 straipsniu). Teikiant prašymą reikia sumokėti mokestį, kurį nustato Europos Komisija. ECHA jūsų gali paprašyti išsamesnės informacijos, jeigu ji reikalinga sprendimui priimti. Praktinė informacija skelbiama specialioje ECHA interneto svetainės dalyje: <https://echa.europa.eu/lt/support/dossier-submission-tools/reach-it/requesting-an-alternative-chemical-name-in-mixtures>.

ECHA praneš jums apie savo sprendimą per šešias savaites nuo jūsų prašymo pateikimo datos arba, jeigu ECHA prašo pateikti papildomą informaciją, nuo tokios prašomos papildomos informacijos gavimo dienos. Jeigu ECHA per šias šešias savaites nepareiškia jokių prieštaravimų, laikoma, kad prašomą pavadinimą leista naudoti.

19. Informacijos įrašai ir prašymai

19.1 Kokius įrašus, susijusius su klasifikavimu ir ženkliniu, reikalaujama laikyti pagal REACH ir CLP reglamentus?

Tiekėjas (cheminių medžiagų gamintojas, cheminių medžiagų arba mišinių importuotojas arba tolesnis naudotojas) turi kaupti ir laikyti prieinamą visą informaciją, kurią naudojo klasifikuodamas ir ženklindamas cheminę medžiagą arba mišinį. Šią informaciją privaloma laikyti bent 10 metų nuo paskutinės cheminės medžiagos arba mišinio tiekimo rinkai dienos (CLP reglamento 49 straipsnis). Platintojas taip pat privalo kaupti ir laikyti prieinamą visą informaciją, kurią naudojo ženklindamas cheminę medžiagą ar mišinį (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [2](#) skirsnio 4 lentelę).

REACH

REACH reglamentas įpareigoja kaupti ir laikyti prieinamą visą informaciją, kuri jums buvo reikalinga vykdant REACH reglamente apibrėžtas pareigas, ne trumpesnę nei 10 metų laikotarpį nuo paskutinio karto, kai pagaminote, importavote, pateikėte rinkai ar naudojote cheminę medžiagą arba mišinį. Valstybės narės, kurioje esate įsisteigę, kompetentingai (-oms) institucijai (-oms) ar Agentūrai pareikalavus, privalote nedelsdami jai (joms) pateikti šią informaciją arba suteikti prieigą prie jos (REACH reglamento 36 straipsnis).

Jeigu cheminė medžiaga įregistruota pagal REACH reglamentą arba jos atžvilgiu taikomos kitos REACH reglamento prievolės, informaciją, kurią privalote laikyti pagal CLP reglamentą, turite laikyti kartu su ta informacija, kuri jums būtina vykdant REACH reglamente nustatytus įpareigojimus (CLP reglamento 49 straipsnio 1 dalis).

19.2 Kam turite pateikti šią informaciją?

Valstybės narės, kurioje esate įsisteigę, kompetentinga (-os) institucija (-os) arba vykdymo priežiūros institucija ar ECHA gali prašyti pateikti visą informaciją, kurią naudojote klasifikuodami ir ženklindami pagal CLP reglamentą. Gavę tokį prašymą, minėtą informaciją turite pateikti. Tačiau, jeigu kompetentingos institucijos prašoma informacija buvo nurodyta pranešime, kurį privaloma pateikti pagal CLP reglamentą, arba laikantis REACH reglamento reikalavimų pateiktoje registracijoje, šią informaciją turės ECHA, todėl kompetentinga institucija prašymą turėtų siųsti ECHA (CLP reglamento 49 straipsnio 3 dalis).

Visos valstybės narės privalo paskirti instituciją (-as) (pvz., apsinuodijimų centrus²⁶), atsakingas už informacijos, reikalingos rengiant prevencines ir gydomąsias priemones, kurių reikia imtis, kai susiklosto sveikatai pavojinga ekstremali padėtis, gavimą. Jeigu esate importuotojas arba tolesnis naudotojas, šios institucijos iš jūsų turi gauti visą reikalingą informaciją, inter alia apie rinkai teikiamų mišinių cheminę sudėtį ir tuos mišinius, kurie klasifikuojami kaip pavojingi atsižvelgiant į jų poveikį sveikatai ir fizinį poveikį. Jūsų pateikiamoje informacijoje turi būti nurodyta mišiniuose esančių cheminių medžiagų, dėl kurių agentūra yra išdavusi leidimą naudoti alternatyvų cheminį pavadinimą, cheminė tapatybė (CLP reglamento 45 straipsnis ir VIII priedas)²⁷.

---

²⁶ Paskirtų institucijų sąrašą parengė Komisija ir jį paskelbė http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/poison-centres_en.

²⁷ Taip pat žr. [*Gaires dėl suderintos informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis, kurių imamasi ekstremaliose sveikatai situacijose.*](#)

20. Pasiūlymai dėl suderinto klasifikavimo ir ženklavimo

20.1 Kada galima pateikti pasiūlymą?

Cheminės medžiagos suderinto klasifikavimo ir ženklavimo pasiūlymai turėtų būti sudaromi iš pasiūlymų įtraukti į CLP reglamento VI priedą bei atnaujinti šį priedą ir paprastai turėtų būti pateikiami, jeigu cheminė medžiaga atitinka klasifikavimo kriterijus (CLP reglamento 36 straipsnis):

- kvėpavimo takų jautrinimas, 1 kategorija;
- mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms, 1A, 1B arba 2 kategorija;
- kancerogeniškumas, 1A, 1B arba 2 kategorija; arba
- toksiškumas reprodukcijai, 1A, 1B arba 2 kategorija.

Jeigu teikiate pasiūlymą, kuriame nenurodytas klasifikavimas, susijęs su kancerogeniškumu, mutageniniu poveikiu lytinėms ląstelėms, toksiškumu reprodukcijai (CMR) arba kvėpavimo takų jautrinimu, turėtumėte pateikti argumentus, pagrindžiančius Sąjungoje suderinto klasifikavimo ir ženklavimo poreikį dėl pasiūlyme nurodyto pavojaus ar pavojų. Kai tokį pasiūlymą pateikia gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas, taip pat reikėtų sumokėti atitinkamą mokestį, kurį Komisija nustato Komisijos reglamente, kuris turi būti priimtas vadovaujantis CLP reglamento 37 straipsnio 3 dalimi²⁸.

Kitaip nei kitos cheminės medžiagos, aktyviosios cheminės medžiagos, kaip jos apibrėžiamos Reglamente (EB) Nr. 1107/2009 (augalų apsaugos produktai) arba Reglamente (ES) Nr. 528/2012 (biocidiniai produktai), visų pavojingumo klasių ir ženklavimo elementų atžvilgiu paprastai turi būti klasifikuojamos ir ženklamos laikantis suderintų reikalavimų (žr. šio rekomendacinio dokumento [22](#) skirsnį).

Pasiūlymai gali būti grindžiami siekiu cheminės medžiagos klasifikavimą įtraukti į CLP reglamento VI priedo 3 dalį arba atnaujinti galiojantį VI priedo įrašą (žr. šio rekomendacinio dokumento [7](#) skirsnį). Jie turi būti pateikiami agentūrai.

20.2 Kas gali pateikti pasiūlymą?

Pasiūlymą agentūrai, kad cheminė medžiaga būtų klasifikuojama ir ženklinama pagal suderintus reikalavimus, gali pateikti valstybės narės kompetentinga institucija arba cheminės medžiagos gamintojas, importuotojas ir tolesnis naudotojas (CLP reglamento 37 straipsnis²⁹). Kompetentinga institucija šį pasiūlymą gali pateikti net dėl pavojingumo, kurio atžvilgiu ši cheminė medžiaga jau klasifikuota ir paženklinta pagal suderintus reikalavimus. Priešingai, gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas neturi teisės pateikti minėto pasiūlymo dėl pavojingumo, kurio atžvilgiu ši cheminė medžiaga jau klasifikuota ir paženklinta pagal suderintus reikalavimus; kita vertus, jeigu jis turi naujos informacijos, dėl kurios gali tekti keisti suderintą cheminės medžiagos klasifikavimą ir ženklimą, jis turi susisiekti su vienos iš valstybių narių, kuriose cheminė medžiaga pateikiama rinkai, kompetentinga institucija ir pateikti jai pasiūlymą (CLP reglamento 37 straipsnio 6 dalis). Jeigu kompetentinga institucija arba gamintojas, importuotojas arba tolesnis naudotojas pateikia pasiūlymą dėl kitos pavojingumo klasės nei kancerogeninės,

²⁸ ECHA mokėtinas mokestis yra nustatytas Mokesčių reglamente (ES) Nr. 440/2010.

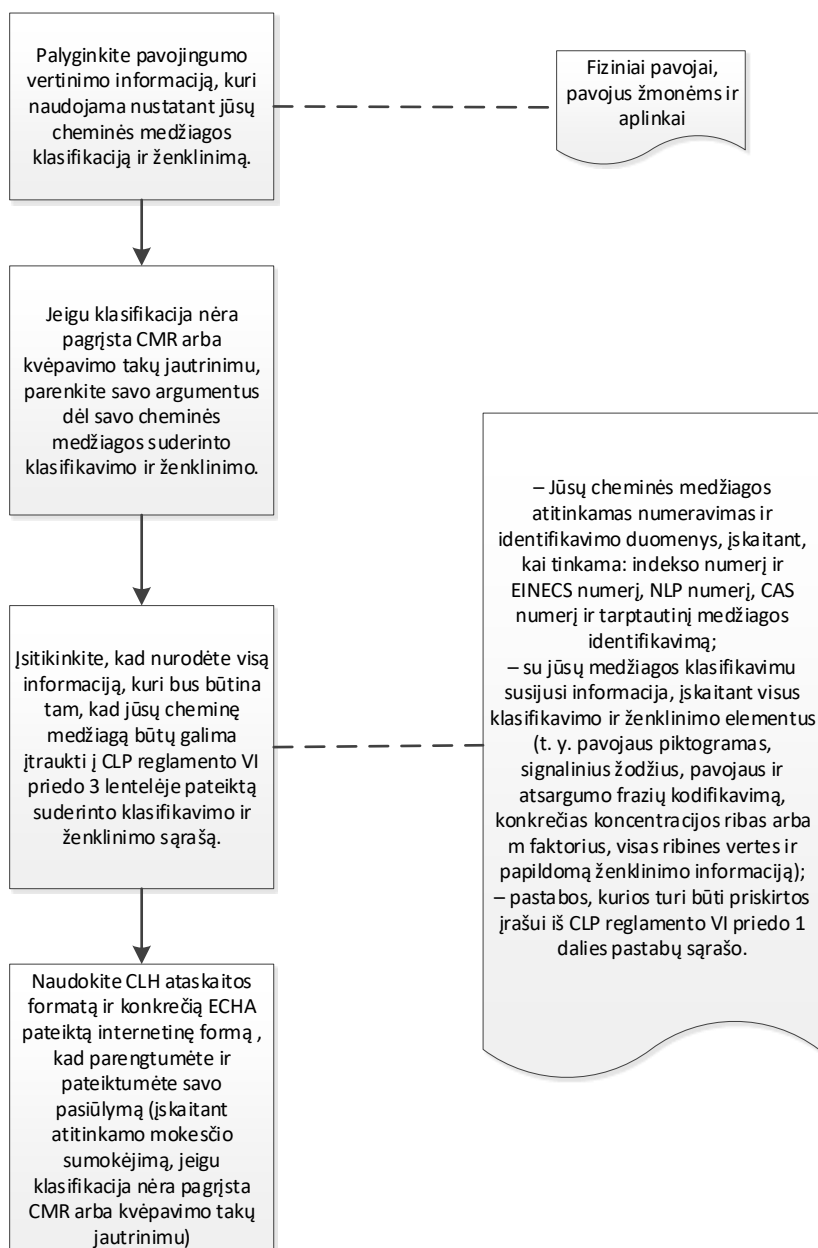
²⁹ Atkreipkite dėmesį, kad dėl aktyviųjų cheminių medžiagų, kurios naudojamos augalų apsaugos produktuose arba biocidiniuose produktuose, pasiūlymus gali teikti tik valstybių narių kompetentingos institucijos, o ne bendrovės.

mutageninės ar toksiškos reprodukcijai medžiagos arba kvėpavimo takus jautrinančios medžiagos, privaloma pateikti įrodymų, kad veiksmų reikia imtis Sąjungos lygmeniu.

20.3 Kaip bendrovė pateikia pasiūlymą?

Pasiūlymo dėl cheminės medžiagos klasifikavimo pagal suderintus reikalavimus pateikimo tvarka nustatyta CLP reglamento 37 straipsnyje. Išsami ir praktinė informacija pateikta [Suderinto klasifikavimo ir ženklavimo dokumentacijų rengimo rekomendacijose](#).

Etapų, kuriuos turite įveikti pateikdamas pasiūlymą, santrauka pateikta 6 pav.

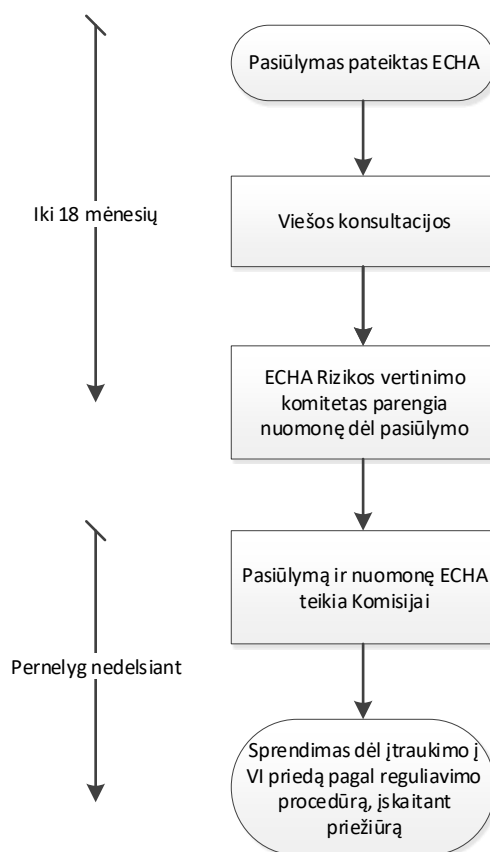
6 pav. Pasiūlymo rengimo ir pateikimo etapai

20.4 Pasiūlymas pateiktas: kas vyksta toliau?

Pateikus pasiūlymą, visoms suinteresuotosioms šalims bus suteikiama galimybė pateikti pastabas dėl pasiūlymo. Galimybė pateikti pastabas bus suteikta ECHA svetainėje (<https://echa.europa.eu/lt/harmonised-classification-and-labelling-consultation>), specialioje pastabų formoje, į kurią iki nustatyto galutinio termino bus galima įrašyti pastabas.

Agentūros Rizikos vertinimo komitetas (RAC) per 18 mėnesių parengia nuomonę dėl pasiūlymo cheminę medžiagą klasifikuoti ir ženklinti laikantis suderintų reikalavimų (CLP reglamento 37 straipsnio 4 dalis), o agentūra savo nuomonę išdėsto Komisijai. Jeigu Komisija nuspręstų, kad jūsų pasiūlymas ir pagrindimas yra tinkami, ji siūlytų jūsų cheminę medžiagą bei atitinkamus klasifikavimo ir ženklinimo elementus ir, jeigu reikia, konkrečias koncentracijos ribas, m faktorius ir ūmaus toksiškumo įverčius įtraukti į CLP reglamento VI priedo 3.1 dalies 3 lentelę (kurioje išvardytos cheminės medžiagos, kurioms taikomi suderinto klasifikavimo ir ženklinimo reikalavimai). Cheminės medžiagos įtraukimo į CLP reglamento VI priedą procedūra vadinama „komitologijos procedūra su tikrinimu“, kurią taikydama Komisija priima sprendimą.

Procedūros, kurią gavusios pasiūlymą taiko agentūra ir Komisija, santrauka pateikta 7 pav. (CLP reglamento 37 straipsnis).

7 pav. Procedūra, kurią gavusios pasiūlymą dėl suderinto klasifikavimo ir ženklinimo taiko agentūra ir Komisija

21. Susijusių teisės aktų apžvalga

21.1 Susiję teisės aktai

Sąjungos teisės aktų, išskyrus CLP reglamentą (susiję teisės aktai), nuostatos, kurios gali būti susijusios su jūsus cheminės medžiagos arba mišinio klasifikavimu. Pavyzdžiui, tokie teisės aktai yra:

- cheminių medžiagų registracija, įvertinimas, autorizacija ir apribojimai (REACH): 2006 m. gruodžio 18 d. Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 (žr. šio rekomendacinio dokumento [23](#) skirsnį);
- Didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių, avarių pavojaus kontrolė (Seveso III): 2012 m. liepos 4 d. Direktyva 2012/18/EB;
- Augalų apsaugos produktai: 2009 m. spalio 31 d. Reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 (PPPR) (žr. šio rekomendacinio dokumento [22](#) skirsnį);
- Biocidiniai produktai: 1998 m. vasario 16 d. Reglamentas (ES) Nr. 528/2012 (BPD) (žr. šio rekomendacinio dokumento [22](#) skirsnį);
- Cheminiai veiksniai darbe: 1998 m. balandžio 7 d. Tarybos direktyva 98/24/EB;
- Kancerogeninės ir mutageninės medžiagos darbe: 2004 m. balandžio 29 d. Direktyva 2004/37/EB;
- Jauni žmonės darbe: 1994 m. birželio 22 d. Tarybos direktyva 94/33/EB;
- Nėščios ir kūdikį maitinančios moterys darbe: 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/85/EEB;
- Sveikatos ir saugos ženklai darbe: 1992 m. birželis 24 d. Tarybos direktyva 92/58/EEB;
- Kosmetikos produktai: 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009.
- Žaislų sauga: 1998 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyva 88/378/EEB su pakeitimais, padarytais Direktyva 93/68/EEB;
- Plovikliai: 2004 m. kovo 31 d. Reglamentas (EB) Nr. 648/2004;
- Ekologinio ženklo suteikimo sistema: 2000 m. liepa 17 d. Reglamentas (EB) Nr. 1980/2000;
- Aerosoliniai purkštuvai: 1975 m. gegužės 20 d. Tarybos direktyva 75/324/EEB. CLP reglamento 14 straipsnio 2c dalyje atsižvelgiama į aerosolinių purkštuvų direktyvos 8 straipsnio 1 a dalį;
- Išmetamo lakiųjų organinių junginių kiekio ribojimas: 1999 m. kovo 11 d. Tarybos direktyva 1999/13/EB ir 2004 m. balandžio 21 d. Direktyva 2004/42/EB;
- Aplinkos oro kokybės vertinimas ir valdymas: 1996 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyva 1996/62/EB;
- Pavojingų cheminių medžiagų eksportas ir importas: 2012 m. liepos 4 d. Reglamentas (ES) Nr. 649/2012;
- Pavojingos atliekos: Direktyva 2008/98/EB (Atliekų pagrindų direktyva) ir 2000 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimas 2000/532/EB;
- Baterijos ir elektros akumuliatoriai: 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB;

- Eksploatuoti netinkamos transporto priemonės: 2000 m. rugsėjo 18 d. Direktyva 2000/53/EB, ir
- Elektros ir elektroninės įrangos atliekos (WEEE): 2002 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/96/ES.

Kai kuriuose iš minėtų Sąjungos aktų vis dar gali būti minimos ankstesnės cheminių medžiagų ir mišinių (preparatų) klasifikavimo ir ženklinimo direktyvos, t. y. DSD arba DPD direktyva; ilgainiui jie bus atitinkamai iš dalies keičiami, kad būtų atsižvelgta į CLP reglamentą. Tam tikrų CLP reglamento saitų su REACH reglamentu, BPD ir PPPD direktyvomis santraukos pateiktos šio rekomendacinio dokumento [22](#) ir [23](#) skirsniuose.

CLP reglamentas priimtas kaip dalis teisės aktų paketo, kurį taip pat sudaro:

- Reglamentas (EB) Nr. 1336/2008, kuriuo iš dalies keičiamas 2004 m. kovo 31 d. Reglamentas (EB) Nr. 648/2004 dėl ploviklių. Buvo atlikti šie pakeitimai: „preparatas“ pakeistas „mišiniu“, nuorodos į DSD bei DPD direktyvas pakeistos nuorodomis į CLP reglamentą, ir
- Direktyva 2008/112/EB, kuria iš dalies keičiamos šešios Bendrijos direktyvos:
- 1976 m. liepos 27 d. Tarybos Direktyva 76/768/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kosmetikos gaminiams, suderinimo: „preparatas“ pakeičiamas „mišiniu“ ir nuorodos į DSD direktyvą pakeičiamos nuorodomis į CLP reglamentą. Įterpta bendra nuoroda į bandymo metodų Reglamentą (EB) Nr. 440/2008, nuoroda į CLP reglamente nustatytus kancerogeninių, mutageninių ar toksiškų reprodukcijai savybių kriterijus ir samprata „pavojinga“ buvo perkelta į CLP reglamento pavojingumo klasifikacijas; Direktyvos nauja redakcija išdėstyta Reglamentu (ES) Nr. 1223/2009.
- 1988 m. gegužės 3 d. Tarybos Direktyva 88/378/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su žaislų sauga, derinimo: „preparatas“ pakeistas „mišiniu“, samprata „pavojinga“ perkelta į CLP reglamento pavojingumo klasifikacijas;
- 1999 m. kovo 11 d. Tarybos direktyva 1999/13/EB (LOJD) ir 2004 m. balandžio 21 d. Direktyva 2004/42/EB dėl išmetamo lakiųjų organinių junginių kiekio apribojimo: „preparatas“ pakeistas „mišiniu“ (abiejose direktyvose), į LOJD 5 straipsnio 6 dalį įterpta nuoroda į CLP reglamentą dėl cheminių medžiagų (nuo 2010 m. gruodžio 1 d.) ir mišinių (nuo 2015 m. birželio 1 d.). Taip pat į LOJD direktyvos 5 straipsnio 6, 8, 9 ir 13 dalis įterpiama nuoroda į CLP reglamento kancerogeninių, mutageninių ar toksiškų reprodukcijai savybių kriterijus ir pavojingumo frazės: cheminių medžiagų (nuo 2010 m. gruodžio 1 d.) ir mišinių (nuo 2015 m. birželio 1 d.);
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių: samprata „pavojinga“ apibrėžta CLP reglamento pavojingumo klasifikacijomis, ir
- 2003 m. sausio 27 d. Direktyva 2002/96/EB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektrinėje ir elektroninėje įrangoje apribojimo: „preparatas“ pakeistas „mišiniu“, nuorodos į DSD direktyvą pakeistos nuorodomis į CLP reglamentą; samprata „pavojinga“ perkelta į CLP reglamento pavojingumo klasifikacijas. Direktyva buvo išdėstyta nauja redakcija ir 2012 m. rugpjūčio 13 d. įsigaliojo nauja WEEE direktyva 2012/19/ES³⁰.

³⁰ Su WEEE direktyva galima susipažinti: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex%3A32012L0019>.

Reglamente (EB) Nr. 1336/2008 ir Direktyvoje 2008/112/EB nustatyti pakeitimai turi įsigalioti atsižvelgiant į CLP reglamento įgyvendinimo datas, t. y. CLP reglamento įsigaliojimo dieną – atitinkamai 2010 m. gruodžio 1 d. ir 2015 m. birželio 1 d.

21.2 Pavojingos cheminės medžiagos ir preparatai ES susijusiuose teisės aktuose

Kai kuriuose Sąjungos teisės aktuose vis dar gali būti minimos „pavoingos“ cheminės medžiagos arba preparatai, kai kalbama apie chemines medžiagas arba preparatus, atitinkančius DSD arba DPD direktyvų pavojingumo kategorijas.

CLP reglamente nustatytos cheminių medžiagų klasifikavimo taisyklės įsigalioja ne vėliau kaip iki 2010 m., o mišinių klasifikavimo taisyklės – ne vėliau kaip iki 2015 m., todėl yra iš dalies keičiami atitinkami ES teisės aktai.

22. Biocidinių produktų reglamentas, Augalų apsaugos produktų reglamentas ir ryšiai su CLP reglamentu

CLP reglamento nuostatos visa apimtimi taikomos bet kuriai cheminei medžiagai arba mišiniui, kurio pateikimas rinkai ir naudojimas kontroliuojamas pagal BPR arba PPPR. Tačiau CLP reglamentas jokių būdu nepakeičia BPD direktyvos arba PPPD direktyvos nuostatų.

Praktikoje tai reiškia, kad jūsų aktyviosios cheminės medžiagos ir biocidiniai arba augalų apsaugos produktai (mišiniai) turėtų būti klasifikuojami ir ženklinami pagal CLP reglamentą. Visą papildomą informaciją, kuri privaloma pagal BPD arba PPPD direktyvas, turėtumėte laikyti papildoma ženklinimo informacija, į kurią reikia atsižvelgti įgyvendinant CLP reglamentą (CLP reglamento 25 straipsnis) (žr. šio rekomendacinio dokumento [12](#) skirsnį).

Cheminės medžiagos, kurios yra aktyviosios cheminės medžiagos, kaip apibrėžta PPPD arba BPD direktyvoje, paprastai klasifikuojamos ir ženklinamos laikantis suderintų reikalavimų (žr. šio rekomendacinio dokumento [7](#) ir [20](#) skirsnius), t. y. visi pavojingumo klasifikavimo ir ženklinimo elementai turi būti suderinti. Šis reikalavimas yra skirtingas, palyginti su kitoms cheminėms medžiagoms, t. y. tik CMR savybių ir kvėpavimo takus jautrinančių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo elementų nustatymas atliekamas laikantis suderintų nuostatų, o kitos klasifikacijos ir susiję ženklinimo elementai derinami kiekvienu konkrečiu atveju, jeigu pateikiamas pagrindimas, įrodantis, kad minėtų veiksmų reikia imtis Sąjungos lygmeniu (CLP reglamento 36 straipsnio 2 dalis). Atkreiptinas dėmesys, kad pasiūlymus dėl aktyviųjų cheminių medžiagų, kurios naudojamos augalų apsaugos ir biocidiniuose produktuose, suderinto klasifikavimo gali pateikti tik valstybių narių kompetentingos institucijos.

Jeigu norėsite pakeisti biocidinio ar augalų apsaugos produkto sudėtį, atitinkamai valstybės narės, kurios rinkai tiekiate šį produktą, kompetentingai institucijai turėsite pateikti paraišką, kad būtų pakeista jo autorizacija, arba, biocidinio produkto atveju, kuriam buvo suteikta Sąjungos autorizacija – paraišką turėsite teikti ECHA³¹, Paraiškoje turite nurodyti, kad privalote persvarstyti produkto klasifikavimą, nes buvo pakeista jo sudėtis, jeigu tinka.

Gavus informacijos, į kurią atsižvelgiant reikėtų atnaujinti cheminės medžiagos arba mišinio, kuriam taikomi CLP reglamento reikalavimai, klasifikavimą ir ženklinimą, atnaujindami klasifikavimą ir ženklinimą turite laikytis CLP reglamento nuostatų (CLP reglamento 30 straipsnis) (žr. šio rekomendacinio dokumento [17](#) skirsnį). Tačiau, jeigu jūsų cheminei medžiagai arba produktui (mišiniui) taikomas BPR arba PPPR ir jeigu pagal vienos iš šių direktyvų nuostatas turi būti priimtas sprendimas dėl autorizacijos arba registracijos, tuo atveju taip pat taikomi šių direktyvų reikalavimai (CLP reglamento 15 straipsnio 5 dalis ir 30 straipsnio 3 dalis).

³¹ Žr. Reglamentą (ES) Nr. 354/2013 dėl pakeitimų, susijusių su biocidiniais produktais.

23. Su cheminių medžiagų ir mišinių klasifikacija susijusios REACH reglamente nustatytos prievolės

Tai, kokias prievoles pagal REACH reglamentą jums reikia vykdyti, priklauso nuo cheminės medžiagos, kurią gaminate ar importuojate, kiekio. Konkrečios prievolės taip pat gali priklausyti nuo visų (arba kai kurių) cheminių medžiagų ir mišinių klasifikacijos, visų pirma:

- jeigu per metus pagaminate arba importuojate 10 tonų ar daugiau atskiros arba mišinyje naudojamos cheminės medžiagos, turite įvertinti jos poveikį ir apibūdinti susijusią riziką rengdami CSR, kai ši cheminė medžiaga atitinka klasifikavimo kriterijus (REACH reglamento 14 straipsnis);
- turite parengti SDS tuo atveju, kai cheminė medžiaga arba mišinys atitinka klasifikavimo kriterijus (REACH reglamento 31 straipsnis);
- turite pateikti visą pagal REACH reglamento VII priedą (ir CLP reglamento V antraštinę dalį, jeigu reikia) privalomą informaciją, jeigu per metus pagaminate arba importuojate nuo 1 iki 10 tonų cheminės medžiagos, kuri pagal CLP reglamentą gali būti klasifikuojama kaip 1A arba 1B kategorijos CMR arba gali būti naudojama paskleidimui ir tikėtina, kad bus klasifikuojama kaip turinti poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai.

Jeigu naudojate cheminę medžiagą, kuri klasifikuojama kaip 1A arba 1B kategorijos CMR, PBT arba vPvB arba yra nustatyta, kad ji kelia didelį susirūpinimą, turite patikrinti, ar cheminė medžiaga jau yra identifikuota kaip labai didelį susirūpinimą kelianti cheminė medžiaga, įtraukta į kandidatinių sąrašą, ir galbūt ateityje jai bus teikiama pirmenybė ir ji bus įtraukta į REACH reglamento XIV priedą kaip cheminė medžiaga, kurią būtina autorizuoti. Autorizacijos procesas nepriklauso nuo produkcijos kiekio (REACH reglamento 57 straipsnio f punktas). Šiuo atžvilgiu svarbu reguliariai tikrinti XIV priedą ir SVHC kandidatinių sąrašą, nes naujoms cheminėms medžiagoms reikia taikyti autorizacijos procesą³².

Taip pat atkreipkite dėmesį į apribojimus, numatytus REACH reglamento XVII priede, visų pirma taikomus CMR medžiagoms, kurios nurodytos 28, 29 ir 30 įrašuose.

³² Daugiau informacijos paskelbta specialioje ECHA interneto svetainės dalyje <https://echa.europa.eu/substances-of-very-high-concern-identification-explained>.

24. Bendras informacijos teikimas ir dalijimasis duomenimis pagal REACH

Tos pačios cheminės medžiagos registruotojai pagal REACH reglamentą yra įpareigoti bendrai pateikti duomenis, įskaitant klasifikacijai ir ženklinimui reikalingus duomenis, išskyrus ribotas išimtis (REACH reglamento 11 straipsnio 1 ir 3 dalys). Todėl jie privalo **susitarti dėl cheminės medžiagos klasifikavimo ir ženklinimo** ir išnagrinėti, ar tarp potencialių registruotojų yra skirtumų. Iš tikrųjų gali atsitikti taip, kad tiekėjas tą pačią cheminę medžiagą klasifikuoja kitaip nei kitas tiekėjas, pvz., jeigu vienoje cheminėje medžiagoje naudojama priemaiša, dėl kurios reikia naudoti aukštesnę klasifikaciją.

CLP reglamente nustatyta, kad pranešėjai (pagal CLP reglamentą) ir registruotojai (pagal CLP reglamentą) turi visokeriopai stengtis parengti įrašą, kuriam pritartų visi, t. y. susitarti dėl suderintos klasifikacijos ir ženklinimo, įtrauktino į klasifikavimo ir ženklinimo inventorių (CLP reglamento 41 straipsnis) tuo atveju, kai cheminei medžiagai inventoriuje yra skirtingi tos pačios medžiagos įrašai.

Tačiau toje pačioje cheminėje medžiagoje gali būti nevienodas priemaišų kiekis, todėl gali būti, kad susitarti nepavyks ir inventoriuje bus keli tos pačios cheminės medžiagos klasifikavimo ir ženklinimo įrašai.

Daugiau išsamios informacijos ir rekomendacijų dėl bendro informacijos teikimo ir su dalijimusi duomenimis susijusių klausimų taip pat pateikiama [Rekomendacijose dėl dalijimosi duomenimis](#).

25. Su CLP reglamentu susiję REACH rekomendaciniai dokumentai

Fizinio pavojaus, pavojaus sveikatai ir aplinkai vertinimas yra svarbi REACH reglamente nustatyto registracijos proceso dalis, o papildomos naudingos informacijos galite rasti įvairiuose rekomendaciniuose dokumentuose, kurie jums padėtų suprasti ir įvertinti jūsų cheminės medžiagos arba mišinio keliamą pavojų. Agentūra paskelbė keletą REACH reglamentui skirtų rekomendacinių dokumentų (kai kurie jų yra minimi atitinkamuose šio rekomendacinio dokumento skirsniuose), kuriuos galima atsisiųsti iš Agentūros svetainės <https://echa.europa.eu/lt/guidance-documents/guidance-on-reach>. CLP reglamento taikymui ypač svarbūs toliau nurodyti rekomendaciniai dokumentai.

Rekomendacijos, kaip pildyti saugos duomenų lapus

Šiuo rekomendaciniu dokumentu įmonėms padedama nustatyti užduotis ir reikalavimus, kurių būtina laikytis vykdant REACH reglamento 31 straipsnyje (reikalavimai SDS) ir II priede nustatytas prievoles.

Registravimo rekomendacijos

Šiame rekomendaciniame dokumente paaiškinami „gamintojo“ ir „importuotojo“ vaidmenys.

Rekomendacijos tolesniems naudotojams

Šiame rekomendaciniame dokumente paaiškinami „tolesnio naudotojo“ ir „platintojo“ vaidmenys.

Rekomendacijos dėl gaminių sudėtyje esančioms cheminėms medžiagoms taikomų reikalavimų

Šiame rekomendaciniame dokumente paaiškintas „gaminių gamintojo (importuotojo)“ vaidmuo.

Informacijai keliamų reikalavimų ir cheminės saugos vertinimo rekomendacijos

Šiame rekomendaciniame dokumente pateikiamos rekomendacijos, kaip atlikti tam tikrus veiksmus, kurių paprastai imamasi vertinant pavojų pagal REACH reglamento reikalavimus ir klasifikuojant chemines medžiagas, t. y. kur rasti informacijos, kaip įvertinti surinktus duomenis ir kaip naudoti ne bandymų metodais gautą informaciją. Šioms rekomendacijoms suprasti ir jomis pasinaudoti gali reikėti specialių žinių. Dokumentas sudarytas iš šešių pagrindinių dalių (A–F) ir papildomų pagalbinių rekomendacijų (R.2–R.20 skyriai). B dalyje pateikiamos glaustos pavojingumo vertinimo rekomendacijos. Čia paaiškinami REACH reikalavimai informacijai apie cheminei medžiagai būdingas savybes, įskaitant informacijos rinkimą, metodus, kuriuos taikant nereikia atlikti bandymų, ir vadinamąsias integruotąsias bandymų strategijas, kurias taikant galima surinkti reikiamą informaciją apie kiekvieną pavojų.

Klasifikavimo ir ženklavimo aspektai aptariami šiuos skyriuose:

- R.3 skyrius. Esamos informacijos rinkimo rekomendacijos;
- R.4 skyrius. Informacijos vertinimas;
- R.6 skyrius. Išsamios rekomendacijos dėl metodų, kuriuos taikant neatliekami bandymai;
- R.7 skyrius. Informacija, kaip surinkti informaciją, kurios reikia klasifikavimui ir ženklavimui (rekomendacijos dėl pavojingumo), ir
- D dalis. Rekomendacijos, kaip panaudoti poveikio scenarijus rengiant CSR ir išplėstinį SDS.

Rekomendacijos dėl dalijimosi duomenimis

Šiame dokumente pateikiama išsami informacija ir rekomendacijos dalijimosi duomenimis ir bendro informacijos teikimo klausimais, pvz., **registruotojų prievolės dalytis duomenimis** (taip pat žr. šio rekomendacinio dokumento [24](#) skirsnį).

1 priedas. Žodynėlis

Šiose gairėse vartojami terminai

Aerozoliai – aerozolių balionėliai, bet kurie metaliniai, stikliniai ar plastikiniai pakartotinai neužpildomi indai, kuriuose laikomos suslėgtos, suskystintos ar veikiant slėgiui ištirpdytos dujos su skysčiu, pasta ar milteliais ar be jų, kuriuose yra purškimo įtaisas, pro kurį balionėlio turinys gali būti išpurškiamas kaip kietųjų ar skysčio dalelių suspensija dujose (putos, pasta ar milteliai), skysčio ar dujų pavidalo;

Lydinys – metalinė, makroskopinėje skalėje vienalytė medžiaga, susidedanti iš dviejų ar daugiau elementų, susijungusių taip, kad jų nebūtų galima lengvai atskirti mechaninėmis priemonėmis; CLP reglamente lydiniai laikomi mišiniais;

Gaminys (pagal REACH ir CLP reglamentus) – daiktas, kuris gaminamas įgijo konkrečią formą, paviršių ar struktūrą, labiau nulemiančią jo naudojimo paskirtį nei jo cheminė sudėtis;

Aspiracija – tai skysčio ar kietosios medžiagos patekimas į trachėją ir kvėpavimo sistemą tiesiogiai pro burnos ar nosies ertmę ar netiesiogiai (vemiant);

Kancerogenas – medžiaga ar medžiagų mišinys, sukeliantys vėžį ar didinantys jo paplitimą;

Ėsdina metalą – medžiaga ar mišinys, kurie dėl cheminio poveikio smarkiai pažeidžia ar net sunaikina metalą;

Kompetentinga institucija – institucija ar institucijos arba įstaigos, kurias valstybės narės įsteigia pagal CLP reglamentą nustatytiems įsipareigojimams vykdyti;

Diferencijavimas – pavojingumo klasių skirtumas, atsižvelgiant į poveikio būdą arba poveikio pobūdį;

Platintojas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, įskaitant mažmenininką, kuris tik sandėliuoja ir tiekia rinkai tretiesiems asmenims skirtą cheminę medžiagą – atskirą ar esančią mišinio sudėtyje;

Tolesnis naudotojas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, bet ne gamintojas ar importuotojas, naudojantis cheminę medžiagą – atskirą ar esančią mišinio sudėtyje – savo pramoninėje ar profesionalioje veikloje. Platintojas arba vartotojas nėra tolesnis naudotojas. Reimportuotojas, kuriam netaikoma išimtis pagal REACH reglamento 2 straipsnio 7 dalies c punktą, laikomas tolesniu naudotoju;

Pakitimas – bet koks fizikinis, cheminis, biologinis poveikis arba poveikis aplinkai, kurį konkrečiomis sąlygomis galima išmatuoti;

Sprogusis gaminys – savo sudėtyje turintis vieną ar daugiau sprogiųjų cheminių medžiagų;

Sprogioji medžiaga – kieta ar skysta medžiaga ar medžiagų mišinys, kurie savaimė gali chemiškai reaguoti išskirdami tokios temperatūros ir slėgio dujas tokiu greičiu, kad tai gali padaryti žalą aplinkai. Pirotechninės medžiagos priskiriamos, net jei neišskiria dujų;

Akių sudirginimas – akies pakitimų sukėlimas uždėjus bandomosios medžiagos ant išorinio akies paviršiaus, visiškai praeinantis per 21 dieną po uždėjimo;

Mokesčių reglamentas 2010 m. gegužės 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 440/2010 dėl mokesčių, mokamų Europos cheminių medžiagų agentūrai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo;

Degiosios dujos – dujos ar dujų mišinys, 20°C temperatūroje ir esant standartiniam 101,3 kPa slėgiui sudarantis degų mišinį;

Degusis skystis – skystis, kurio pliūpsnio temperatūra ne aukštesnė kaip 60°C. Pliūpsnio temperatūra – mažiausia temperatūra, su pataisa 101,325 kPa slėgiui, kurioje panaudojus uždegimo šaltinį skysčio garai užsiliepsnoja bandymo metodui apibrėžtomis sąlygomis;

Degioji kietoji medžiaga – kietoji medžiaga, kuri lengvai užsidega arba trinties metu sukelia ugnį arba skatina degimą;

Dujos – cheminė medžiaga: i) kurios garų slėgis esant 50°C temperatūrai yra didesnis kaip 300 kPa; arba ii) kuri esant 20°C temperatūrai ir normaliajam 101,3 kPa slėgiui visiškai virsta dujomis;

Pavojingumo kategorija (pakategorė) – kriterijų paskirstymas kiekvienoje pavojingumo (po)klasėje, nurodant pavojingumo laipsnį;

Pavojingumo klasė – fizinio pavojaus, pavojaus sveikatai arba aplinkai pobūdis;

Pavojaus piktograma (kartais šiame dokumente vadinama „piktograma“) – grafinis vaizdas, kurį sudaro simbolis ir kiti grafiniai elementai, pavyzdžiui, rėmelis, fonas ar spalva, skirti tam tikrai informacijai apie pavojų perteikti;

Pavojingumo frazė – pavojingumo klasei ir kategorijai priskirta frazė, kuria aprašomas pavojingos cheminės medžiagos ar mišinio pavojingumo pobūdis, įskaitant, kai tinkama, pavojingumo laipsnį;

Pavojingas – atitinkantis kriterijus, susijusius su CLP reglamento I priedo 2–5 dalyse nustatytais fiziniiais pavojais, įtakos sveikatai turinčiomis savybėmis arba pavojais aplinkai;

Importas – fizinis įvežimas į Sąjungos muitų teritoriją;

Importuotojas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, atsakingas už importą;

INCHEM – reiškia interneto priemonę, kurią naudojant gaunama cheminės saugos informacija, kurią parengė Tarptautinė cheminės saugos programa ir Kanados darbuotojų sveikatos centras;

Tarpinė cheminė medžiaga – cheminė medžiaga, pagaminta ir naudota cheminiam technologiniam procesui, kurį vykdant ji paverčiama kita chemine medžiaga;

Etiketė – atitinkama pavojingų cheminių medžiagų ar mišinio rašytinės, spausdintos arba grafinės informacijos elementų grupė, pasirinkta atitinkamam (-iems) sektoriui (-iams), kuri pritvirtinama prie pavojingos cheminės medžiagos ar mišinio tarpinės talpyklos, spausdinama ant jos arba prie šių medžiagų ar mišinio išorinės pakuotės (apibrėžtis atitinka pateiktą JT GHS 1.2 skyriuje);

Etiketės elementas – vieno tipo informacija, kuri buvo suderinta naudoti etiketėje, pvz., pavojaus piktograma, signalinis žodis;

Skystis – cheminė medžiaga arba mišinys, kurio garų slėgis esant 50°C temperatūrai yra ne didesnis kaip 300 kPa (3 barai), kuris esant 20°C temperatūrai bei normaliam 101,3 kPa slėgiui nėra visiškai dujinio būvio ir kurio lydymosi temperatūra arba pradinė lydymosi temperatūra esant normaliam 101,3 kPa slėgiui yra 20°C arba mažesnė. Su klampia chemine medžiaga arba mišiniu, kurio konkrečios lydymosi temperatūros negalima nustatyti, turi būti atliekamas ASTM D 4359- 90 bandymas; arba takumo nustatymo bandymas (penetrometro bandymas), nustatytas Europos susitarimo dėl pavojingų krovinių vežimo keliais (ADR) 2.3.4 skirsnyje;

M faktorius – dauginimo koeficientas. Jis taikomas cheminių medžiagų, kurios klasifikuojamos kaip pavojingos vandens aplinkai – ūmus pavojus (1 kategorija) arba lėtinis pavojus (1 kategorija) – atveju ir yra naudojamas mišinio, kurio sudėtyje yra cheminės medžiagos, klasifikacijai nustatyti taikant sumavimo metodą;

Gamintojas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris Sąjungoje gamina cheminę medžiagą;

Gamyba – cheminių medžiagų gaminimas ir natūralių cheminių medžiagų išgavimas;

Mišinys – dviejų ar daugiau cheminių medžiagų mišinys ar tirpalas. Tačiau JT GHS 1.2 skyriuje pateikiamos apibrėžties, kuri šiaip nesiskiria nuo pateiktosios, pabaigoje pridedama frazė, „kuriame jos nereaguoja“;

Monomeras – konkrečiam procesui naudojama cheminė medžiaga, kuri atitinkamos reakcijos, per kurią susidaro polimerai, sąlygomis gali sudaryti kovalentinius ryšius su papildomomis panašiomis ar nepanašiomis molekulėmis;

Mutagenas – medžiaga, kuri padidina mutacijų skaičių ląstelių ir (arba) organizmų populiacijose;

Mutacija – nuolatinis ląstelėje esančios genetinės medžiagos kiekio ar sandaros pokytis;

Pranešėjas – pranešimą agentūrai pateikiantis gamintojas ar importuotojas arba gamintojų ar importuotojų grupė;

Organinis peroksidas – divalentę -O-O- sandarą turinti skysta ar kietoji organinė medžiaga, kurią galima laikyti vandenilio peroksido derivatu, kai vienas ar abu vandenilio atomai pakeisti organiniais radikalais. Organinio peroksido terminu apibūdinami ir organinių peroksidų preparatai (mišiniai);

Oksiduojančiosios dujos – bet kurios dujos ar dujų mišinys, kurie, paprastai gaudami deguonies, sukelia ar skatina kitos medžiagos degimą labiau nei oras;

Oksiduojantysis skystis – skysta medžiaga ar mišinys, kurie, nors patys nebūtinai degūs, gali, paprastai naudodami deguonį, uždegti kitą medžiagą ar paskatinti jos degimą;

Oksiduojančioji kietoji medžiaga – kietoji medžiaga ar mišinys, kurie, nors patys nebūtinai degūs, gali, paprastai naudodami deguonį, uždegti kitą medžiagą ar paskatinti jos degimą;

Cheminė medžiaga, kuriai taikomas pereinamasis laikotarpis – cheminė medžiaga, atitinkanti bent vieną iš šių kriterijų:

- (a) įrašyta į Europos esamų komercinių cheminių medžiagų sąrašą (EINECS);
- (b) pagaminta Sąjungoje arba šalyse, įstojusiose į Europos Sąjungą 1995 m. sausio 1 d., 2004 m. gegužės 1 d. arba 2007 m. sausio 1 d., tačiau gamintojas ar importuotojas jos nepateikė rinkai nė karto per 15 metų iki REACH reglamento įsigaliojimo, jei gamintojas ar importuotojas gali tai patvirtinti dokumentais, ir
- (c) ją gamintojas ar importuotojas pateikė Sąjungos arba šalių, įstojusių į Europos Sąjungą 1995 m. sausio 1 d., 2004 m. gegužės 1 d. arba 2007 m. sausio mėn. rinkai bet kuriuo metu nuo 1981 m. rugsėjo 18 d. iki 1993 m. spalio 31 d. imtinai ir iki REACH reglamento įsigaliojimo buvo laikoma, kad apie ją pranešta pagal Direktyvos 67/548/EEB 8 straipsnio 1 dalies pirmą įtrauką, jeigu šis straipsnis atitinka Direktyvoje 79/831/EEB pateiktą 8 straipsnio 1 dalies versiją, tačiau ji neatitinka REACH reglamente pateiktos polimero sąvokos apibrėžties, jei gamintojas ar importuotojas gali tai patvirtinti dokumentais;

Pateikimas rinkai – cheminės medžiagos tiekimas arba bet koks perdavimas trečiajam asmeniui už mokestį arba nemokamai. Importas laikomas teikimu rinkai.

Polimeras – cheminė medžiaga, susidedanti iš pasikartojančių vienodų ar skirtingų monomerų grupių molekulių. Tokios molekulės turi būti pasiskirsčiusios tam tikrame molekulinės masės diapazone, kuriame jų molekulinės masės skirtumai iš esmės priklauso nuo monomerinių grandžių skaičiaus. Polimerą sudaro:

- (a) paprasta svorinė molekulių dauguma, turinti bent tris monomerines grandis, kovalentiškai sujungtas su bent viena kita monomerine grandimi ar kita reaguojančia medžiaga;
- (b) mažesnė nei paprasta svorinė tos pačios molekulinės masės molekulių dauguma. Šioje apibrėžtyje „monomerinė grandis“ – monomero reagavimo polimeruose forma;

Atsargumo frazė – frazė, kuria aprašoma rekomenduojama (-os) priemonė(s), skirta (-os) kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį, atsirandantį dėl sąlyčio su naudojama ar šalinama pavojinga chemine medžiaga ar mišiniu, arba tokio poveikio išvengti;

Produkto identifikatorius – informacija, pagal kurią galima nustatyti cheminės medžiagos arba mišinio tapatybę;

Piroforinis skystis – skysta medžiaga ar mišinys, kurių net mažas kiekis ore per penkias minutes užsidega;

Piroforinė kietoji medžiaga – kietoji medžiaga, kurios net mažas kiekis per penkias minutes ore užsidega;

Pirotechninis gaminys – gaminys, kuriame yra viena ar daugiau pirotechninių medžiagų;

Pirotechninė cheminė medžiaga – medžiaga ar medžiagų mišinys, skirti sukelti karščio, šviesos, garso, dujų ar dūmų arba jų derinio efektą dėl nedetonacinių savistabdžių egzoterminių cheminių reakcijų;

Registruotojas – cheminės medžiagos gamintojas ar importuotojas arba gaminio gamintojas ar importuotojas, pateikiantis dokumentus registruoti cheminę medžiagą pagal REACH reglamentą;

Kvėpavimo takus jautrinanti medžiaga – tai medžiaga, kurios įkvėpus padidėja kvėpavimo takų jautrumas;

Savaime kaistanti medžiaga – skystis arba kietoji medžiaga, išskyrus piroforines medžiagas, kurios, reaguodamos su oru ir negaudamos papildomos energijos savaime kaista; tokia medžiaga skiriasi nuo piroforinės medžiagos tuo, kad užsidega tik tada, kai veikiamas jos didelis kiekis (kilogramais) ir ilgą laiką (valandas ar dienas).

Savaime reaguojančioji cheminė medžiaga – termiškai nestabili skysta ar kietoji medžiaga, kuri stipriai egzotermiškai skyla net be deguonies (oro). Ši apibrėžtis neapima cheminių medžiagų ir mišinių, kurie pagal CLP reglamentą priskirti sprogmenims, organiniams peroksidams ar oksidatoriams;

Smarkus akių pažeidimas – akies audinio pažeidimas arba smarkus fizinis regėjimo pabloginimas uždėjus bandomosios medžiagos ant išorinio akies paviršiaus, nepraeinantis per 21 dieną po uždėjimo;

Signalinis žodis – pavojingumo laipsnį nurodantis žodis, įspėjantis skaitytoją apie galimą pavojų; skiriami šie du laipsniai:

(a) pavojinga – signalinis žodis, kuriuo žymimos didesnio pavojingumo kategorijos, ir

(b) atsargiai – signalinis žodis, kuriuo žymimos mažesnio pavojingumo kategorijos.

Odos ėsdinimas – negrįžtamasis odos žalojimas, t. y. matoma epidermio ir dermio nekrozė po bandomosios medžiagos uždėjimo ne ilgiau kaip 4 valandoms;

Odos dirginimas – grįžtamasis sužalojimas bandomąja medžiaga veikiant ne ilgiau kaip 4 valandas.

Odą jautrinanti medžiaga – tai medžiaga, kuri, patekusi ant odos, sukelia alerginę reakciją. Odą jautrinanti medžiaga tapati su jautrinančia prisilietus.

Kietoji medžiaga – skysčio ar dujų apibrėžties neatitinkanti cheminė medžiaga arba mišinys;

Cheminė medžiaga – natūralus arba gamybos proceso metu gautas cheminis elementas ir cheminių elementų junginys, įskaitant priedus, reikalingus jo stabilumui išlaikyti, ir priemaišas, atsirandančias gaminant, išskyrus tirpiklius, kurie gali būti atskirti nedarant poveikio cheminės medžiagos stabilumui ar nepakeičiant jos sudėties;

Simbolis – grafinis elementas, kuriuo glaustai perduodama informacija.

Naudojimas – perdirbimas, preparatų ruošimas, vartojimas, laikymas, sandėliavimas, apdorojimas, sudėjimas ar supylimas į talpyklą, perdėjimas ar perpylimas iš vienos talpyklos į kitą, sumaišymas, gaminio gaminimas arba kitoks naudojimas.

2 priedas. Papildomi informacijos šaltiniai

Toliau pateikiama su CLP reglamentu susijusių informacijos ir konsultacijų šaltinių apžvalga, papildanti šio rekomendacinio dokumento 9 skirsnyje išvardytus šaltinius.

1. **CLP kriterijų taikymo rekomendacijos:** šios CLP reglamento įvadinės gairės parengtos siekiant padėti jums susigaudyti tarp CLP reglamento reikalavimų. Jeigu jums reikia išsamesnių gairių dėl CLP reglamento kriterijų taikymo klasifikuojant chemines medžiagas ir mišinius, skaitykite [CLP reglamento kriterijų taikymo rekomendacijas](#).
2. **Ženklavimo ir pakavimo reikalavimai pagal CLP reglamentą:** šiame dokumente aprašomos konkrečios cheminių medžiagų ir mišinių ženklavimo bei pakavimo pagal CLP reglamento III ir IV antraštinės dalis nuostatos. (žr. [Ženklavimo ir pakavimo pagal CLP reglamentą rekomendacijas](#)).
3. **Gairės dėl suderintos informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis, kurių imamasi ekstremaliose sveikatai situacijose – CLP reglamento VIII priedas** šiame dokumente pateikiamos išsamios rekomendacijos įmonėms, kaip laikytis joms pagal CLP reglamento 45 straipsnį ir VIII priedą taikomos prievolės pateikti susijusioms nacionalinėms paskirtosioms įstaigoms informaciją apie pavojingus mišinius, kuriuos įmonės pateikia rinkai (žr. [Gairės dėl suderintos informacijos, susijusios su neatidėliotinomis priemonėmis, kurių imamasi ekstremaliose sveikatai situacijose](#) ir ECHA apsinuodijimų kontrolės centrų svetainę <https://poisoncentres.echa.europa.eu/>).
4. Valstybių narių CLP reglamento ir (arba) REACH reglamento pagalbos tarnybos: visose valstybėse narėse įsteigti informacijos centrai, kuriuose galima gauti atsakymus į klausimus apie CLP reglamentą ir REACH reglamentą (žr. CLP reglamento 44 straipsnį). Tikėtina, kad jūsų valstybės narės kompetentinga institucija nuspręs sujungti CLP reglamento ir REACH reglamento pagalbos tarnybas, nors ji nėra įpareigota to daryti. REACH reglamento pagalbos tarnybos kontaktinių duomenų ieškokite ECHA svetainėje: <https://echa.europa.eu/lt/support/helpdesks>.
5. **Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ GD (GROW GD) svetainė:** šioje interneto svetainėje pateikiama apžvalga ir nuorodos į papildomą informaciją, įskaitant papildomas rekomendacijas adresu <http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/classification-labelling/>.
6. **Aplinkos GD (ENV GD) svetainė:** šioje interneto svetainėje pateikiama apžvalga ir nuorodos į papildomą informaciją, įskaitant papildomas rekomendacijas adresu http://ec.europa.eu/environment/chemicals/labelling/index_en.htm.

3 priedas. JT GHS ir CLP reglamentas

A.3.1. Bendra informacija

Pasauliniu mastu suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistema (GHS) Jungtinėse Tautose (JT) buvo suderinta 2002 m. gruodžio mėn. Ženevoje. Į ES teisės aktų sistemą JT GHS įtraukta priėmus CLP reglamentą, kuris yra privalomas ir tiesiogiai taikomas visose ES valstybėse narėse.

A.3.2. Papildomos pavojingumo klasės

JT GHS pavojingumo klasių įvedimas ES grindžiamas vadinamuoju „konstruktyvaus įnašo požiūriu“, kuris leidžia skirtingoms šalims ir jurisdikcijoms į savo nacionalinės teisės aktus perkelti tik tas pavojingumo klases ir kategorijas, kurios, jų manymu, yra svarbios.

A.3.3. JT GHS kategorijos, neįtrauktos į CLP reglamentą

Laikantis „konstruktyvaus įnašo požiūriu“ į CLP reglamentą įtrauktos ne visos JT GHS pavojingumo kategorijos, nes jos nebuvo sudedamoji DSD direktyvos dalis, žr. 14 lentelę.

12 lentelė. Į JT GHS įtrauktos pavojingumo kategorijos, kurios neįtrauktos į CLP reglamentą

Pavojingumo klasės	JT GHS pavojingumo kategorijos, neįtrauktos į CLP reglamentą	Pastabos
Degieji skysčiai	Kategorija 4	Degieji skysčiai, kurių pliūpsnio temperatūra ≤ 93°C, yra klasifikuojami pavojingumo klasėje „Aeroliai“
Ūmus toksiškumas	Kategorija 5	
Odos ėsdinimas / dirginimas	Kategorija 3	Švelnus odos dirgiklis
Smarkus akių pažeidimas ir akių sudirginimas	Kategorija 2B	CLP 2 kat. atitinka JT GHS 2A kat.
Plaučių pakenkimo pavojus prarijus	Kategorija 2	

Pavojinga vandens aplinkai	Ūmaus pavojingumo kat. 2 ir kat. 3	
----------------------------	------------------------------------	--

A.3.4. Papildomos ženklavimo ir pakavimo taisyklės

CLP reglamentas apima specialias taisykles, kurių nėra JT GHS: dėl mažose pakuotėse tiekiamų cheminių medžiagų ir mišinių (CLP reglamento 29 straipsnis), dėl papildomos informacijos apie pavojų (CLP reglamento I priedo I dalis), dėl tam tikrų mišinių papildomų etiketės elementų (CLP reglamento I priedo 2 dalis) ir dėl vaikų sunkiai atidaromų uždarymo įtaisų ir (arba) liestinių pavojaus žymių numatymo (CLP reglamento I priedo 3 dalis). Jame taip pat numatytos taisyklės, galiojančios tuomet, kai cheminei medžiagai taikomos ir CLP reglamento, ir gabenimo teisės aktų nuostatos.

A.3.5. Augalų apsaugos produktai

CLP reglamente yra speciali augalų apsaugos produktų ženklavimo taisyklė, kuria nustatoma, kad, be Direktyvos 91/414/EEB reikalavimų, reikia įtraukti ir šią formuluotę (CLP reglamento II priedo 4 dalis):

EUH401 – „Siekiant išvengti žmonių sveikatai ir aplinkai keliamos rizikos, būtina vykdyti naudojimo instrukcijos nurodymus“.

Daugiau informacijos apie augalų apsaugos produktų klasifikavimą ir ženklimą pateikta šio rekomendacinio dokumento [22](#) skirsnyje.

EUROPEAN CHEMICALS AGENCY
ANNANKATU 18, P.O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, SUOMI
ECHA.EUROPA.EU